

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

ОПШТИНЕ БОР

ГОДИНА: XII

БРОЈ: 24

19. ЈУН
2018. ГОДИНЕ

ЦЕНА : 80
ГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА:
4.000 ДИНАРА

108

На основу члана 56. Закона о локалним изборима ("Службени гласник РС", бр. 129/07, 34/10-одлука УС и 54/11) и члана 43. Статута општине Бор ("Службени лист општине Бор", бр. 6/15-пречишћен текст), Скупштина општине Бор, на седници одржаној дана 19. јуна 2018. године, донела је

О Д Л У К У О ПОТВРЂИВАЊУ МАНДАТА ОДБОРНИКУ СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ БОР

I

Потврђује се мандат одборнику Скупштине општине Бор, Миломиру Милановићу, који је изабран са изборне листе **АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ – Зато што волимо Бор – Српска напредна странка – Ивица Дачић – Социјалистичка партија Србије.**

II

Ову одлуку објавити у "Службеном листу општине Бор".

Образложење

Одборнику, Владимиру Станковићу, изабраном са изборне листе **АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ – Зато што волимо Бор – Српска напредна странка – Ивица Дачић – Социјалистичка партија Србије**, коме је мандат верификован на седници одржаној дана 10.4.2018. године, исти је престао на основу члана 46. Закона о локалним изборима, подношењем усмене оставке на седници Скупштине општине Бор, дана 21.5.2018. године

Изборна комисија општине Бор је на седници одржаној дана 7.6.2018. године, након спроведеног поступка, сагласно одредбама Закона о локалним изборима, доставила Скупштини општине Бор Решење број: 013-2/136/2018 којим је додељен мандат новом одборнику Миломиру Милановићу и Уверење о избору Миломира Милановића за одборника Скупштине општине Бор, са изборне листе **АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ – Зато што волимо Бор – Српска напредна странка – Ивица Дачић – Социјалистичка партија Србије.**

Скупштина општине Бор је на основу Уверења Изборне комисије општине Бор и Извештаја Административно - мандатне комисије, донела одлуку као у диспозитиву.

ПОУКА О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ: Против ове одлуке може се изјавити жалба Управном суду у Београду у року од 48 часова од дана доношења ове одлуке.

Број: 020-37/2018-I
У Бору, 19. јуна 2018. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОР

ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.

109

На основу члана 13. Закона о јавној својини ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 88/13 и 105/14, 104/16-др. закон, 108/16 и 113/17) и члана 43. Статута општине Бор ("Службени лист општине Бор 6/15-пречишћени текст), Скупштина општине Бор, на седници одржаној 19. јуна 2018. године, донела је

О Д Л У К У О ПРИСТУПАЊУ РЕГУЛИСАЊУ МЕЃУСОБНИХ ОДНОСА ПОВОДОМ ЗАПОЧЕТЕ ИЗГРАДЊЕ СТАМБЕНЕ ЗГРАДЕ У БОРУ НА ЛОКАЦИЈИ „МУЛЕН РУЖ“

I Приступа се регулисању међусобних односа поводом започете изградње стамбене зграде у Бору на локацији „Мулен Руж“ Ул. 7. јула, на кп.бр. 1846/1 и 1846/4 ко Бор I, на основу дописа-понуде Грађевинске дирекције Србије број IP 4301/17 од 27.06.2017 и Одлуке Грађевинске дирекције Србије број IP 993/18 од 26.02.2018 године.

II Усваја се текст Нацрта уговора а регулисању међусобних односа поводом започете изградње стамбене зграде у Бору на локацији „Мулен Руж“, који чини саставни део ове одлуке.

III Овлашћује се председник општине Бор Александар Миликић, да у име општине Бор потпише Уговор из тачке II ове одлуке.

IV Одлуку доставити: Грађевинској Дирекцији Србије, Одељењу за финансије и Одељењу за урбанизам, грађевинске комуналне и имовинско правне и стамбене послове.

Број: 463-225/2018-I
У Бору, 19. јуна 2018. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОР

ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.

110

На основу члана 146. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09-испр. 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14 и 145/14), и члана 43. Статута општине Бор („Службени лист општине Бор“, бр.6/15 – пречишћен текст), Скупштина општине Бор, на седници одржаној дана 19. јуна 2018. године, донела је

О Д Л У К У

О ДОПУНАМА ОДЛУКЕ О ПОСТАВЉАЊУ И УКЛАЊАЊУ МАЊИХ МОНТАЖНИХ ОБЈЕКТА И ДРУГИХ ОБЈЕКТА ПРИВРЕМЕНОГ КАРАКТЕРА НА ПОВРШИНАМА ЈАВНЕ НАМЕНЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ БОР

Члан 1.

У Одлуци о постављању и уклањању мањих монтажних објеката и других објеката привременог карактера на површинама јавне намене на територији општине Бор („Службени лист општине Бор“, бр. 22/17), у члану 14. после става 1. додају се ст. 2. и 3. који гласе:

„Лица која по било ком основу имају неко неизмирено дуговање према општини Бор, немају право на подношење понуде и не могу учествовати на јавном надметању.

Лица која немају дуговања према буџету општине Бор, прилажу одговарајући доказ”.

Члан 2.

У члану 17. став 2. после тачке 5. додаје се тачка 6. која гласи:

„6. уверење да подносиоц понуде, односно пријаве за јавно надметање нема дуговања по било ком основу према буџету општине Бор које издаје Одељење локалне пореске администрације“.

Члан 3.

Ова одлука ступа на снагу даном објављивања у "Службеном листу општине Бор".

Број: 352-439/2018-I

У Бору, 19. јуна 2018.године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОР

**ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.**

111

На основу члана 104. став 3. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр.88/17 и 27/18-др.закон), члана 3. Уредбе о критеријумима за доношење акта о мрежи предшколских установа и акта о мрежи основних школа ("Службени гласник РС", бр.21/18) и члана 43. Статута општине Бор ("Службени лист општине Бор", бр.6/15-пречишћен текст), Скупштина општине Бор, на седници одржаној 19. јуна 2018. године, донела је

О Д Л У К У

О ДОПУНИ ОДЛУКЕ О МРЕЖИ ОСНОВНИХ ШКОЛА НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ БОР

Члан 1.

У Одлуци о мрежи основних школа на територији општине Бор ("Службени лист општине Бор", бр.3/13), у члану 3., у табеларном приказу мреже основних школа, под редним бројем 10. Музичка школа „Миодраг Васиљевић“ у колони Издвојено одељење у месту, додаје се реч: „Болевац“.

Члан 2.

Ова одлука ступа на снагу, по добијању сагласности Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу општине Бор".

Број: 61-6/2018-I

У Бору, 19. јуна 2018. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОР

**ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.**

112

На основу члана 18. став 2. Закона о младима ("Службени гласник РС", бр.50/11) и члана 43. Статута општине Бор ("Службени лист општине Бор", бр.6/15-пречишћен текст), Скупштина општине Бор, на седници одржаној 19. јуна 2018. године, донела је

О Д Л У К У

О ИЗМЕНАМА ОДЛУКЕ О ОБРАЗОВАЊУ КАНЦЕЛАРИЈЕ ЗА МЛАДЕ

Члан 1.

У Одлуци о образовању Канцеларије за младе ("Службени лист општине Бор", бр.4/10), члан 5. мења се и гласи:

"Члан 5

Канцеларију за младе чине:

1. Координатор Канцеларије за младе,
2. Координатор Клуба Канцеларије за младе,
3. Савет за младе.“

Члан 2.

Члан 6. мења се и гласи:

"Члан 6

Послове на остваривању циљева Канцеларије за младе обавља Координатор Канцеларије за младе, и Координатор Клуба Канцеларије за младе које именује Општинско веће општине Бор.

Права и обавезе Координатора Канцеларије за младе и Координатора Клуба Канцеларије за младе уредиће се посебним уговорима.

Овлашћује се председник општине Бор да закључи уговоре из претходног става.“

Члан 3.

Ово одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу општине Бор".

Број: 56-2/2018-I

У Бору, 19. јуна 2018. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОР

**ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.**

113

На основу члана 540. и члана 543. Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС“, бр.36/11, 99/11, 83/14-др. закон и 5/15) и члана 43. Статута општине Бор („Службени лист општине Бор“, бр. 6/15 – пречишћен текст), Скупштина општине Бор, на седници одржаној дана 19. јуна године, донела је

О Д Л У К У

о стављању ван снаге Одлуке о окончању поступка ликвидације Јавног предузећа „ Борски туристички центар“ Бор – у ликвидацији

I

Ставља се ван снаге Одлука о окончању поступка ликвидације Јавног предузећа „ Борски туристички центар“ Бор – у ликвидацији („Службени лист општине Бор“ бр. 28/17).

II

Ову одлуку објавити у „Службеном листу општине Бор.

Број: 022-92/2018- I

У Бору, 19. јуна 2018. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОР

**ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.**

114

На основу члана 13. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС“, број 10/2013, 142/2014, 103/15 и 101/16), члана 43. Статута општине Бор („Службени лист општине Бор“ број 6/15-пречишћен текст) и Решења о давању претходне сагласности на Предлог Програма мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Бор за 2018. годину, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, број: 320-00-02236/2018-09 од 28. марта 2018.године, Скупштина општине Бор, на седници одржаној 19. јуна 2018. године, донела је

ПРОГРАМ М Е Р А

ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ЗА ПОДРУЧЈЕ ТЕРИТОРИЈЕ ОПШТИНЕ БОР У 2018. ГОДИНИ

I ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА**1.1. Анализа постојећег стања****1.1.1. Географске и административне карактеристике**

Територија општине Бор налази се у централном делу североисточне Србије. Настала је на месту села Бор, у долини Борске реке. Општина Бор се карактерише индустријском производњом - производњом бабра и капацитетима за прераду бабра. Почетак рударства на подручју општине Бор датира од 1902. године када је откривено велико налазиште руде. Већ наредне 1903. године Ђорђе Вајферт, српски индустријалац немачког порекла, добија право да окопава и прерађује руду у наредних 50 година. Упоредо са отварањем рудника граде се и погони за флотацију и прераду бабра. Са првом потпаљеном гомилом руде почињу проблеми са сумпор-диоксидом, деградација земљишта и угрожавање животне средине. Из руде се експлоатише свега неколико процената племенитих

метала а све остало је јаловина која загађује животну средину. Одатле је и специфичност борске општине као индустријског басена који је имао директан утицај на пољопривредну производњу која се развијала на подручју општине Бор. Подручје борске општине је изложено таквом утицају руже ветрова тако да је практично подељено на подручја где је земљиште изложено дејству рударских агенаса, а то су: КО Бор, Оштрељ, Кривељ, Слатина, Доња Бела Река и на КО где ружа ветрова није имала утицаја те земљиште није изложено дејству рударских агенаса.

Интензиван развој басена Бор имао је значајан утицај и на развој пољопривредне производње. Многи запослени радници у борској општини су истовремено и пољопривредни произвођачи те су били у могућности да улажу у своја пољопривредна газдинства.

За бржи рурални развој општине Бор неопходно је предузети низ мера које би за циљ имале развој пољопривреде као и инфраструктуре, а поготово враћање младих на село. Локална самоуправа је од кључног значаја за рурални развој који се односи на: изградњу локалних путева за повезивање сеоских месних заједница са градском средином, укључивање села у систем организованог управљања комуналним отпадом, пружање подршке за образовање и едукацију младих, изградњу спортских објеката по селима, технолошки развој пољопривредне производње и стручно образовање пољопривредних произвођача. Овим активностима би се побољшали услови живота у руралној средини. Важна мера развоја пољопривреде је укрупњавање пољопривредних површина спровођењем комасација.

Развојем партнерства јавног и приватног сектора, створили би се услови бржег развоја пољопривреде и унапређења живота на селу. Техничко-технолошка опремљеност сектора пољопривреде захтева значајније инвестиције у модернизацију производње пољопривредних газдинстава, модернизацију опреме, технологије и јачање партнерства са удружењима и организацијама произвођача.

Већи део територије је брдско-планински. Припада сливу Тимока, односно Дунава. Општина Бор припада Борском округу. Веза са главним путним правцем - аутопут Е-75 (Београд - Скопље) је могућа преко 4 путна правца, и то: пут преко Бољевца и Параћина дужине 87 км; пут преко Зајечара, Књажевца и Ниша дужине 150 км; пут преко Жагубице, Кучева и Пожаревца дужине око 158 км и пут преко Заграђа и Милошеве куле дужине око 205 км. Западни део борске општине припада планинском комплексу Јужног Кучаја. Источни део захватају планине: Стол, Мали и Велики Крш, Дели Јован и Горњанска висораван. Шумско земљиште захвата 43.098 ха општине. Од укупне површине општине Бор, 86% је под изразитим антропогеним утицајем а 14% је простор очуване природе.

На простору територије општине од 856 км² живи 48.615 становника (према попису из 2011. године), што представља малу густину насељености од 56,7 становника по 1 км². (у укупној популацији Србије учествује са 0,7%, а борског округа са 38,1%). Општина Бор се састоји од централног насеља и седишта општине – градског насеља Бор и 13 села: Горњане, Танда, Лука, Кривељ, Бучје, Оштрељ, Доња Бела Река, Брестовац, Слатина, Злот, Топла, Шарбановац и Метовница. У селима борске општине евидентирано је 14.455 становника док у граду живи 34.160 становника.

Прилог: Укупан број становника 2011. године -

Насеље	Укупан број становника
Бор	48.615
Бор	34.160
Брестовац	2.690
Бучје	579
Горњане	930
Доња Бела Река	741
Злот	3.299
Кривељ	1.052
Лука	537
Метовница	1.111
Оштрeљ	586
Слатина	890
Танда	319
Топла	97
Шарбановац	1.624
*извор-РЗС	

1.1.2. Природни услови и животна средина

Подручје општине Бор одликује дисециран и висински развијен рељеф, различит геолошки и педолошки састав тла, микроклиматске појаве, диверзификован биљни свет, те различит степен антропогеног утицаја. Претежно брдовит и планински рељеф има доминантни правац пружања планинских гребена и речних долина од северозапада ка југоистоку. Надморске висине терена смањују се у истом правцу, према доњој ерозионој бази.

Територија општине Бор има умерено-континенталну семихумидну климу, са доминантним западним и северозападним ветровима, са хладнијим зимама и натпросечно већим снегом на планинама, са просечно 500-800mm падавина/годишње. За остваривање приноса пољопривредних култура клима је у принципу важнија од земљишта. То се најбоље види у осцилацији приноса ораничних култура на истом земљишту и са истом агротехником у различитим годинама како је то чест случај на пољопривредном простору општине Бор.

Према количинама падавина, подручје општине Бор спада у зону семихумидне климе, која је према средњим годишњим вредностима падавина погодна за гајење већине културног биља. Са становишта пољопривредне производње важно је сазнање о броју кишних дана унутар појединих месеци или година. Средњи годишњи број падавинских дана је 114, са могућим колебањима од 98 до 129 дана. Број падавинских дана по појединим месецима је знатно већи у првој половини године и креће се од 10 до 14 кишних дана, а у другој половини године од 5 до 15 дана.

Средње годишње вредности влажности ваздуха крећу се око 70%. Годишњи режим влажности показује максимум у зимским месецима и минимум лети (јули, август).

Средња годишња температура износи 10,1 степен, а могућа колебања крећу се у границама од 9,0 до 11, 9 степени што ово подручје, према топлотним ознакама климе, сврстава у умерено топлу климатску зону.

Бор са својом околином припада Карпатско-балканском простору источне Србије, који обухвата планинске терене између Дунава на северу, Црног Тимока на југу, планинских венаца Кучаја, Бељанице и Хомоља на западу и Дели Јована на истоку. Северни део општине захвата планина Велики Крш, а југоисточно планина Малиник.

Према Условима за заштиту природе и животне средине који је Завод за заштиту природе Србије дао у поступку израде ПП општине Бор наведено је да су на територији општине Бор евидентирана следећа природна добра:

- палеовулканска купа Тилва Њагра код Борског језера

- Брестовачка бања са термоминералним водама и непосредном околином која је општинском одлуком заштићена као културно амбијентална целина.

Заштићено природно добро је Споменик природе "Лазарев кањон", на површини од 1.755 ha (од чега 1.176 ha на територији општине Бор), у оквиру којег се издвајају простори изузетних природних вредности: локалитет "Малиник" (букова прашума са реликтном врстом – тисом на површини од 58 ha) и локалитет "Лазарева пећина" (локалитет геоморфолошког карактера). Евиденирана природна добра су: Парк природе "Кучај-Бељаница" и Споменик природе "Геолошка стаза у Брестовачкој Бањи".

У еколошки значајна подручја, односно делове Еколошке мреже Србије издвојена су подручја: Кучај-Бељаница, Стол, Визак, Велики крш, Мали крш и Дели Јован. Предложено је да се издвоје и следећа подручја/целине природних добара: Борско језеро са непосредном околином; обухваћено подручје Кучајских планина са крашком површи Дубашнице, Мандином пећином, Стојковом леденицом и другим природним вредностима; Велики крш; Стол-Голи крш; обухваћени део Дели Јована; клисура Беле реке; палеовулканске купе Тилва Мика, Страхинова чука и Првулова чука и појава латита Тимочке еруптивне зоне код Злота

Учешће простора очуване природе у укупној површини општине Бор је 14%, док је 86% под изразитим антропогеним утицајем.

Основне карактеристике биодиверзитета овог простора су: *Лазарев кањон* као један од најзначајнијих центара диверзитета биљака и дрвећа на Балкану. У њему је регистровано 720 врста биљака што представља 20% флоре Србије и 11% флоре Балкана. Он је станиште 57 ендемичних врста и 50 реликtnих које своје порекло воде из различитих геолошких периода. На *Малинику*, планини на ободу кањона, заступљена је шумска заједница букве са папратима и тисом са највећом запремином дрвне масе у Србији. Старост шуме је преко 180 година. Регистровано је 174 врста макрогљива.

Што се тиче богатства фауне: Регистровано је 205 врста сирфида (осолике муве) - на улазу у Лазарев кањон пронађена је за науку нова врста *Меродон албонигрум*. Забележено је 115 врста дневних лептира, 37 врсте пужева (*Булгарица столенис*, која је први пут откривена на планини Стол), 140 врста птица (Мали и Велики Крш као станиште 11 врста птица грабљивица које су угрожене врсте на Европским просторима - Лазарев кањон је на листи значајних орнитолошких подручја Европе), 47 врста сисара. међу којима су евидентиране многе ретке и угрожене врсте, регистрована је 21 врста слепих мишева од 25 које живе на Балкану. Многе од ових врста су на Европској црвеној листи глобално угрожених врста, Подземна фауна: 20 врста бескичмењака. Ове пећине по заступљености живог света заузимају примарно место како у Србији тако и на Балкану. У Лазаревој пећини откривено је 5 нових врста за науку.

Пошто је површина већа од 1000 ha, предложен је за упис у листу IUCN Националних паркова и заштићених подручја.

Оно што треба имати у виду када је реч о биодиверзитету ових крајева, сва истраживања у овој области датирају из прошлог века па поузданост података треба узети са резервом. Неопходна су даља истраживања и допуна података о био и геодиверзитету ширег подручја Бора.

Што се тиче геодиверзитета, регистровани су:

- Објекти петролошког наслеђа: магматске и метаморфне стене: појава латита тимочке еруптивне зоне – Злот код Бора;

- Објекти хидрогеолошког, геоморфолошког и хидролошког наслеђа: Злотско врело, понорнице: Лазарева река – Демизлок, Дубашница, Микуљ, Војал. Многобројне пећине и јаме, флувијални облици: Кањон Лазареве реке, Кањон Ваља Маре, клисура Ваља Рнж, палеовулкански рељеф: палеовулканска купе Тилва Њагра, Тилва Мика, Страхинова чука, Првулова чука, Крше Сатуле код Злота, као и многи други облици гео наслеђа.

Шумско земљиште захвата 45% површине општине, односно 43.098 ha. Структура шумског земљишта показује учешће шума, пашњака и неплодног земљишта у укупној површини шумског земљишта. Шуме покривају преко 75% простора очуване природе.

Шуме на територији општине Бор припадају Тимочком шумском подручју. Обухваћене су са пет газдинских јединица: Злотске шуме, Црни врх – Купиново, Малиник, Боговина и Стол. Шумама газдује Шумско газдинство „Тимочке шуме-Бољевац“ у оквиру ЈП „Србијашуме“, а газдовање се реализује делатношћу Шумске управе Бор. Укупна површина шума и шумског земљишта којима газдује Шумска управа Бор је 11.284 ha.

Бањска шума заузима површину од око 90 ha и представља природну баријеру од штетног утицаја полутаната из градског подручја које је удаљено око 15 km. До сада се није посветила довољна пажња очувању, коришћењу и заштити овог простора, богатог термоминералним водама, који је неправедно занемарен и ретко где се може наћи на списку бања Србије. Резултати анализа ових вода указују на потребу хитне санације.

Унутар шума у државном власништву доминантне по површини су шуме намењене производњи дрвета одговарајућег квалитета и покривају 58,09%, стално заштитне шуме 31,16%, а остали функционални типови иако бројни заузимају појединачно незнатне површине.

У укупном шумском фонду доминирају шуме високог порекла и оне покривају 53,00% обрасле површине, изданацке састојине су заступљене на 8,32% површине, вештачки подигнуте састојине на 6,51%, састојине мешовите по пореклу на 4,93%, а шикаре и шибљаци заузимају 30,95%.

Просечна запремина у државним шумама на територији општине Бор је 127 м³/ha, а запремински прираст 2,46 м³/ha. Просечна запремина у овим шумама, ако се изузму површине шикара и шибљака је 176 м³/ha, а запремински прираст је 3,42 м³/ha, што се може сматрати осредњим производним ефектима. Укупно учешће деградираних састојина без обзира на порекло је 12,50%.

Производни потенцијал, у локалним оквирима, у односу на затечено стање шума тренутно се користи са 83% у односу на запремину и око 80% у односу на прираст.

Основни дугорочни проблеми у газдовању овим шумама везани су за потребу конверзије разређених

и деградираних шума, конверзију изданацких шума и мелиорацију шикара.

Стање и трендови у руралном подручју

1.1.3. Демографске карактеристике и трендови

Према попису из 2011. године, у општини Бор живи 48.615 становника (у укупној популацији Србије учествује са 0,7%, а Борског округа са 38,9%). На селу живи 14.455, а у граду 34.160 становника. Укупан број пољопривредних газдинстава је 3564 која користе 22280 ha

Основно обележје демографских кретања општине Бор јесте низак природни прираштај, који не омогућава ни просту репродукцију становништва. У периоду 2002-2011. стопа природног прираштаја има негативан тренд што указује на проблем депопулације, односно “беле куге”.

Промене у броју становника по појединим старосним групама у међупописном периоду 2002-2011. указују на интензиван процес старења становништва, па је тако контингент становништва старости изнад 65 година повећао учешће у укупној популацији са 14% на 16,25% (са 7.796 на 7.899 становника), док се учешће младог становништва смањује. Просечна старост становништва износи 41,85 година што општину Бор сврстава у категорију општина дубоке старости становништва. Очекивано трајање живота деце рођене у периоду 2009-2011. година указује да ће женска популације општине Бор доживети 76,34 године, а мушка 70,58 година.

Полна структура становништва у посматраном периоду се није битније променила, односно према попису из 2002. године број жена на 100 мушкараца износио је 102,96, а по попису из 2011. године 103,66. Обзиром да је број жена у порасту наредне активности треба усмерити ка развоју женског предузетништва-домаће радиности и ка већем укључењу жена у органе управљања и одлучивања.

Образовна структура становништва има посебан значај за привредни и друштвени развој сваке средине. У образовној структури становништва старог 15 и више година на подручју општине Бор (2011. година), завршена средња школа је најчешћи вид образовања (45,3% становника), на другом месту је основно образовање (21,27%), док је 12,43% (5.209) становништва општине са вишом и високом стручном спремом. Значајно је напоменути да је скоро 33,94% становништва (14.217 становника) општине на нивоу основног и нижег образовања, што неспорно захтева веће ангажовање на образовању становништва кроз доквалификацију, преквалификацију и програме перманентног образовања.

Попис пољопривреде 2012. године, показао је да је на триторији општине Бор годишње радно ангажовано 4.734 лица, од чега је 1.835 носилаца газдинстава (508 жена), 2.807 чланова породица (1782 жене) а сезонских радника под уговором годишње је 84. Међутим, стално запослених је свега 8 (2 жене). Укупан број пољопривредних газдинстава је 3564 која користе 22280 ha.

1.1.4. Диверзификација руралне економије

Основне економске карактеристике становништва општине Бор према попису из 2011. године су:

- доминантна структура је радно-способни контингент становништва (34.718 становника) од чега је запослених 11.992 становника (34,54% радног контингента) што је испод просека Републике (35,29%);

- 20.891 становник чини укупно активно становништво, односно стопа активности износи 42,97%, што је на нивоу републичког просека (41,34);

- стопа запослености активног становништва износи 78,32% (РС 77,56%).

- стопа незапослености активног становништва износи 21,68% (РС 22,44%).

Обзиром да доминантна група становника спада у категорију радно-способног становништва (71,41%), може се оценити да постоји значајан развојни потенцијал који може опредељујуће утицати на тржиште рада и запосленост.

Годишњи просек запослених 2014. године износи 12.110 запослених, што је незнатно смањење у односу на 2013.годину када је износио 12.117. Број запослених по секторима је следећи:

Најважнији сектори (првих 10):	Број:
1. Прерађивачка индустрија	2.108
2. Рударство	2.208
3. Здравство и социјална заштита	1.275
4. Образовање	995
5. Саобраћај и ускладиштење	604
6. Снабдевање водом, управљање отпадом	450
7. Снабдевање електричном енергијом	409
8. Административне и помоћне усл. дел.	455
9. Државна управа и др.	366
10. Стручне, научне и техничке делатности	345

Најмање заступљени сектори:	Број:
1. Услуге смештаја и исхране	60
2. Пољопривреда, шумарство и рибарство	41
3. Пословање некретнинама	6

Пољопривреда

Пољопривредну производњу у сеоским домаћинствима карактерише велика уситњеност катастарских парцела, застарела опрема и машине, старење становништва због миграције младих ка граду и ниског наталитета, недовољна едукација становништва, шаренило у пољопривредној производњи, ниске цене пољопривредних производа, ниски приноси и слабији квалитет пољопривредних производа од оног који се тражи на тржишту. Пољопривредна газдинства се баве сточарском, ратарском, малим делом воћарском производњом. Крајњи резултат такве производње је мала количина пољопривредних производа који се нуде на тржишту. Од укупно 48.615 становника општине Бор на селу живи 14.455, а у граду 34.160 становника. Укупан број пољопривредних газдинстава је 3564, која користе 22280 ха земљишта. Ниједна задруга на територији општине Бор не послује успешно. Основна карактеристика коришћења пољопривредног земљишта у општини Бор је уситњеност парцела, неадекватна примена агротехничких мера, минимално коришћење минералних ђубрива, неправилна примена хемијских средстава и др. За правилно коришћење пољопривредног земљишта и постизање високих приноса неопходна је и редовна контрола плодности земљишта (садржај азота, фосфора, калијума, креча, хумуса и рН вредност).

Туризам

У општини је активна Туристичка организација општине Бор. Последњих неколико година изграђено је и адаптирано неколико хотела у граду, на Борском језеру и у Брестовачкој бањи. Рурални туризам је у раној фази развоја.

1.1.5. Рурална инфраструктура

Саобраћајна инфраструктура

Општина Бор се налази у североисточном делу Србије. Веза општине са главним путним правцем земље, аутопут Е-75 (Београд - Скопље), могућ је преко 4 путна правца и то: пут преко Бољевца и Параћина дужине 87

км; пут преко Зајечара, Књажевца и Ниша дужине 150 км; пут преко Жагубице, Кучева и Пожаревца дужине око 158 км и пут преко Заграђа и Милошеве куле дужине око 205 км.

Дужина градских саобраћајница у Општини Бор је 85 км. Дужина локалних путева је 174 км и сеоских саобраћајница 137 км. Градске саобраћајнице су у дужини до око 74 км под асфалтом а остатак је под туцаником. Локални путеви су дужине до 46 км под асфалтом, 48 км од земљаног материјала, а остатак под туцаником. Сеоски путеви су под асфалтом у дужини од 47 км, 63 км под туцаником, а остатак је од земљаног материјала.

Локална самоуправа значајна средства улаже у инфраструктуру, тако да сваке године асфалтира део локалних путева, градских и сеоских улица, уређују се некатегорисани пољски и атарски путеви, у циљу обезбеђења што бољих услова за живот у сеоским срединама.

Електрична енергија

Веома су чести проблеми у снабдевању - прекиди, променљива фреквенција, ниска волтажа.

Због лошег стања ЕЕ мреже на ниском напону, а у недостатку материјалних средстава јављају се прекиди у снабдевању електричне енергије на ваздушним и кабловским изводима.

Обзиром да се снабдевање електричне енергије у борској општини обавља из мреже ЕПС то је промена фреквенције у мрежи борске дистрибуције условљена системским поремећајима у ЕПС и као таква је стабилна. Разуђеност мреже и неадекватан пресек проводника од трафостаница до потрошача утиче да потрошач нема квалитетан напон.

Обављају се редовне годишње ревизије и ремонти у складу са ТП ЕПС-а, а поред тога и ванредне у хаваријским условима.

Потребно је инсталирати више мини хидроцентрала на постојећим природним и вештачким ресурсима.

Јавна расвета

Површина покривена системом јавне расвете у граду износи око 85%. Површина покривена системом јавне расвете у селима износи око 75%.

Основни недостаци система јавне расвете су дотрајала опрема и несистематско и неефикасно сервисирање и одржавање. Неки од тих проблема су: партијално решавање проблема од случаја до случаја; хетерогеност опреме; расипање потрошње електричне енергије; организација одржавања и сервисирања система јавне расвете; мала ефикасно покривена површина (око 20%).

Будуће активности би се ослањале на: смањењу потрошње електричне енергије, замену живиних сијалица и светиљки натријумовим одговарајуће сјајности, знатно мање снаге и дужег века трајања; уступањем делова радова на одржавању и сервисирању система лицима која би показала веће интересовање како би се избегао положај монопола једног извођача (дистрибутер електричне енергије, а по важећем Закону о комуналним делатностима), а конкуретност и заинтересованост за квалитетним сервисирањем би добило свој пунији значај повећањем ефикасности рада система и уштедом кроз услуге и потрошњу електричне енергије.

У циљу смањења потрошње електричне енергије, тренутно се воде (по јавној набавци) радови на замени постојеће јавне расвете – LED расветом.

Топлификација

Јавно комунално предузеће формирано је 14. октобра 2002. године издвајањем из холдинга РТБ Бор. На систем централног грејања прикључено је око 96% стамбених јединица, чиме је Бор сврстан међу градове са великим степеном топлифицираности.

Топлана поседује три вреловодна котла, сваки капацитета 58MW од којих су два на угља а један на мазут. У редовним условима експлоатације користе се котловске јединице на угља док је катао на мазут предвиђен за вршна оптерећења и у случајевима хаваријских стања. У току 2015. и 2016. године из програма KfW4 извршена је уградња калориметара у свим подстаницама, као и замена и модернизација 86 подстаника компактним. Такође, урађена је реконструкција дела цевног система на котловима и уградња постројења за хемијску припрему воде. Постојећи капацитет инсталиран у Топлани задовољава конзум потрошача и обезбеђује адекватну испоруку топлотне енергије до крајњих потрошача.

У самом систему постоје велики губици енергије које износе око 20% што је последица старе мреже топловода. Потребно је урадити реконструкцију престајалих подстаника у смислу замене компактним верзијама као и замену критичних делова топловодног система.

Сама оптимизација процеса производње може се везати за већи степен корисности котлова кроз боља решења: наугљавања котлова; зонске регулације примарног ваздуха; постављање гас анализатора за кисеоник и угљендиоксид, а у делу дистрибуције топлотне енергије sukcesивном заменом дотрајалих деоница магистралних водова, термоизолацијом и заменом прекидних вентила чиме се избегава пражење система приликом интервенција, уградњом SCADA система који омогућава равномерну испоруку свим корисницима.

Телекомуникације

У општини Бор постоји и фиксна и мобилна телефонија. Провајдери су Телеком Србија, Теленор и ВИП.

Користе се услуге интернета и присутно је више интернет провајдера.

Присутно је и неколико оператера кабловске телевизије.

Водоснабдевање

Јавно комунално предузеће за дистрибуцију воде за град Бор основано је 1949. године.

Постојећа изворишта за снабдевање водом су:

- извориште „Сурдуп“ у Доњој Белој Реци
- извориште „Кривељска бањица“ у Кривељу
- Злотска изворишта у Злоту
- Извориште „Мрљиш“

Извориште „Мрљиш“ је у склопу Регионалног водосистема „Боговина“ Бор, који је основан у циљу решавања проблема недостатка здраве пијаће воде за становништво и за индустрију, општина Бор и Бољевац. Експлоатација подземних вода са изворишта „Мрљиш“ почела је августа 2002. године када је и завршена I фаза (прелазно решење) изградње Регионалног водосистема „Боговина“ Бор.

Вода која се експлоатише из подземних извора је у количини од 150 л/с а максимална производња воде је 240 л/с.

Досадашња пројектно техничка документација бране и акумулације није више у функцији јер се 2 пута променио закон и потребно је урадити нову пројектно техничку документацију усаглашену са новим законима.

Изградњом вишенаменске акумулације „Боговина“ Бор обезбедило би се:

-довољна количина воде чиме би се приоритетно обезбедило водоснабдевање становништва и индустрије у општинама Бор, Бољевац, Неготин, Зајечар и Књажевац у периоду дужем од 50 година.

-Наводњавање 700 ха пољопривредних површина у долини Црног тимока и низводно од Зајечара.

-Регулисани режим протицаја (гарантовани протоци) обезбеђује повећање малих вода у сушном периоду у циљу побољшања квалитета воде низводно од бране. Гарантовани протицај у сушном периоду износи 800 л/с.

-Прихватање и трансформација поплавних таласа чиме би се многоструко умањиле штете од поплава у општинама Бор, Бољевац и Зајечар.

-Развој привреде и спортско рекреативне активности (туризам и риболов)

-Производња електричне енергије, изградњом мале хидроцентрале која би користила воду из прелива, могло би се добити око 9,0 GWh/годишње.

Да би се пројекат РВС „Боговина“ Бор реализовао у потпуности, потребно је ради прибављања одобрења за изградњу урадити следеће:

-Израда пројектотехничке документације у складу са важећом законском регулативом.

-Измена просторног плана подручја слива акумулације (иницијатива покренута 2006. године)

-Ревизија актуелизованог Идејног пројекта од стране државне ревизионе комисије (достављен актуелизовани Идејни пројекат и уплаћена средства 2006. године)

-Решење имовинских односа на 380 ха од чега се 290 ха потапа изградњом бране и формирањем акумулације, а 90 ха се налази у зони непосредне заштите акумулације.

-Израда Главног пројекта цевовода чисте воде за општине Зајечар, Неготин, Књажевац и Бољевац.

Извориште „Сурдуп“ је лоцирано у близини насеља Доња Бела Река, 8 км од Бора. Минимална издашност изворишта је 30 л/с а максимална 100 л/с. Димензије цевовода су Ø 350 мм у дужини од 8 км.

Извориште „Кривељска бањица“ се налази близу насеља Велики Кривељ односно око 6 км северно од Бора. Минимална издашност изворишта је 10 л/с а максимална 100 л/с и димензије цевовода су Ø 350 мм у дужини од 5 км.

Злотска изворишта се налазе у у сливу Злотске и Бељевинске реке, 18 км од Бора ка југозападу. Сем ових капиталних изворишта изграђено је и неколико бунара. Минималан издашност водоснабдевања из овог правца је 110 л/с а максимална до 2400 л/с и димензије цевовода су од Ø 700-300 мм.

Изворишта „Сурдуп“, „Кривељска бањица“ и Злотска су крашког карактера, што значи да имају велике осцилације у минималним и максималним количинама воде за експлоатацију и директно зависе од количине падавина. Цевоводи наведених изворишта су од ливено-гвоздених, челичних и азбест-цементних цеви.

Пречишћавање воде за пиће је дезинфекција која се врши хлорисањем-аутоматски процес који се спроводи у зависности од протока и квалитета воде. Хемиска контрола квалитета воде у водоводној мрежи се врши свакодневно у хемиској лабораторији у ЈКП „Водовод“, док екстерну контролу врши 6 пута месечно ЗЗЈЗ „Тимок“ Зајечар. На систему „Боговина“ контрола квалитета воде се врши два пута недељно.

Дужина водоводне мреже је приближно 280 км. Главни доводи од изворишта до дистрибуционе мреже су до Ø 150-700 мм. Дистрибуциона мрежа је димензије Ø 150-500 мм и у мањем проценту су заступлени мањи пречници. Материјал коришћени за цевовод су ливено-

гвоздене цеви, челичне, азбест-цементне цеви (55 км) и од ХДПЕ цеви.

Покривеност у граду је 100 % и постоје 3 висинске зоне (трећа висинска зона има мали број корисника) док у сеоском подручју које снабдева ЈКП „Водовод“ Бор водом покривеност је 82 % домаћинства. Водоводна мрежа је стара око 40-60 година и не постоје никакви филтерски слојеви система да би се избегло замућивање воде при обилним кишама, и топљења снега.

Губици воде износе преко 60% и из године у годину се повећавају. Разлог је стара мрежа.

У оквиру програма ППОИС, уз финансијску помоћ ЕУ завршена су 3 капитална инфраструктурна пројекта и то: пројекат изградње сеоских водовода у четири села; пројекат замене, односно реконструкције примарне водоводне мреже у граду, изградња фекалне канализације у насељима Кучајна и Чока Боролуј у северном старом делу града.

Села која нису повезана на градски водовод су: Бучје, Горњане, Лука, Метовница, Танда. У селу Бучје прикључена су око 135 домаћинства на сеоски водовод. У селу Горњане од 432 домаћинства прикључена су око 80 на локални водовод. У селу Лука од 193 домаћинства прикључена су око 140 домаћинства на локални водовод. У селу Танда од 137 домаћинства прикључена су око 27 на локални водовод. У селу Метовница постоји сеоски водовод а користи га школа, амбуланта месна канцеларија, пошта и други. Али домаћинства нису прикључена на локални водовод. Један део Метовнице - реон Сува Река, са око 45 домаћинства прикључен је на градски водовод из правца аеродрома и део реона Метовница-Тимок око 25 домаћинстава прикључено је на градски водовод из правца Зајечара.

Село Шарбановац – прикључено је око 350 домаћинства на градски водовод из правца Бора.

Карактеристика свих ових водовода је да локални сеоски водоводи нису контролисани од стране ЈКП „Водовод“ Бор. Покривеност сеоских домаћинстава које контролише ЈКП је око 82%.

Главни проблем водоводног система су старост, недовољно одржавање (велики губици, преко 60 %) и велики утрошак електричне енергије, обзиром да се вода из свих праваца доводи препумпавањем. Последица је да цена продајног кубика воде не прати цену произведеног и дистрибуираног кубика воде.

Потребна је хитна реконструкција критичних деоница водоводног система, опрему за детекцију губитака а могућа је и потреба за изградњом нових резервоара (III висинска зона).

У току 2004. и 2005. године урађено је следеће: реконструкција цевовода Ø 400 мм од резервоара „Тилва“ до Јаме у дужини од 1300 м (цевовод је од ХДПЕ цеви, затим реконструкција цевовода Ø 350 мм од улице Моше Пијаде 17 до улице Бошка Бухе у дужини од 300 м. Реконструкција у улици Шистекова и Драгише Мишовића цевима Ø 200 мм у дужини од 600 м. На ИВ км код капије града према Слатини у дужини од 400 м цевима Ø 400 мм и Ø 200 мм од ХДПЕ цеви. Заваривање спојева на потисном цевоводу Ø 350 мм од ПС Сурдуп до прекидне коморе Ђаулу Маре у дужини од 3000 м. Изграђена водоводна мрежа реона Дубрава у Шарбановцу у дужини од 12 км са пратећим објектима прекидних коморама. Изграђени су резервоари Чока Мошолуј, Огашу Шучила и 4 прекидне коморе на потезу Кривељ.

2010 године средствима НИП-а настављена је изградња водоводне мреже у Шарбановцу.

2014. години изграђена водоводна мрежа горње зоне МЗ Брестовац насеље Рудине до насеља ВКФ у дужини од 1200 м 2017 године настављена је изградња водоводне мреже реон Вашатиште у дужини од 1200 м.

2015-2016 средствима Општине завршава се водоснабдевање села Шарбановац.

2017 године извршена је реконструкција водоводне мреже у ул. Негошева у дужини од 600 м са ТПЕ цевима.

У 2018 години су покренуте израде пројектнотехничке документације водоснабдевања МЗ и то: Бучје, Метовница, Горњане, реконструкција Гробљанске улице у Злоту, реконструкција ул. Марка Орешковића у НГЦ водоводна мрежа на Борском језеру, са друге стране језера.

Канализациона мрежа

Јавно предузеће је 1960 године почело са радом на одржавању канализационог система у граду.

Канализациона мрежа је већим делом сепаратна 83 % а мањим делом комбинована 17 %. Највећи профили су за атмосферску воду Ø 800-1000 мм а за комуналну отпадну воду је Ø 150-300 мм. Покривеност у самом граду је негде око 90-95 % . Нису покривена нека подручја на периферији града. Села немају канализацију и користе се септичке јаме. Профили кроз које пролази канализациона вода нису добро димензионисани јер се град брзо ширио у ранијем периоду, тако да се дешава да пропусна моћ није довољна и јављају се честа загушења. Често долази до изливања. Постоје нелегални прикључци који изазивају зачепљење у систему. У самом граду не постоји никакав третман отпадне воде и она се директно улива у Борску реку што изазива велико загађење . У насељу Бањско Поље постоје биодискови за пречишћавање комуналне воде капацитета 500 ЕЈ и 1000 ЕЈ.

Потребно је урадити реконструкцију канализационог система у граду (променити профиле на критичним местима), одвојити комуналну од атмосферских вода, пројектовати и изградити систем за пречишћавање отпадних вода из града и индустрије. У току 2004. године израђен је Генерални пројекат канализације и пречишћавања комуналних отпадних вода Бора са изразом претходне студије оправданости која је дала техничка решења и процену вредности те инвестиције.

У 2004 год. изграђена је канализациона мрежа у насељима Кучајна и Чока Боролуј.

У 2018. години покренута је израда пројектнотехничке документације за :

-Реконструкција фекалне и атмосферске канализације код БП НИС, Кристала и Дрвозана.

- фекална канализација дела насеља на борском језеру.

Стамбени фонд

Стамбени фонд општине Бор чини укупно 20.301 станова, који су претежно у приватној својини (91,5%). Опремљеност станова инсталацијама је изузетно повољна: водоводом је опремљено 89,5% станова, електричном струјом 98,9% и купатилом 76,7% станова. Економски и друштвени услови који су карактерисали крај прошлог века условили су пад стамбене изградње и то посебно у градском центру општине.

Комунални отпад

Јавно комунално предузеће “3. октобар” Бор у различитим формама своје организације комуналне делатности у Бору обавља од 1947. године. Наиме, Предузеће је основано 1947. године као Комунална установа “Чистоћа” Бор и под тим називом је постало до 31.07.1963. године. Од 01.08.1963. године до 01.08.1967. године комуналну делатност је вршило у оквиру Комунално услужног предузећа “Компред” Бор. Реорганизацијом тог предузећа, 02.08.1967. године је

основано ново самостално Комунално предузеће “Чистоћа” Бор које је под тим називом пословало до 30.09.1971. године. Од 01.10.1971. године интегрисано је у састав Предузећа за комуналну, стамбену привреду и урбанизам “Стандард” Бор као радна јединица “Чистоћа”. У саставу тог предузећа као радна јединица је пословало до 31.12.1973. године, а од 01.01.1974. године до 30.09.1979. године пословало је као ООУР “Чистоћа” Бор у саставу Предузећа за комуналну, стамбену привреду и урбанизам “Стандард” Бор. Предузеће од 01.10.1979. године до 31.12.1989. године је пословало као Радна организација за комуналну делатност “3. октобар” Бор, а од 01.01.1990. године и данас, послује као Јавно комунално предузеће “3. октобар” Бор. Предузеће послује у правној форми “Јавно предузеће”, Општина Бор је једини власник Предузећа са уделом у власништву над капиталом 100%.

Смеће се сакупља и одвози два пута недељно са територије града и једанпут недељно из приградских насеља и месних заједница на градску депонију.

Поред градске депоније често се формирају дивље депоније. Општинска управа Бор – Одељење за планирање и развој преко ЈКП “3. октобар” Бор организује чишћење дивљих депонија и у тим акцијама се месечно извезе око 1300 м³ отпада.

Општина Бор поседује Локални еколошки акциони план, који спроводи Канцеларија за заштиту животне средине Општинске управе Бор, а Усвојен је и Локални план управљања отпадом за територију општине Бор (2010-2020. год.)

Проблем комуналног и индустријског отпада у општини Бор је значајан, с обзиром да није било контроле и планских активности на уређењу постојећих зона за одлагање отпада.

Главни и највећи извор чврстог комуналног отпада у општини Бор су домаћинства, а значајни део се продукује и у комерцијалном сектору- предузећима и установама, на јавним површинама и једним делом у индустрији. Посматрајући цео тимочки регион може се рећи да је рударство највећи извор чврстог отпада.

За бригу и транспорт чврстог комуналног отпада на територији општине Бор, задужено је ЈКП „3.октобар“ Бор. Корисници услуга су практично сви грађани Бора, сви привредни субјекти, установе и предузетници.

Покривеност општине услугама сакупљања је око 70,00%.

Отпад се сакупља са подручја Бора и 9 околних насеља, Шарбановац, Злот, Брестовац, Метовница, Оштрељ, Слатина, Велики Кривељ, Доња Бела Река и Лука док су села изузета из система сакупљања комуналног отпада: Бучје, Танда и Горњане.

Према задњим подацима са краја 2017. године, на територији општине Бор евидентирано је 80 дивљих депонија, од чега је 37 у граду и 43 у селима борске општине, а постоје и договорно установљене локације по селима са којих се отпад периодично односи, а које такође не задовољавају ни минималне санитарне услове које прописује закон.

Званична општинска депонија на којој се врши депоновање чврстог комуналног отпада од почетка 80-их година, лоцирана је у напуштеном делу копа, на удаљености 2 km ваздушном линијом, југоисточно од Бора, односно 8 km регионалним путем Бор-Оштрељ и заузима површину од 36.892 м². Како се преко 30 година отпад одлагао на неконтролисани начин, не постоји

поуздан податак о количини депонованог отпада до сада. 2007. године завршен је и ревидован Главни пројекат санације званичне депоније чврстог комуналног отпада на територији општине Бор.

Органски отпад из пољопривреде, пестициди и њихова амбалажа се због недовољне образованости и немара, неконтролисано бацају или спаљују што доводи до великог загађења и честих шумских пожара. Стратешким документима из области управљања отпадом, предвиђене су мере које обухватају образовање пољопривредника и економску стимулацију за примену поступка компостирања, чиме би се створило органско ђубриво за побољшање квалитета земљишта, смањили би се трошкови пољопривредне производње, допринело побољшању материјалног положаја мештана и развоју села.

Општине борског и зајечарског округа потписале су споразум о међуопштинској сарадњи на заједничкој изградњи и коришћењу регионалне депоније “Халово” код Зајечара, али приступ регионализацији је скуп и дуготрајан процес који вероватно неће бити реализован у скоријем периоду. Општина Бор је почетком 2011. године, усвојила стратешки документ који пружа основу за решавање проблема у области управљања отпадом на локалном нивоу, по коме се реализују циљеви по приоритетима.

Показатељи развоја пољопривреде

1.1.6. Пољопривредно земљиште

Укупна површина општине Бор је 85348 ha, од чега пољопривредно земљиште чини 39293 ha (46 %), шумско земљиште 38406 ha (45 %) и неплодно 7649 ha (9 %). Према попису пољопривреде из 2012.године, као њиве се користе 9.769 ha, као воћњаци 524 ha, као виногради 148 ha, као ливаде и пашњаци 11498 ha. Нажалост, на хиљаде хектара пољопривредног земљишта се не користи и исто постепено зараста у коров, трње, шикаре и шуме.

На територији општине Бор доминантни типови земљишта су смеђа кисела земљишта (углавном у Брестовцу, Кривељу, Горњану, Танди, Луки) и смоница (углавном у Метовници, Слатини и Шарбановцу). Присутни су и рендзина (у Злоту) и на малој површини алувијална земљишта (поред Тимока и других водотокова) и псеудоглеј (Танда, Злот). Уопште узевши, квалитет земљишта је веома слаб због врло плитког педолошког слоја на кречњачким и андензитским стенама.

На територији општине Бор постоји више хиљада хектара деградираног пољопривредног земљишта. Наведено земљиште се налази највећим делом у близини Рударско топионичарског басена Бор из чијих погона су деценијама испуштане огромне количине отпадних вода и гасова, а један део пољопривредног земљишта је уништен формирањем депонија раскривки и флотацијских јаловишта. Наведена јаловишта би требало, током следећих пар година, да се рекултивишу, односно да на истима заживи биљни свет. Ово се очекује на основу програма рекултивације јаловишта, као једне од компоненти пројекта изградње нове топионице и фабрике сумпорне киселине у Бору.

Борска река је мртва, тј. у њој нема живих организама. Обала исте (у просеку десетак метара са сваке стране реке) је јако затрована и она је без вегетације или са јако ретком вегетацијом, како у погледу броја биљака тако и у погледу броја врста. Борска река се улива у Тимок.

Загађења пољопривредног земљишта дешавају се и услед стварања дивљих депонија смећа; коришћења неадекватних септичких јама и неисправности уређаја за

пречишћавање фекалних вода-биодискова; бацања, закопавања и спаљивања празних амбалажа од средстава за заштиту биља и издувних гасова моторних возила и пољопривредне механизације.

Плодне пољопривредне површине постепено се смањују и услед урбаног развоја (ширење насеља, саобраћајница, гробаља и др.).

Око 70% пољопривредног земљишта је у мањем или већем степену кисело (pH<6) услед састава матичних стена земљишта, деловања киселих киша и неправилне примене минералних ђубрива. Највећа је киселост земљишта у катастарским општинама које непосредно окружују металуршки комплекс (Бор, Слатина, Брестовац). Киселост земљишта је врло важна из више разлога:

- већини пољопривредних култура одговара неутрално земљиште, односно, на киселим земљиштима неке културе не успевају или не остварују задовољавајући принос, као нпр. луцерка;

-у киселим земљиштима покретљивост тешких метала је већа, тј. из киселог земљишног раствора биљке усвајају веће количине тешких метала што представља здравствени ризик за потрошача.

На територији општине Бор нема изграђених система за наводњавање и одводњавање (канални и други водопривредни објекти). Укупан број пољопривредних газдинстава која користе системе за наводњавање је 200 на 198 ha, заливањем земљишта водом из Тимока и других водотокова помоћу пумпи/слободним падом и заливањем земљишта из микроаккумуляција. Наводњавају се углавном баште у затвореном и отвореном простору и понеки воћњак. Овде треба напоменути да су суше веома честе.

Употреба стајњака, других врста органских ђубрива, минералних ђубрива и средстава за заштиту биља је релативно мала и мања од просека у Србији. Примена и других агротехничких мера је неодговарајућа због ниског образовања пољопривредника.

На територији општине Бор нема комасираног земљишта, нити добровољног груписања пољопривредног земљишта.

Главне гајене културе су кукуруз (~ 4000 ha), стрна жита (~ 4000 ha) и луцерка (~ 500 ha). Индустијско биље се не гаји, изузев дукан и лан појединих година на 10-ак ha.

Од укупно 22280 ha пољопривредног земљишта 9769 ha користи се за оранице и баште, 11498 ha за ливаде и пашњаке, 645 ha користи се за воћњаке, 148 ha користи се за винограде.

Према подацима добијеним од Службе за катастар непокретности из Бора, на територији општине налази се 3518.6297 ha пољопривредног земљишта у државној својини.

Интересовање пољопривредника за узимањем државног пољопривредног земљишта у закуп, на територији општине Бор је врло слабо. У просеку се годишње изда у закуп 10-ак хектара државног пољопривредног земљишта.

1.1.7. Вишегодишњи засади

На територији општине Бор постоје релативно повољни услови за узгој воћа, првенствено језграстог и коштичавог. На наведеном подручју, у катастру непокретности се као воћњаци воде 1476 ha, а према попису пољопривреде из 2012.г. као воћњаци се користе 524 ha. Доминантне воћарске врсте су шљива, а затим јабука. Воћњаци су углавном малих површина (пар до десетак ари), екстензивни, са ниским просечним приносима и алтернативне родности. Већина производа се користи за сопствену потрошњу, у свежег стању или за прераду (првенствено у ракију, а затим у џем, слатко, компот и др.), а мањи део се прода на зеленој пијаци у

Бору. Врло мали део производње продаје се изван територије општине Бор, нпр. хладњачама.

За виноградарство такође постоје релативно повољни услови. На наведеном подручју, у катастру непокретности се као виногради воде 572 ha, а према попису пољопривреде из 2012.г. као виногради се користе 148 ha. Начин узгоја је у већини случајева традиционалан – узгој уз колац, а у мањем обиму су подигнути шпалери. Највише се гаји сорта вијала, а затим шпањолка, па друге сорте, односно у врло малом обиму се гаје квалитетн(и)је сорте, тако да уз недовољно познавање технологије производње и недостатак квалитетне опреме, ни просечан квалитет произведеног вина (већина произведеног грожђа се преради у вино за сопствену употребу) није на завидном нивоу.

1.1.8. Сточни фонд

Општина Бор има добре географске и климатске услове за развој сточарства. Има доста расположивих пашњака и обрадивих површина за производњу крмног биља и ратарских култура, које се користе за исхрану стоке.

Расположивост објеката за смештај стоке је следећи: за говеда 2780 објеката, за свиње 2928, за коке носиле 1914, за смештај остале стоке 1997 објеката.

Стање сточног фонда по гранама сточарства у смислу бројног стања је следеће: говеда укупно: 6151 (скоро сва говеда су у типу сименталца, изузев неколико десетина расе холштај), свиње укупно: 11280 (углавном мелези настали укрштањем ландраса, домаће беле свиње, дурока и пијетрена), овце укупно: 11736 (праменка и мелези праменке и виртемберга), козе укупно 1939, живина укупно: 51624 (углавном кокошке, у мањем обиму ћурке, патке, гуске, мисирке), коња 22, кошница пчела 4826 и пастрмски рибњак

Говедарство је најразвијенија сточарска производња, иако се у задњих 30 година број грла крупне стоке смањује. Говедарска производња је фокусирана на производњу млека.

Просечна млечност крава је 10-15 литара млека на дан. Мужа је углавном ручна или малим покретним машинским музелицама. Највећа газдинства имају лактофризе.

1.1.9. Механизација, опрема и објекти

У општини Бор највећи број пољопривредних газдинстава има тракторе са тракторским прикључцима. Пољопривредна механизација је углавном стара и непотпуна. Просечна старост пољопривредне механизације је око 20 година.

На 2279 газдинстава користи се 2346 едноосовинских трактора, на 2692 газдинства користи се 3232 двоосовинских трактора, на 304 газдинстава користи се 351 комбајн. Укупан број берача кукуруза 67, плугова 2823, тањирача 794, дрљача 2061, сетвоспремача 47, ротифреза 241, растурача минералног ђубрива 441, растурача ђубрива 86, сејалица 1200, прскалица 655, приколица 2652, косилица 2047 комада.

Објекти за смештај пољопривредних производа у газдинству су следећи: кошеви за кукуруз капацитета 39108 m³ амбари капацитета 26015 m³ силоси капацитета 1812 тона.

Скоро свако пољопривредно газдинство има објекат за чување бар једне врсте стоке, а нека газдинства имају и више изграђених објеката за смештај стоке. Бројно стање објеката за чување говеда је 2780 објеката где може да се смести 16172 грла крупне стоке, затим објекти за свиње – 2928 објеката капацитета 20064 грла, за живину – 1914 објеката капацитета 52459 кокошака и објекти за смештај остале стоке 1997 објеката капацитета 34468 грла.

Изграђено је 1569 објеката за смештај пољопривредне механизације површине 68881 m², 2 хладњаче капацитета 14m³.

У последњих неколико година све више пољопривредника се баве повртарством, подижу пластенике, да би произвели разне производе. Тренутно у општини Бор има 1011 пластеника површине 72.456 m².

1.1.10. Радна снага

Укупно ангажована радна снага у пољопривреди је 4734 лица, а од тога носиоци газдинства 1835 лица, стално запослени на газдинству 8 лица, а сезонска радна снага и радна снага под уговором 84 лица.

Од укупног броја газдинства 3564, жене чине 935, а мушкарци 2629 лица. Укупан број лица која имају само пољопривредно искуство стечено праксом је 2828 лица, а лица која имају курсеве из области пољопривреде 8 лица, са завршеном пољопривредном школом 16 лица, са другом средњом школом 612 лица, са пољопривредном вишом школом или факултетом 28 лица, са другом вишом школом или факултетом 72 лица.

Од 3564 газдинстава са стално запосленим на газдинству бројно стање је следеће: на 1978 газдинстава ради 1-2 лица, на 1305 газдинстава ради 3-4 лица, на 262 газдинства ради 5-6 лица, на 19 газдинства ради 7 и више лица.

1.1.11. Структура пољопривредних газдинстава

Укупан број пољопривредних газдинстава је 3564 која користе 22280 ха.

Број газдинстава која обрађују до 1 ха износи 308 а укупно 180 ха. Број газдинстава која обрађују од 1 ха до 2 ха је 402 а укупно 594 ха. Број газдинстава која обрађују између 2 ха и 5 ха је 1193 укупно 4061 ха. Број газдинстава која обрађују од 5 ха до 10 ха је 1061 на 7572 ха. Број газдинстава која обрађују између 10 ха и 20 ха је 491 а укупно 6474 ха, број газдинстава која обрађују између 20 ха и 30 ха је 76, а укупно 1786ха, број газдинстава која обрађују између 30 ха и 50 ха је 12, а укупно 443 ха. Број газдинстава која обрађују од 50 ха до 100 ха је 2 укупно 112 ха.

3564 пољопривредна газдинстава користи укупно 22280 ха пољопривредног земљишта: 3138 газдинстава 9769 ха користи за оранице и баште, 3107 газдинстава 11498 ха за ливаде и пашњаке, 1891 газдинство 645 ха користи за воћњаке, 1101 газдинство 148 ха користи за винограде.

На 3564 пољопривредна газдинстава држи се 10428 условних грла, од тога на 2759 газдинстава до 4 условна грла, на 693 газдинства 5-9 условна грла, на 84 газдинства 10-14 условна грла, на 16 газдинства 15-19 условна грла, на 11 газдинства 20-49 условна грла, на 1 газдинство 50-99 условна грла.

1.1.12. Производња пољопривредних производа

Не постоје званични подаци о учешћу појединих грана у укупној пољопривредној производњи из разлога мале тржишности пољопривредних производа на територији општине Бор, као и због неорганизованог откупа (тржни вишкови се продају углавном накупцима и на зеленој пијаци где такође не постоји евиденција о врсти и количини продатих производа).

3138 газдинстава 9769 ха користи за оранице и баште: за жита 5852 ха, за махунарке 11 ха, за кромпир 32 ха, за индустријско биље 9 ха, за поврће, бостан и јагоде 37 ха, за цвеће и украсно биље 1 ха, за крмно биље 3655 ха, остали усеви 2 ха и угари 171 ха.

На једном делу територије општине Бор (Горњане, Танда, Лука, Злот, део Бучја, део Шарбановца и део Метовнице) постоје погодни услови за органску производњу. Тренутно не постоји ни један

сертификовани произвођач органских пољопривредних производа.

У 2013. години произведене су следеће количине крмног биља: детелина укупно: 1958 тона, луцерка укупно: 2364 тона, ливаде укупно: 17046 тона, пашњаци укупно: 6533 тона

Просечни приноси већине пољопривредних култура на територији општине Бор су испод републичког просека, првенствено услед релативно лошег квалитета земљишта, (доминантне су 6, 5, и 7. класа земљишта), малих улагања у производњу и често лоших временских услова (у просеку сваке друге године суша или превелике количине падавина и/или појаве града у других непогода).

Просечни приноси кукуруза су нешто изнад 4 т/ха а пшенице око 3,5 т/ха.

1.1.13. Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника

На територији општине Бор регистроване су следеће земљорадничке задруге: *Пољопром Бор* (покрива територије села Горњане, Танда, Лука, Бучје и Кривељ), *Дубрава Брестовац* (покрива територије села Брестовац и Метовница), *Тимок Шарбановац*, *Доња Бела Река – Доња Бела Река* и *Ратар Слатина* (покрива територије села Слатина и Оштрељ). Нажалост, ниједна од земљорадничких задруга на територији општине Бор годинама, па чак и деценијама, не врши основне послове ради којих је основана – не бави се пољопривредном производњом, откупом пољопривредних производа, нити снабдевањем пољопривредника репроматеријалом.

Постојећа локална удружења говедара, пчелара и произвођача/сакупљача лековитог биља такође су на ниском степену производње, организовања и тржишног наступања (врло скроман обим производње, аматерски однос према раду, незапаженост на тржишту).

1.1.14. Трансфер знања и информација

Гашењем Центра за пољопривредна и технолошка истраживања из Зајечара (ранији назив Институт за пољопривреду Зајечар) пре 10-ак година, пољопривредници из Бора и региона остали су без важне саветодавне службе, која је осим едукације на терену (углавном у виду предавања), сваке године у свом седишту одржавала саветовања о пролећној и јесењој сетви, као и Дан поља, где су пољопривредници могли видети огледе, тј. како се гаје и успевају различите сорте и хибриди пољопривредних култура у локалу. Тренутно, територију општине Бор од стручних служби покрива једино Пољопривредна саветодавна и стручна служба Неготин, чији нам се капацитет чини недовољним за потребан ниво едукације (првенствено у смислу квантитета, тј. едукације су квалитетне, али недовољно честе) пољопривредника у Бору. Повремено, предавања из области пољопривреде организују локална удружења пољопривредника, првенствено пчелари, који ангажују локалне и предаваче са стране. Са друге стране, постоји неколико емисија о аграру на различитим телевизијским станицама, које се емитују седмично, а у порасту је и коришћење интернета за едукацију/информисање, првенствено међу млађом популацијом. Одређену саветодавну помоћ дају и радници у пољопривредним и ветеринарским апотекама, као и дипломирани инжењери пољопривреде запослени у Општинској управи у Бору.

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА И ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

Табела 1. Мере директних плаћања

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1.	Регрес	100.1	4.000.000,00	2.200,00	100%	Нема лимита по кориснику	
	УКУПНО		4.000.000,00				

Табела 3. Мере руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава	101	7.000.000,00		50	300.000,00	
2	Успостављање и јачање удружења У области пољопривреде	102	400.000,00		100	100.000,00	
3.	Управљање ризицима	104	1.500.000,00		100	1.500.000,00	
4	Одрживо коришћење пољопривредног земљишта	201.1.	350.000,00		100	350.000,00	
	УКУПНО		9.250.000,00				

Табела 4. Посебни подстицаји

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
------------	------------	------------	---	---	--	--	-----------------

1	Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју	402	1.950.000,00		100	1.950.000,00	
	УКУПНО		1.950.000,00				

Табела 5. Табеларни приказ планираних финансијских средстава

Буџет	Вредност у РСД
Укупан износ средстава из буџета АП/ЈЛС планираних за реализацију Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја (без пренетих обавеза)	15.200.000,00
Планирана средства за директна плаћања	4.000.000,00
Планирана средства за кредитну подршку	
Планирана средства за подстицаје мерама руралног развоја	9.250.000,00
Планирана средства за посебне подстицаје	1.950.000,00
Пренете обавезе	

1.4. Циљна група и значај промене која се очекује за кориснике након примене Програма

Основна циљна група мера подршке су регистрована пољопривредна газдинства, односно општина Бор спроводи националну политику која се залаже за регистрацију свих пољопривредних произвођача, а нарочито оних који су тржишно оријентисани. Критеријумима конкурса биће стимулирана (имаће предност) лица којима је пољопривреда основна делатност (која уплаћују доприносе у фонд ПИО за пољопривреднике) и незапослени, да се самозапошљавају - да се баве пољопривредом и уплаћују доприносе у фонд ПИО за пољопривреднике. Обзиром да су величина поседа и обим производње на газдинствима на територији општине Бор релативно мали, субвенционисањем увећања сточног фонда и вишегодишњих засада увећаће се обим производње, приходи и квалитет живота корисника средстава.

Општина Бор стимулише удруживање пољопривредних произвођача путем конкурса намењеног искључиво удружењима - за едукације.

1.5. Информисање корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја

Конкурс путем кога ће се додељивати средства из Програма објавиће се на интернет страници Општине Бор, огласним таблама месних канцеларија и месних заједница Брезоник и Брестовачка бања (градске месне заједнице у којима постоји пољопривредна производња), евентуално и у локалном листу. Информације ће моћи да се добију и у Општинској управи, у канцеларији за пољопривреду (6.спрат, број 64) током радног времена и путем телефона 030/423-255 локал 164. Конкурс ће трајати најмање месец дана. Обавештавање јавности о постојању конкурса обављаће се путем локалних/регионалних електронских медија у виду оглашавања, саопштења и гостовања у програму, као и

одржавањем презентација/трибина у селима општине Бор.

1.6. Мониторинг и евалуација/надзор реализације

Комисија за спровођење конкурса праћиће реализацију програма, односно утрошак предвиђених средстава. На терену ће вршити контролу, односно записнички ће констатовати реализацију и наменску употребу субвенционисаних инвестиција.

II ОПИС ПЛАНИРАНИХ МЕРА

2.1. Назив мере РЕГРЕС

Шифра мере: 100.1

2.1.1. Образложење

У складу са Законом о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју (Сл. гласник РС 10/13, 142/14, 103/15 и 101/16), АП и ЈЛС могу да утврђују мере које се односе на директна плаћања за премију осигурања за усеве, плодове, вишегодишње засаде, расаднике и животиње, као и регресе за репродуктивни материјал и то за вештачко осемењавање. Ова мера је у складу са националном Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014.– 2024. Обзиром да је број говеда на територији општине Бор у константном опадању, у циљу унапређења производње млека, а делом и меса, потребно је константно унапређивати расни састав, што се првенствено постиже вештачким осемењавањем говеда семеном одабраних, квалитетних бикова. Општина Бор субвенционисање вештачко осемењавање говеда која се гаје на територији исте, последњих седам година, што је довело до резултата да се све јунице и краве вештачки осемењавају, а тиме се приметно променио расни састав говеда што је побољшало производне особине говеда.

2.1.2. Циљеви мере

Мера представља пре свега подршку развоју и повећању продуктивности у целокупној пољопривредној производњи на територији борске општине. Циљеви мере су побољшање расног састава у сточарству, односно побољшање производних особина говеда (млечност,

квалитет и количина меса и здравствено стање), што за коначни резултат има повећање конкурентности говедарске производње.

2.1.3. Веза са мерама Националног програма за пољопривреду за период 2018-2020 године

Ова мера је у складу са Законом о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју и Националним програмом за рурални развој и пољопривреду.

2.1.4. Крајњи корисници

Крајњи корисници су физичка лица регистрована у Регистру пољопривредних газдинстава у складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју.

2.1.5. Економска одрживост

За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања

2.1.7. Специфични критеријуми

За свако грло се у току календарске године може остварити само једна субвенција.

2.1.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
100.1.1	Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање)

2.1.9. Критеријуми селекције

За ову меру не постоји селекција корисника тј. мера се спроводи до утрошка предвиђених средстава редом пристизања захтева.

2.1.10. Интензитет помоћи

Износ регреса за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање говеда) је 2.200,00 динара по приплодном грлу, за захтеве поднете у периоду од 01.01. до 15.12. 2018.године, односно до 100%.

2.1.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Укупан број подржаних газдинстава за регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање)

2.1.12. Административна процедура

Право на средства овог Програма корисници могу остварити подношењем захтева Општинској управи Бор – Одељењу за привреду и друштвене делатности у року до 6 месеци од дана испостављања рачуна за извршено вештачко осемењавање говеда након чега се не може остварити право на ову субвенцију.

Захтеви се подносе Општинској управи Бор у од 01.01.2018. године до 15.12.2018. године.

Уз захтев (образац се може преузети на писарници Општинске управе Бор или са званичног сајта Општине Бор) се подноси следећа документација:

1) извод из Регистра пољопривредних газдинстава (подаци о пољопривредном газдинству-фотокопија) или евентуално потврда о активном статусу у Регистру пољопривредних газдинстава (фотокопија; само у случају да је у Пасошу за говеда уписано име носиоца Регистрованог пољопривредног газдинства) из текуће године, евентуално из претходне године у случају да је захтев поднет пре истека рока за обнову регистрације пољопривредног газдинства у текућој години;

2.1.6. Општи критеријуми за кориснике

4. Да је уписан у Регистар пољопривредних газдинстава у складу са Правилником о начину и условима уписа и вођења регистра пољопривредних газдинстава, да има активни статус, да је седиште на територији општине Бор и да се грла узгајају на територији општине Бор,

5. За инвестицију, за коју подноси захтев, не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја, осим подстицаја у складу са посебним прописом којим се уређује кредитна подршка регистрованим пољопривредним газдинствима.

2) доказ о власништву над грлом које је вештачки осемењено (фотокопија обе стране пасоша говеда или извод из Централног регистра говеда – подаци о животињи);

3) рачун за извршену услугу вештачког осемењавања – фотокопија Картона (потврде) за вештачко осемењавања, не старији од 6 месеци.

4) фотокопија картице са називом банке и бројем рачуна Регистрованог пољопривредног газдинства.

О признавању наведеног права у првом степену решава Општинска управа Бор. Против првостепеног решења може се изјавити жалба Општинском већу Општине Бор.

Поступак за остваривање овог права води се по одредбама Закона о општем управном поступку.

Исплату из буџета по донетим решењима, врши Општинска управа Бор – Одељење за финансије, на текуће рачуне корисника.

Ради информисања потенцијалних корисника Општинска управа Бор је у обавези да објави Јавни позив на званичној интернет страни општине Бор, а може и у другим локалним средствима јавног информисања.

2.2. Назив мере Инвестиције у физичка средства пољопривредних газдинстава Шифра мере 101

2.2.1. Образложење

Основне карактеристике пољопривредног сектора на територији борске општине произилазе из неповољне структуре пољопривредних газдинстава, уситњених поседа, малог броја грла стоке у пољопривредним газдинствима као и слабе примене савремених технологија. Перманентан је недостатак квалитетних количина пољопривредних производа, посебно меса, воћа и поврћа и других производа који би се користили првенствено за покривање локалних и регионалних потреба. Један од веома битних узрока недовољне конкурентности борске пољопривреде јесте ниска продуктивност која произилази и из недовољне техничке и технолошке опремљености газдинстава. Постојећа механизација пољопривредних произвођача је застарела због неповољног економског и социјалног стања и нису у могућности да сами обезбеде довољно средстава за модернизацију производње.

Повећањем расног сточног фонда и заснивањем нових производних засада на пољопривредним газдинствима могуће је побољшати конкурентност пољопривредних газдинстава.

Ова мера је у складу са националном Стратегијом пољопривреде и руралног развоја Републике Србије 2014.– 2024. Законом о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју ("Службени гласник РС", број 10/13, 142/2014, 103/15 и 101/16).

Сектор - Месо

Сектор производње меса карактерише релативно мали број мешовитих фарми које производе млеко и месо. У борској општини нема великих газдинстава специјализованих за овчарство и козарство, у смислу производње меса, а доминира традиционални систем узгоја. Фарме које производе месо нису специјализоване, не користе правилно пашњаке и квалитет искоришћења сточне хране није задовољавајући.

Интервенције у оквиру ове мере ће бити усмерене на подршку сектору како би се повећао број пољопривредних произвођача који ће се бавити интензивним узгојем товних раса.

Сектор - Воће, грожђе, поврће и цвеће

Укупна површина општине Бор је 85348 ха, од чега пољопривредно земљиште чини 39293 ха (46 %). Структуру биљне производње сеоског подручја борске општине карактерише велика хетерогеност, производи се махом за сопствене потребе и мањим делом за тржиште, што је последица уситњености сеоског поседа, недовољне едукације и недовољне примене савремене технологије производње. Плодне пољопривредне површине постепено се смањују и услед урбаног развоја (ширење насеља, саобраћајница. На територији општине Бор постоје релативно повољни услови за узгој воћа, првенствено језграстог и коштичавог. На наведеном подручју се за воћњаке користи 524 ха. Доминантне воћарске врсте су шљива, а затим јабука. Воћњаци су углавном малих површина (пар до десетак ари), екстензивни, са ниским просечним приносима. Већина производа се користи за сопствену потрошњу, у свежем стању или за прераду (првенствено у ракију, а затим у џем, слатко, компот и др.), а мањи део се прода на зеленој пијаци у Бору. Врло мали део производње продаје се изван територије општине Бор, нпр. хладњачама.

За виноградарство такође постоје релативно повољни услови. На наведеном подручју се за винограде се користи 148 ха. Начин узгоја је у већини случајева традиционалан, а највише се гаји сорта вијала, а затим шпањолка, тако да уз недовољно познавање технологије производње и недостатак квалитетне опреме, ни просечан квалитет произведеног вина (већина произведеног грожђа се преради у вино за сопствену употребу) није на завидном нивоу.

У последњих неколико година све више пољопривредника се баве повртарством, подижу пластенике, да би произвели разне производе. Тренутно у општини Бор има 1011 пластеника површине 72456 м².

Интервенције у оквиру ове мере ће бити усмерене на подршку сектору за инвестициона улагања произвођача приликом заснивања нових производних засада што ће уз редовну примену савремене агротехнике давати високе, квалитетне и стабилне приносе.

Сектор - Пчеларство

Систем гајења пчела је релативно екстензиван, са малим бројем кошница по домаћинству, али има и великих произвођача са више од 100 кошница. Просечан принос меда по кошници је такође веома мали и креће се око 15 кг по кошници годишње. Последњих година присутан је тренд раста броја кошница у борској општини. Главни проблеми у пчеларству су нестандардизован квалитет меда као и непостојање стабилног тржишта за откуп тржишних вишкова.

Интервенције у оквиру ове мере ће бити усмерене на подршку сектору за инвестициона улагања произвођача у потребну опрему односно модернизовање производње чиме ће се повећати и квалитет и квантитет производа.

2.2.2. Циљеви мере

Општи циљеви:

Повећањем броја оваца доћи ће до повећања обима производње (месо), што ће се позитивно одразити на приходе пољопривредних газдинстава, а самим тим и на њихов економски и социјални статус. Коришћењем пољопривредних површина кроз испашу оваца и производњу и коришћење стајњака побољшава се састав и структура земљишта, смањују трошкови производње, расте конкурентност уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта; Усклађивање са правилима ЕУ, њеним стандардима, политикама и праксама.

Специфични циљеви по секторима:

Сектор-Месо - Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње меса на малим и средњим газдинствима. Унапређење квалитета меса у складу са националним ветеринарским стандардима.

Сектор-Воће, грожђе, поврће и цвеће - Повећање површина под интензивним засадима. Повећање броја произвођача који производе вино са географским пореклом.

Сектор - Пчеларство - Повећање производње пчеларских производа; Повећање прихода у домаћинствима која се баве пчеларском производњом; Повећање степена запослености у сектору.

2.2.3. Веза са мерама Националног програма за пољопривреду за период 2018-2020 године

Није применљиво.

2.2.4. Крајњи корисници

Крајњи корисници су активна регистрована пољопривредна газдинства - физичка лица укључујући и предузетнике уписане у регистар газдинстава

2.2.5. Економска одрживост

Подносилац захтева не мора да доказује економску одрживост улагања кроз форму бизнис плана или пројекта.

2.2.6. Општи критеријуми за кориснике**Сектор-Месо:**

Општи услови које корисници треба да испуне да би могли да користе финансијска средства предвиђена овом мером су :

1. Корисник треба да има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом;
2. Корисник мора да буде са пребивалиштем и производњом на територији општине Бор;
3. Потписана изјава да не постоји захтев за исто улагање у другим јавним фондовима;
4. Корисник мора да испуни доспеле обавезе по раније одобреним захтевима финансираним из средстава буџета општине Бор.
5. Инвестиције реализоване од 01. јануара 2018. године до завршетка конкурса сматраће се прихватљивим за подношење захтева за остваривање подстицајних средстава.

Сектор-Воће, грожђе, поврће и цвеће:

Општи услови које корисници треба да испуне да би могли да користе финансијска средства предвиђена овом мером су :

1. Корисник треба да има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом;
2. Корисник мора да буде са пребивалиштем и производњом на територији општине Бор;
3. Потписана изјава да не постоји захтев за исто улагање у другим јавним фондовима;
4. Корисник мора да испуни доспеле обавезе по раније одобреним захтевима финансираним из средстава буџета општине Бор.
5. Само се инвестиције у текућој години могу сматрати прихватљивим за надокнаду трошкова.

Сектор-Пчеларство

Општи услови које корисници треба да испуне да би могли да користе финансијска средства предвиђена овом мером су:

1. Корисник треба да има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом
2. Корисник мора да буде са пребивалиштем и производњом на територији општине Бор;

2.2.8. Листа инвестиција у оквиру мере

6. Потписана изјава да не постоји захтев за исто улагање у другим јавним фондовима;

7. Корисник мора да испуни доспеле обавезе по раније одобреним захтевима финансираним из средстава буџета општине Бор.

8. Само се инвестиције у текућој години могу сматрати прихватљивим за надокнаду трошкова.

2.2.7. Специфични критеријуми**Сектор-Месо:**

Да подносилац захтева – РПГ, на крају инвестиције поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ 10-300 квалитетних приплодних грла оваца. Субвенционисаће се куповина искључиво уматичених оваца, (укључујући шилежад и двиске, са папирима о пореклу и педигреу) од регистрованих произвођача приплодних грла, увозника приплодних грла, земљорадничких задруга и регистрованих пољопривредних газдинстава, а подносилац захтева може бити пољопривредно газдинство у активном статусу са седиштем на територији Општине Бор, под условом да се и узгој одвија на територији Општине Бор. Максималан износ субвенције по кориснику износи до 300.000 динара

Сектор-Воће, грожђе, поврће и цвеће:

□ Право на субвенционисање куповине квалитетног садног материјала воћа и винове лозе имају пољопривредна газдинства под условом да се засади формирају на територији општине Бор на парцели која је у власништву носиоца или члана РПГ или на парцели која је узета у закуп за период од минимум 5 година почевши од године остварења субвенције.

У случају подизања нових или обнављања постојећих (крчење и подизање) производних (са наслоном) и матичних засада воћака и винове лозе, имају, на крају инвестиције: 0,1-50 ha јагодастих врста воћака, 0,3-100 ha другог воћа, 0,2-100 ha винове лозе.

Субвенционисаће се куповина садног материјала од регистрованих произвођача/прометника садног материјала односно корисник треба да достави доказ да је набавио сертификовани садни материјал, а максималан износ субвенције по кориснику износи до 100.000 динара

Сектор-Пчеларство

Прихватљиви корисници треба да имају 5-500 кошница

Субвенционисаће се куповина нове опреме, а максималан износ субвенције по кориснику износи до 100.000 динара

Шифра инвестиције	Назив инвестиције	Износ средстава
101.2.1	Набавка квалитетних говеда, оваца, коза и свиња које се користе за производњу меса	3.000.000,00
101.4.1	Подизање нових или обнављање постојећих (крчење и подизање) вишегодишњих засада воћака, хмеља и винове лозе.	1.500.000,00
101.6.2.	Набавка опреме за пчеларство	2.500.000,00

2.2.9. Критеријуми селекције

Сектор-Месо:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1.	Носилац РПГ је обвезник фонда ПИО за пољопривреднике	Да	5
2.	Члан РПГ је обвезник фонда ПИО за пољопривреднике (бодује се сваки члан)	Да	4
3.	Носилац РПГ је лице евидентирано као незапослено у НСЗ	Да	3
4.	Члан РПГ је лице евидентирано као незапослено у НСЗ (бодује се сваки члан)	Да	2

Сектор-Воће, грожђе, поврће и цвеће:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1.	Носилац РПГ је обвезник фонда ПИО за пољопривреднике	Да	5
2.	Члан РПГ је обвезник фонда ПИО за пољопривреднике (бодује се сваки члан)	Да	4
3.	Носилац РПГ је лице евидентирано као незапослено у НСЗ	Да	3
4.	Члан РПГ је лице евидентирано као незапослено у НСЗ (бодује се сваки члан)	Да	2

Сектор-Пчеларство

За набавку опреме у пчеларству нема критеријума селекције. Субвенције ће се исплаћивати редом пристизања валидних захтева до утрошка предвиђених средстава.

2.2.10. Интензитет помоћи

СЕКТОР	ПОДСТИЦАЈИ	
	Максимални износ подстицаја по кориснику	
Месо		50%
Воће, грожђе и поврће		50%
Пчеларство		50%

Износ подстицаја за све инвестиције износи до 50% од вредности инвестиција.

Конкурсати се може за куповину најмање 10 оваца (укључујући шиљежид и двиске) при чему је максимални износ субвенције по кориснику до 300.000 динара тј. до 50% вредности инвестиције.

Конкурсати се може за куповину најмање 100 садница воћака односно 500 садница/калема винове лозе

или 1.000 живића јагоде при чему је максимални износ субвенције по кориснику до 100.000 динара тј. до 50% вредности инвестиције.

Конкурсати се може за куповину нове опреме за пчеларство, при чему је максимални износ субвенције по кориснику до 100.000 динара тј. до 50% вредности инвестиције.

2.2.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Укупан број подржаних захтева
2.	Број РПП која су увећала број набављених грла
3	Површина под новим вишегодишњим засадама
4	Укупна инвестиција у материјална средства

2.2.12. Административна процедура

Конкурсом ће бити одабрани пољопривредни произвођачи којима ће се субвенционисати куповина оваца (укључујући шилежад и двиске, са пратећом документацијом о пореклу и педигреу), у укупном износу до 3.000.000 динара, при чему ће се субвенција додељивати у виду бесповратних средстава у износу до 50% од вредности набављених грла. Максимални износ субвенције по кориснику ограничен је на износ до 300.000 динара. Минимални број грла за који се може конкурисати износи 10 оваца (двиске и шилежад). На конкурс могу учествовати само регистрована пољопривредна газдинства у активном статусу, чије је седиште на територији Општине Бор и чија се грла узгајају на истој територији. Субвенционисана грла се не могу отуђити у року од 4 године од дана куповине – у супротном, корисник субвенције је у обавези да у року од 30 дана од дана пријема решења о повраћају средстава у буџет општине Бор, врати Општинском буџету износ који је примио у виду субвенције.

Конкурисање за субвенционисање набавке оваца врши се подношењем захтева Општинској управи Бор – Одељењу за привреду и друштвене делатности, пре куповине приплодних грла, при чему се подноси следећа документација:

1) попуњена пријава на прописаном обрасцу (образац се може преузети на писарници Општинске управе Бор или са званичног сајта Општине Бор).

2) Извод из Регистра пољопривредних газдинстава - подаци о пољопривредном газдинству (фотокопија).

3) предрачун за куповину стоке оверен (правно лице) или потписан (носилац РПП-физичко лице) од стране добављача/продавца (фотокопија).

4) доказ о својству обвезника фонда ПИО за пољопривреднике за носиоца и чланове РПП (нису обавезна документа али се бодују, фотокопија).

5) доказ о статусу незапосленог лица издат од НСЗ за носиоца и чланове РПП (нису обавезна документа али се бодују, фотокопија).

6) Извод из регистра сточарске производње (фотокопија)

Комисија ће по истеку конкурса (у року до 10 дана) вршити отварање благовремено приспелих пријава, проверу документације и рангирање на основу задатих критеријума.

На основу ранг листе коју сачињава комисија, начелник Општинске управе Бор донеће одлуку о додели субвенција, која ће бити објављена на огласној табли Општине Бор и на коју подносиоци пријава могу уложити жалбу у року до 8 дана, по којој одлучује Општинско веће општине Бор. Након коначности одлуке, Општинска управа Бор и корисник субвенције закључују уговор, на основу кога одељење за финансије кориснику субвенције преноси

средства на наменски текући рачун пољопривредног газдинства, након извршене набавке и достављања одељењу за финансије: уколико је плаћање извршено готовински потребно је доставити фискални рачун и отпремницу оверену од стране добављача и потписану од стране купца, доказ да су грла уматичена; у случају безготовинског плаћања (преносом средстава плаћања на рачун продавца) потребно је доставити оригинал или оверену фотокопију купопродајног уговора, оверен извод из банке од стране банке о извршеном плаћању на рачун добављача или оригинал уплатницу, отпремницу оверену од стране добављача/продавца, потписану од стране купца и доказ да су грла уматичена (фотокопија). Рок за пренос средстава кориснику средстава износи до 30 дана од дана достављања валидне документације одељењу за финансије.

Корисник субвенције у обавези је да омогући Општини Бор контролу утрошка средстава, односно контролу грла која су предмет субвенције. У случају да контрола записнички констатује да одобрена средства нису наменски утрошена, односно да су грла отуђена пре истека 4 године од дана куповине, корисник субвенције је у обавези да у року од 30 дана од дана пријема решења о повраћају средстава у буџет општине Бор, врати Општинском буџету износ који је примио у виду субвенције.

Конкурсом ће бити одабрани пољопривредни произвођачи којима ће се субвенционисати набавка/куповина садног материјала из области воћарства и виноградарства у укупном износу од 1.500.000 динара при чему ће се субвенција додељивати у виду бесповратних средстава у износу до 50% од вредности набављеног садног материјала. Максимални износ субвенције по кориснику ограничен је на износ до 100.000 динара. Конкурисати се може за куповину најмање 100 садница воћака односно 500 садница/калема винове лозе или 1.000 живића јагоде. На конкурс могу учествовати само регистрована пољопривредна газдинства у активном статусу, чије је седиште на територији Општине Бор и чији се засади подижу/саде на истој територији. Субвенционисане саднице се морају посадити на земљишту у власништву корисника субвенције (носиоца или члана регистрованог пољопривредног газдинства) или на земљишту које је узето у закуп минимум до 2022. године. У случају већег броја пријава, предност на конкурс имаће газдинства чији су носиоци обвезници ПИО за пољопривреднике, који су измирили обавезе према фонду ПИО за 2017. годину.

Општинска управа Бор ће извршити контролу наменског утрошка средстава обиласком и снимањем засада.

Конкурисање за субвенционисање куповине садног материјала из области воћарства и виноградарства

врши се подношењем захтева Општинској управи Бор – Одељењу за привреду и друштвене делатности, пре куповине садница, при чему се уз захтев подноси следећа документација:

1) извод из Регистра пољопривредних газдинстава-подаци о пољопривредном газдинству (фотокопија).

2) доказ о власништву носиоца или члана РПП над парцелом где ће се подићи засад (фотокопија листа непокретности, фотокопија копије плана или сл.), а у случају земљишта узетог у закуп и фотокопија уговора;

3) предрачун за куповину садница оверен од стране добављача/продавца (фотокопија);

4) доказ о измиреним обавезама према фонду ПИО за пољопривреднике за 2017.годину (овај доказ прилажу само обвезници фонда ПИО за пољопривреднике, ако желе да имају предност приликом доделе субвенције, фотокопија).

5) Извод из регистра биљне производње (фотокопија).

О признавању наведеног права у првом степену решава Општинска управа Бор. Против првостепеног решења може се изјавити жалба Општинском већу Општине Бор.

Поступак за остваривање овог права води се по одредбама Закона о општем управном поступку.

Комисија ће по истеку конкурса (у року до 10 дана) вршити отварање благовремено приспелих пријава, проверу документације и рангирање на основу задатих критеријума.

На основу ранг листе коју сачињава комисија, начелник општинске управе Бор, донеће одлуку о додели субвенција, која ће бити објављена на огласној табли општине Бор и на коју подносиоци пријава могу уложити жалбу у року до 8 дана, по којој одлучује општинско веће општине Бор. Након коначности одлуке, општинска управа Бор и корисник субвенције закључују уговор, на основу кога одељење за финансије кориснику субвенције преноси средства на наменски текући рачун пољопривредног газдинства, након извршене набавке и достављања одељењу за финансије фискалног рачуна или оригинал уплатнице, отпремнице оверене од стране добављача/продавца и потписане од стране купца, сертификата о производњи садног материјала (узети од продавца-расадника) и декларације о квалитету садног материјала (узети од продавца-расадника).

Корисник субвенције у обавези је да омогући Општини Бор контролу утрошка средстава, односно контролу засада који је предмет субвенције. У случају да контрола записнички констатује да одобрена средства нису наменски утрошена, односно да засад не постоји, корисник субвенције у обавези је да иста врати буџету општине Бор.

Рок за пренос средстава кориснику средстава износи до 30 дана од дана достављања валидне документације одељењу за финансије.

Јавним позивом ће бити обавештени пољопривредни произвођачи да ће се субвенционисати куповина нове опреме у пчеларству у износу до 2.500.000 динара, при чему ће се субвенција додељивати у виду бесповратних средстава у износу до 50% од вредности набављене опреме. Максимални износ субвенције по кориснику ограничен је на износ до 100.000 динара, а минималан износ за који се може конкурисати је 5.000 динара (минимални износ рачуна је 10.000 динара). Конкурсом ће бити прецизиран списак опреме чија ће се куповина субвенционисати.

Субвенције ће се исплаћивати редом пристизања валидних захтева до утрошка предвиђених средстава.

Право на субвенционисање набавке нове опреме у пчеларству имају регистрована пољопривредна газдинства са активним статусом, чије је седиште на територији општине Бор, под условом да се и предметна инвестиција користи на територији општине Бор.

Право на средства овог Програма корисници могу остварити подношењем захтева Општинској управи Бор – Одељењу за привреду и друштвене делатности, након куповине опреме у пчеларству, најкасније до 30.11.2018. године, при чему се подноси следећа документација:

1) попуњена пријава на прописаном обрасцу (образац се може преузети на писарници Општинске управе Бор или са званичног сајта Општине Бор).

2) извод из Регистра пољопривредних газдинстава-подаци о пољопривредном газдинству (фотокопија).

3) доказ о извршеном плаћању предметне инвестиције, и то: извод оверен од стране банке или оригинал уплатница, а у случају када је физичко лице извршило готовинско или плаћање картицом може се доставити само фискални рачун. Рачун, односно плаћање мора бити извршено у 2018. години.

4) Извод из регистра сточарске производње (фотокопија)

О признавању наведеног права у првом степену решава Општинска управа Бор. Против првостепеног решења може се изјавити жалба Општинском већу Општине Бор.

Поступак за остваривање овог права води се по одредбама Закона о општем управном поступку.

Исплату из буџета по донетим решењима, врши Општинска управа Бор – Одељење за финансије, на текуће рачуне корисника.

Ради информисања потенцијалних корисника Општинска управа Бор је у обавези да објави Јавни позив на званичној интернет страни општине Бор, а може и у другим локалним средствима јавног информисања.

Корисник субвенције у обавези је да омогући Општини Бор контролу утрошка средстава, односно контролу предметне инвестиције. У случају да контрола записнички констатује да одобрена средства нису наменски утрошена, односно да је предмет инвестиције отуђен пре истека 4 године од дана куповине, корисник субвенције у обавези је да иста врати буџету општине Бор у року до 30 дана од дана пријема решења о повраћају средстава у буџет општине Бор.

2.3. Назив мере Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде

Шифра мере: 102

2.3.1. Образложење

Овом мером се унапређује рад постојећих пољопривредних задруга и удружења.

Пољопривредни произвођачи на територији општине Бор ослањају се на традиционална знања и вештине. У циљу повећања продуктивности / конкурентности производње неопходна је перманентна едукација пољопривредних произвођача и усвајање нових знања. Пољопривредни произвођачи и сеоско становништво све теже успевају да самостално, без икакве стручне помоћи примењују иновације у производњи, пласману, развоју непољопривредних делатности, маркетингу и другим активностима везаним за развој руралних средина. На недостатка знања и додатних вештина код сеоског становништва упућују и подаци да укупан број лица која имају само пољопривредно искуство стечено праксом је 2828 лица, а лица која имају курсеве из области пољопривреде 8 лица, са завршеном пољопривредном школом 16 лица, са другом средњом школом 612 лица, са пољопривредном

вишом школом или факултетом 28 лица, са другом вишом школом или факултетом 72 лица. Удружења пољопривредних произвођача, удружења грађана која су основана ради обављања промотивних и непољопривредних делатности за развој села су битни носиоци едукативних и информативно промотивних активности у руралним срединама.

Ова мера је у складу са националном Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014.–2024. Облици стицања нових знања – стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показне активности биће усмерене на пољопривредне произвођаче, сеоско становништво и на стручњаке локалног агросектора, из свих пољопривредних и непољопривредних области, који ће резултате стручног усавршавања користити за даљи рурални развој на подручју борске општине.

2.3.2. Циљеви мере

Циљеви мере

Општи циљеви

1. Унапређење рада постојећих организација произвођача и прерађивача.
2. Развој пољопривреде и руралних подручја заснован на знању;
3. Функционално повезивање свих актера локалног агросектора;
4. Повећање доступности и квалитета знања, унапређење социјалне и економске инклузије малих и средњих газдинстава и микропредузећа у руралним срединама;
5. Одрживи развој, заштита ресурса, побољшање биодиверзитета и смањење миграције становништва;

Специфични циљеви

- Повећање нивоа стручног знања и вештина сеоског становништва;
- Примена нових технологија и иновација;
- Техничко и кадровско унапређење институција укључених у систем креирања и трансфера знања;

2.3.9. Критеријуми селекције

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Удружење/задруга до 20 чланова	да	1
2	Удружење/задруга од 20 до 30 чланова	да	2
3	Удружење/задруга од 30 до 40 чланова	да	3
4	Удружење/задруга од 40 до 50 чланова,	да	4
5	Удружење/задруга од 50 до 60 чланова,	да	5
6	Удружење/задруга од 60 до 70 чланова,	да	6
7	Удружење/задруга од 70 до 90 чланова,	да	7
8	Удружење/задруга преко 90 чланова,	да	8

- Проширење понуде образовних и тренинг програма свих нивоа и типова образовања;
- Јачање капацитета за прихватање знања кроз развијање свести и мотивисаности за образовањем.

2.3.3. Веза са мерама Националног програма за пољопривреду за период 2018-2020 године

Није применљиво.

2.3.4. Крајњи корисници

Удружења и задруге из области пољопривреде.

2.3.5. Економска одрживост

За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.3.6. Општи критеријуми за кориснике

Корисник мора да је уписан у одговарајући регистар и да има седиште на подручју борске општине
-На субвенционисање немају право земљорадничке задруге и удружења која нису испунила уговорне обавезе из раније спроведених конкурса по Програму мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за подручје територије општине Бор у претходним годинама.

-Потписана изјава да не постоји захтев за исто улагање у другим јавним фондовима.

2.3.7. Специфични критеријуми

Не постоје специфични критеријуми

2.3.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Не постоји листа инвестиција у оквиру мере

2.3.10. Интензитет помоћи

Конкурсати се може за субвенционисање одржавања предавања/едукације из области пољопривреде, при чему је максимални износ субвенције по једном предавању до 30.000 динара тј. до 100% вредности инвестиције, при чему је максималан износ субвенције по кориснику до 100.000 динара.

2.3.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Укупан број одржаних едукација/радионица
2.	Број едукованих пољопривредника

2.3.12. Административна процедура

Конкурсом ће бити одабрана удружења/задруге којима ће се субвенционисати одржавање предавања/едукације из области пољопривреде у вредности до 30.000 динара по предавању, при чему ће се субвенција додељивати у виду бесповратних средстава у износу до 100% од вредности предавања/едукације. Максимални износ субвенције по кориснику ограничен је на износ до 100.000 динара. За ову меру предвиђен је износ од 400.000 динара.

Конкурс ће трајати најмање 1 месец. Пријаве на прописаном обрасцу (који ће заинтересовани моћи да преузму на писарници општинске управе Бор, као и са званичног сајта општине Бор), са пратећом документацијом предаваће се на писарници општинске управе Бор. Комисија ће по истеку конкурса вршити отварање благовремено приспелих пријава, проверу документације и рангирање на основу задатих критеријума.

Конкурсације за субвенционисање врши се подношењем захтева Општинској управи Бор – Одељењу за привреду и друштвене делатности, при чему се подноси следећа документација:

- 1) попуњена пријава на прописаном обрасцу (образац се може преузети на писарници Општинске управе Бор или са званичног сајта Општине Бор)
- 2) решење од Агенције за привредне регистре (фотокопија)
- 3) спецификација трошкова (листа прихватљивих трошкова биће објављена у конкурс)
- 4) статут и усвојен план активности за текућу годину
- 5) списак чланова удружења/задругара
- 6) број жиро рачуна удружења/задруге

Комисија ће по истеку конкурса (у року до 10 дана) вршити отварање благовремено приспелих пријава, проверу документације и рангирање на основу задатих критеријума.

На основу ранг листе, начелник општинске управе Бор, донеће одлуку о додели субвенција, која ће бити објављена на огласној табли општине Бор и на коју подносиоци пријава могу уложити жалбу у року до 8 дана, по којој одлучује општинско веће општине Бор. Након коначности одлуке, општинска управа Бор и корисник субвенције закључују уговор, на основу кога Одељење за финансије кориснику субвенције преноси средства на жиро рачун удружења/задруге након извршене едукације и достављања Одељењу за финансије доказа о наменски утрошеним средствима. Рок за пренос средстава кориснику износи до 30 дана од дана достављања валидне документације Одељењу за финансије.

Корисник субвенције у обавези је да омогући Општини Бор контролу утрошка средстава, односно контролу која је предмет субвенције. У случају да контрола записнички констатује да одобрена средства нису наменски утрошена, корисник субвенције у обавези је да иста врати буџету општине Бор.

**2.4. Назив мере: Управљање ризицима
Шифра мере: 104****2.4.1. Образложење**

Пољопривредно производни потенцијал: земљиште, усеви, сточни фонд, механизација, објекти и др., потенцијално су угрожени од елементарних непогода (поплаве, суша, град, пожар и сл.). Превенцијом и улагањем у заштиту од елементарних непогода увелико се могу спречити или смањити штете од последица елементарних непогода. На територији општине Бор учестале су елементарне непогоде изазване олујним ветром и градом. Услед немогућности да се градоносни облаци разбију ракетама којих нема довољно, уназад већ пар година, Бор и околна села трпе знатне материјалне штете. Из наведеног разлога јединица локалне самоуправе одлучила је да појача систем противградне заштите куповином ракета за противградну заштиту. Планирана Мера има потпуну оправданост јер се овом мером штити имовина и пољопривредне површине од елементарних непогода-града.

2.4.2. Циљеви мере**Општи циљеви:**

Основни циљ мере је превентивна заштита пољопривредне производње од елементарне непогоде-града и смањење штета у пољопривреди од града путем повећања ефикасности система противградне заштите на територији општине Бор, куповином ракета за противградну заштиту.

Специфични циљеви:

Специфични циљ је: Набавка противградних ракета за заштиту од града

2.4.3. Веза са мерама Националног програма за пољопривреду за период 2018-2020 године

Није применљиво.

2.4.4. Крајњи корисници

Директни корисник ове мере је Општина Бор.

Такође директни корисник ове мере је РХМЗ-Радарски центар на Црном Врху.

Индиректни корисник јесте пре свега физичко лице и правно лице односно рурално становништво и

пољопривредни произвођачи са територији општине који имају земљиште у потенцијално угроженим подручјима.

2.4.5. Економска одрживост
Није применљиво

2.4.6. Општи критеријуми за кориснике
Није применљиво

2.4.7. Специфични критеријуми
Није применљиво

2.4.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
104.1.	Улагање у заштиту од елементарних непогода, неповољних климатских прилика и катастрофалних догађаја

2.4.9. Критеријуми селекције
Није применљиво

2.4.10. Интензитет помоћи

За куповину противградних ракета предвиђен је максималан износ до 1.500.000 динара тј. до 100% вредности инвестиције

2.4.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Број купљених противградних ракета

2.4.12. Административна процедура

За куповину противградних ракета спровешће се јавна набавка у складу са законом, при чему ће једини критеријум бити најнижа понуђена цена за тип ракете који одговара лансирним станицама на територији Општине Бор. Након куповине противградне ракете ће бити уступљене без накнаде противградним станицама на територији општине Бор.

2.5. Назив мере: Одрживо коришћење пољопривредног земљишта

Шифра мере: 201.1.

2.5.1. Образложење

На територији општине Бор постоје одређене површине државног пољопривредног земљишта које је загађено (поред обала Борске реке), односно земљишта које није погодно за пољопривредну производњу. Такође постоје и велике површине државног необрадивог (пашњаци) пољопривредног земљишта лошег квалитета (8. и 7.класа), које се не користи (нико не напаса стоку). Сврсносно је наведена земљишта пошумити, из више разлога: ублажавање климатских промена, борба против ерозије, производња дрвне масе...

2.5.2. Циљеви мере

Општи циљеви:

Основни циљеви су стављање у функцију земљишта које се годинама не користи и за које је сигурно/вероватно да се неће користити ни у наредном периоду за пољопривредну производњу. Коришћењем наведеног земљишта као шумског, тј. пошумљавањем, исто ће се рационалније користити, тј. производиће се дрвна маса, ублажаваће се климатске промене и смањиће се појава/могућност ерозије.

Специфични циљеви:

Обзиром да ће се пошумљавати загађено државно пољопривредно земљиште које се не може

користити за производњу хране исто ће бити стављено у корисну функцију-продукција дрвне масе, везивање CO2 из атмосфере, ослобађање O2 у атмосферу и позитиван утицај на локалну микроклиму.

2.5.3. Веза са мерама Националног програма за пољопривреду за период 2018-2020 године

Ова мера је у складу са Законом о пољопривредном земљишту

2.5.4. Крајњи корисници

Крајњи корисници средстава за пошумљавање површина државног пољопривредног земљишта су правна лица регистрована за производњу и промет садница шумског дрвећа и пружања услуга садње.

2.5.5. Економска одрживост

Подносилац захтева не мора да доказује економску одрживост улагања кроз форму бизнис плана или пројекта.

2.5.6. Општи критеријуми за кориснике

1. За набавку садница- да је добављач регистровано правно лице за производњу, односно промет садница шумског дрвећа

2. за набавку услуге садње – да је пружалац услуге право лице регистровано у Агенцији за привредне регистре за наведену услугу.

2.5.7. Специфични критеријуми

Специфични критеријум за пошумљавање површина државног пољопривредног земљишта је најнижа понуђена цена.

2.5.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
201.1.1..	Одрживо управљање земљиштем

2.5.9. Критеријуми селекције

Пошумљавање државног пољопривредног земљишта

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1.	Приликом одабира добављача садница и услуге садње кроз јавну набавку основни критеријум биће најнижа понуђена цена.	Да	

2.5.10. Интензитет помоћи

За одрживо управљање земљиштем предвиђен је укупан као и максималан износ по кориснику од 350.000 динара тј. до 100% вредности инвестиције.

2.5.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Површина пошумљеног земљишта

2.5.12. Административна процедура

За прво пошумљавање државног пољопривредног земљишта тим састављен од пољопривредних инжењера, инжењера шумарства и геометра изласком на терен одабраће одговарајућу парцелу/е (непогодну/е за пољопривредну производњу, односно ону/е која ће се рационалније користити као шумско земљиште), као и врсту/е дрвећа које одговара предметној локацији.

На основу прорачуна (врста и број садница, начин садње) биће спроведен поступак јавне набавке садница и услуге садње.

2.6. Назив мере: Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју

Шифра мере: 402

2.6.1. Образложење

Одрживи развој пољопривреде и руралних подручја захтева да буде заснован на праћењу нових технологија, стручном усавршавању и константном трансферу знања и информација. Пољопривредни произвођачи и сеоско становништво све теже успевају да самостално, без икакве стручне помоћи примењују иновације у производњи, пласману, развоју непољопривредних делатности, маркетингу и другим активностима везаним за развој руралних средина. Облици стицања нових знања – стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показне активности биће усмерене на пољопривредне произвођаче, сеоско становништво и на стручњаче локалног агросектора. Општина Бор планира да организује студијска путовања, посете сајмовима и изложбама у земљи и иностранству из области пољопривреде.

2.6.2. Циљеви мере**Општи циљеви:**

Развој пољопривреде и руралних подручја заснован на знању;

Функционално повезивање свих актера локалног агросектора;

Смањење миграције становништва са циљем да се млади задрже на селу, да покрену сопствени бизнис и заснују породицу

Специфични циљеви:

Повећање нивоа стручног знања и вештина сеоског становништва организовањем посета сајмовима и изложбама у земљи и иностранству из области пољопривреде.

Примена нових технологија и иновација.

2.6.3. Веза са мерама Националног програма за пољопривреду за период 2018-2020 године

Није применљиво.

2.6.4. Крајњи корисници

Крајњи корисници средстава ове мере су: агенције, предузетници и друга правна лица за пружање услуга, научне и стручне институције.

2.6.5. Економска одрживост

Није применљиво

2.6.6. Општи критеријуми за кориснике

Корисник мора да је уписан у одговарајући регистар (Регистар привредних субјеката, Регистар научно-истраживачких установа).

2.6.7. Специфични критеријуми

Корисници средстава за стручно оспособљавање, активности стицања вештина и показне активности треба да имају искуство у пружању услуге.

2.6.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
402.1..	Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања

2.6.9. Критеријуми селекције

Критеријуми селекције се не примењују при реализацији ове мере с обзиром да није предвиђено рангирање потенцијалних корисника.

2.6.10. Интензитет помоћи

Општина Бор финансира инвестицију информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања са 100% учешћа.

2.6.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Број организованих манифестација, сајмова, изложби и студијских путовања
2.	Број учесника сајмова, студијских путовања

2.6.12. Административна процедура

После утврђеног списка лица за студијско путовање спровешће се законска процедура за избор најповољнијег понуђача који ће извршити организацију путовања и смештај лица за време студијског путовања.

Избор пружаоца услуге вршиће у складу са Законом о јавним набавкама.

III ИДЕНТИФИКАЦИОНА КАРТА

Табела: Општи подаци и показатељи

Назив показатеља	Вредност, опис показатеља	Извор података и година
ОПШТИ ПОДАЦИ		
Административни и географски положај		
Аутономна покрајина		Устав РС
Регион	Јужна и источна србија	рзс*2011
Област	Борска област	рзс*2011
Град или општина	Бор	рзс*2011
Површина	856	рзс*2011
Број насеља	13	рзс*2011
Број катастарских општина	19	рзс*2011
Број подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП)	0	Правилник 2011
Демографски показатељи		
Број становника	48.615	рзс**2011
Број домаћинстава	17.103	рзс*2011
Густина насељености (број становника / површина, км ²)	56,7	2011
Промена броја становника 2011:2002 (2011/2002*100 – 100)	11.23	рзс**2011
9. у руралним подручјима АП/ЈЛС	7,24	рзс**2011
Учешће становништва млађег од 15 година (%)	13,83%	рзс**2011
Учешће становништва старијег од 65 година (%)	6,85%	рзс**2011
Просечна старост	40,9 %	рзс*2011
Индекс старења	1,15	рзс*2011
Без школске спреме и са непотпуним основним образовањем	14,84%	рзс*2011
Основно образовање (%)	18,32%	рзс*2011
Средње образовање (%)	43,83%	рзс*2011
Више и високо образовање (%)	10,71%	рзс*2011
Пољопривредно становништво у укупном броју становништва %	9,73%	процена
Природни услови		
Рељеф (равничарски, брежуљкасти, брдски, планински)	Брдско-планински	интерни 2012
Преовлађујући педолошки типови земљишта и бонитетна класа	Смеђа кисела земљишта и смолница; најзаступљенија су VI и V класа	интерни 2012
Клима (умерено-континентална, субпланинска, ...)	Умерено-континентална,	интерни 2012

	семихумидна клима	
Просечна количина падавина (мм)	500-800	интерни 2012
Средња годишња температура °С	10,1	интерни 2012
Хидрографија (површинске и подземне воде)	Подручје општине Бор припада сливу Тимока. Највећи водотоци овог подручја су Тимок, Црни Тимок, Злотска река са притокама, Брестовачка река, Шарбановачка река, Борска река, Кривељска река и Равна река, у које се уливају многобројни потоци сталног или повремениг тока воде. Борско језеро је вештачко језеро настало акумулацијом вода речице Ваља Жони, Марецове реке и дела слива Злотске реке..	интерни 2012
Површина под шумом (ha)	43.098	рзс*2012
Учешће површина под шумом у укупној површини АП/ЈЛС(%)	45	рзс*2012
Пошумљене површине у претходној години (ha)	2.3	рзс*2012
Посечена дрвна маса (m³)	33.308	рзс*2012
ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ		
Стање ресурса		
Укупан број пољопривредних газдинстава:	3564	рзс***2012
Број регистрованих пољопривредних газдинстава (РПГ):	1824	Управа за трезор ¹
1. породична пољопривредна газдинства (%)	99	
2. правна лица и предузетници (%)	1	
Коришћено пољопривредно земљиште –КПЗ (ha)	22.280	рзс***2012
Учешће КПЗ у укупној површини ЈЛС(%)	57	2012
Оранице и баште, воћњаци, виногради, ливаде и пашњаци, остало (ha, %)	21.939 ha	рзс***2012
Жита, индустријско биље, поврће, крмно биље, остало (ha, %)	8.510	рзс***2012
Просечна величина поседа (КПЗ) по газдинству (ha)	6,251	рзс***2012
Обухваћеност пољопривредног земљишта комасацијом (ha)	0	интерни 2012
Обухваћеност земљишта неким видом удруживања (ha)	0	интерни 2012
Број пољопривредна газдинства која наводњавају КПЗ	200	рзс***2012
Одводњавана површина КПЗ (ha)	0	интерни 2012
Наводњавана површина КПЗ (ha)	198	рзс***2012
Површина пољ.земљишта у државној својини на територији АП (ha)		интерни 2012
Површина пољ.земљишта у државној својини која се даје у закуп (ha):	Понуђено 1014,5; издато 22,5	интерни 2012
-физичка лица (%)	100	интерни 2012
-правна лица (%)	0	
Говеда, свиње, овце и козе, живина, кошнице пчела (број)	Говеда 6151, свиње 11.280, овце 11.736, козе 1939, живина 51624, коњиа 22, кошница пчела 4826	рзс***2012
Трактори, комбајни, прикључне машине (број)	Трактори 5578, комбајни 351, берач кукуруза 67, плугова 2823, тањирача 794, дрљача 2061, сетвоспремача 47, ротофреза 241, растурача минералног ђубрива 441, растурача ђубрива 86, сејалица 1200, прскалица 655, приколица 2652, косилица 2047	рзс***2012
Пољопривредни објекти (број)	објекти за чување говеда 2780, објекти за свиње 2928 за живину – 1914 објеката и објекти за смештај остале стоке 1997. Објеката 1569 за смештај пољопривредне механизације.	рзс***2012

Хладњаче, сушаре, стакленици и пластеници (број)	2 хладњаче, 1011 пластеника,	рзс***2012
Употреба мин. ђубрива, стајњака и средстава за заштиту биља (ха, број ПГ)	На 8.123 употребљава се минерално ђубриво, на 2.363 употребљава се стајњак, на 6.321 употребљавају се средства за заштиту биља	рзс***2012
Број чланови газдинства и стално запослени на газдинству (број):	4734 лица, стално запослени на газдинству 8 лица	рзс***2012
(на породичном ПГ : на газдинству правног лица / предузетника)	100:0	рзс***2012
Годишње радне јединице (број)	1,02	рзс***2012
Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника (број)	5 земљорадничке задруге и 4 удружења	интерни 2012
Производња пољопривредних производа (количина):		2012
3. биљна производња (т)	Пшеница 9.648; кукуруз 12.138; пасуљ 107, кромпир 1391	рзс***2012
4. сточарска производња (т, лит., ком)	Нема података/мали тржни вишкови	интерни
ПОКАЗАТЕЉИ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА		
Рурална инфраструктура		
<i>Саобраћајна инфраструктура</i>		
Дужина путева (km)	396 km, од чега 259 km са асвалтном подлогом .	рзс*2011
Поште и телефонски претплатници (број)	4 градске и 8 сеоске поште, 16.721 преплатник	рзс*2011
<i>Водопривредна инфраструктура</i>		
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу (број)	9000 домаћинстава , 500 привредна друштва и предузетници	рзс*2011
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу (број)	6.500 домаћинства и 300 привредна друштва и предузетници	рзс*2011
Укупне испуштене отпадне воде (хиљ.м³)	1.839.689 м³	рзс*
Пречишћене отпадне воде (хиљ.м³)	1.477.409 м³ 362.280 м³ привредна друштва и предузетници	рзс*2011
<i>Енергетска инфраструктура</i>		
Производња и снабдевање електричном енергијом (број)	1	интерни
<i>Социјална инфраструктура</i>		
Објекти образовне инфраструктуре (број)	Установе за децу предшколског узраста 4, основне и средње школе 10, факултети 1	рзс*2011
Број становника на једног лекара	282	рзс*2011
Број корисника социјалне заштите	3.226	рзс*2011
Диверзификација руралне економије		
Запослени у секторима пољопривреде, шумарства и водопривреде (број)	41	рзс* рзс***2012
Газдинства која обављају друге профитабилне активности (број)	10	рзс***2011
Туристи и просечан број ноћења туриста на територији АП/ЈЛС (број)	39.650	рзс*2014
Трансфер знања и информација		
Пољопривредна саветодавна стручна служба (да / не)	не	интерни 2014
Пољопривредна газдинства укључена у саветодавни систем (број)	50	

IV ОСТАЛЕ НАПОМЕНЕ

Стручне и административно-техничке послове за спровођење и примену овог Програма обављају Одељење за привреду и друштвене делатности и Одељење за финансије Општинске управе Бор.

Овај програм ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу општине Бор".

Број: 320-27/2018-I
У Бору, 19. јуна 2018. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОР
ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.

115

На основу члана 32. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 129/07, 83/14-др. закон и 101/16-др. закон), члана 12. Закона о младима ("Службени гласник РС", бр. 50/11) и члана 43. Статута општине Бор ("Службени лист општине Бор", број 6/15 – пречишћен текст), Скупштина општине Бор, на седници одржаној 19. јуна 2018. године, донела је

**ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА МЛАДЕ
ОПШТИНЕ БОР ЗА ПЕРИОД 2018-2022. ГОДИНЕ**

Члан 1.

Доноси се Локални акциони план за младе општине Бор за период 2018-2022. године.

Члан 2.

Овај локални акциони план за младе општине Бор за период 2018-2022. године објавити у "Службеном листу општине Бор".

Број: 02-2/2018-I

У Бору, 19. јуна 2018. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОР

**ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.**

САДРЖАЈ**Одељак 1. ОПШТИНА**

БОР	1
1.1. Географски подаци.....	1
1.2. Демографски подаци.....	2
1.2.1. Број становника.....	2
1.2.2. Старосна структура.....	3
1.2.3. Полна структура.....	4
1.2.4. Етничка структура.....	4
1.2.5. Демографска кретања.....	5
1.2.6. Образовна структура.....	6
1.2.7. Економско – социјалне прилике у Општини Бор.....	7
1.3. SWOT анализа.....	9
Одељак 2. КАНЦЕЛАРИЈА ЗА МЛАДЕ	12
2.1. Канцеларија за младе.....	12
2.1.1. Сарадници Канцеларије за младе Општине Бор.....	12
2.2. Радна група за израду ЛАП-а за младе.....	14
Одељак 3. ПРИНЦИПИ И ВРЕДНОСТИ	16
3.1. Визија локалног акционог плана за младе.....	17
3.2. Мисија локалног акционог плана за младе.....	17
3.3. Интервјуисање младих о сопственим потребама.....	18
Одељак 4. ПРИОРИТЕТИ	45
1. <i>Каријерно вођење и професионална оријентација</i>	45
1.1. Запошљавање и предузетништво младих.....	45

1.2. Незапосленост.....	46
1.3. Образовање, васпитање и обука младих.....	48
2. <i>Формирање и рад Омладинског центра / Домао младине</i>	59
3. <i>Безбедност младих</i>	51
3.1. Здравље и благостање младих.....	51
3.2. Безбедност младих.....	53
4. <i>Екологија и заштита животне средине</i>	54
5. <i>Култура и образовање младих</i>	57
5.1. Култура младих.....	57
5.2. Образовање младих.....	58
Одељак 5. ПОВЕЗАНОСТ СА НАЦИОНАЛНОМ СТРАТЕГИЈОМ ЗА МЛАДЕ	60
Одељак 6. МЕХАНИЗМИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ	62
6.1. Управљање у процесу спровођења Локалног акционог плана за младе.....	62
6.2. Праћење и евалуација.....	62
Одељак 7. ПРОМОЦИЈА АКТИВНОСТИ ДЕФИНИСаниХ ЛАП-ом	63
ЗАКЉУЧАК	64
ЛИТЕРАТУРА	65

1.1. ГЕОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Општина Бор се налази на крајњем истоку Србије, у северној Карпатској зони, на просечној надморској висини од 378 метара. У близини су границе са Бугарском и Румунијом. Положај који заузима карактерише Бор као долињско-планинско насеље јер је окружено обронцима Јужних Карпата: на северу Велики Крш, на северозападу Црни Врх и на западу Дели Јован. Општина Бор је седиште Борског округа који, осим Бора, чине општине Кладово, Мајданпек и Неготин.¹

Општина Бор се убрја међу пространије у Србији (856 км), али са мање бројном популацијом. Састоји се од централног насеља и седишта општине – градског насеља Бор и 12 села: Горњане, Танда, Лука, Кривељ, Бучје, Оштрељ, Доња Бела Река, Брестовац, Слатина, Злот, Шарбановац и Метовница.

На територији Општине Бор нема већих водотока. Мањим притокама област гравитира ка долинама Црног и Великог Тимока. Преграђивањем Брестовачке реке 1959 године формирано је Борско језеро које је значано за индустријско напајање и туризам.²

Важна специфичност општине, која није карактеристична за индустријски развијене средине са високим степеном загађености животне средине представљају природни услови за развој туризма. Под шумама је 37.1% територије општине са стаништима разноврсне фауне. Истичу се висови Црног врха, Стола, ловиште Дубашница, комплекс Злотских пећина (Лазарева пећина и Верњикица) са изванредним пећинским украсима, изворима минералне и лековите воде. На тој основи изграђени су бројни смештајни, рекреациони и други инфраструктурни објекти.

Термоминералне воде у околини Бора коришћене су још у римско доба. Најзначајнија изворишта су у току Брестовачке реке где се налази и позната Брестовачка бања.

Најзначајнији део новије историје овог краја повезан је са налазиштима руде бакра и других метала. Поред експлоатације налазишта бакарне руде, металуршке прераде и производње блистер и електролитског бакра и пратећих метала изграђени су бројни прерађивачки капацитети у општини, а на њима је базирана индустријска производња у другим местима у Србији.³

1.2. ДЕМОГРАФСКИ ПОДАЦИ

1.2.1. Број становника

Општина Бор се састоји од централног насеља и седиште Општине – градског насеља Бор и 12 села: Горњане, Танда, Лука, Кривељ, Бучје, Оштрељ, Доња Бела Река, Брестовац, Слатина, Злот, Шарбановац, и Метовница. У ових 12 села има 13 месних заједница. Општина Бор и седиште Борског округа који, поред Бора чине општине Кладово, Неготин и Мајданпек. У Општини Бор живело је 48.615 становника према попису из 2011. године (у укупној популацији Србије учествује са 0.68% , а Борског округа са 38.89% . Број становника је мањи у односу на 2002. годину када је у Општини живело 55.817 становника. Табела 1. Број становника у Општини, према пописима 1991. и 2002. и 2011.

	1991	2002	2011
Број становника у општини	59.900	55.817	48.615

Табела 2. Процењени број становника у периоду 2001-2006.

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Број становника у општини	/	55817	54786	54046	53383	52751
Укупна промена броја становника у општини	/	/	-7.42	-7.40	-663	-632

¹ <http://tobor.rs>

² <http://tobor.rs>

³ <http://opstinabor.rs/>

Стопа раста броја становника у Србији	99.8	99.8	99.5	99.3	99.0	98.6
---------------------------------------	------	------	------	------	------	------

Према прелиминарним подацима пописа становништва из 2011. године у општини Бор пописано је 48.615 становника. На основу свега овога можемо видети како се број становника у Општини Бор перманентно смањује.

1.2.2. Старосна структура

Старосна структура становништва Општине Бор према подацима из пописа 2011. године испољава тенденцију уравниотежења пропорцијама међу великим старосним групама. Међутим, посматрајући промене у броју становника по појединим старосним групама у међу пописном периоду 1991-2011 године, уочава се процес старења становништва, па је тако контингент становништва старости изнад 65 година у овом периоду повећавало учешће у укупној популацији са 9.6% на 14% (са 7796 на 7899 становништва), док се учешће младог становништва смањује.

Табела 3. Структура становништва према старости, 2011. године

Година	Број	%	Године	Број	%
0-4	1983	4.08	50-54	4014	8.26
5-9	2323	4.78	55-59	4213	8.67
10-14	2420	4.98	60-64	3847	7.91
15-19	2929	6.02	65-69	2469	5.05
20-24	3069	6.31	70-74	2185	4.49
25-29	3041	6.26	75-79	1810	3.72
30-34	2911	5.99	80 -84	1031	2.12
35-39	3256	6.70	85 и више	404	0.83
40-44	3245	6.67	Укупно мушкарци	23871	
45-49	3465	7.13	Укупно жене	24744	
			УКУПНО	48615	100.00

Број младих (15-29) у општини Бор, према попису из 2011. године био је 9039, што чини део укупног броја становника. Од тога је 4782 мушкараца и 4257 жена. Мушкараца има незнатно више него жена.⁴

Просечна старост становништва у Општини износи 42,3 година, што је незнатно испод просека у Србији, који је 42,2 година. Такође, и индекс старења је мањи од републичког просека.

Табела 4. Старосни индикатори становништва

	Општина	Округ	Србија
Просечна старост (године)	42,03	44,7	42,2
Очекивано трајање живота - мушкарци (године)	40,09	43,1	40,9
Очекивано трајање живота - жене (године)	43,6	46,2	43,5
Индекс старења ⁵	101,35	123,70	105,90

1.2.3. Полна структура

На основу пописа из 2011. године, полна структура становништва је следећа: 24744 жена, а 23871 мушкараца. На основу овог закључујемо да је Општина Бор полно равномерно структурирана. Као што смо већ из горње табеле могли видети и број младих је полно равномерно распоређен са незнатан мањим бројем мушкараца.

Табела 5. Полна структура становништва, 2011. година

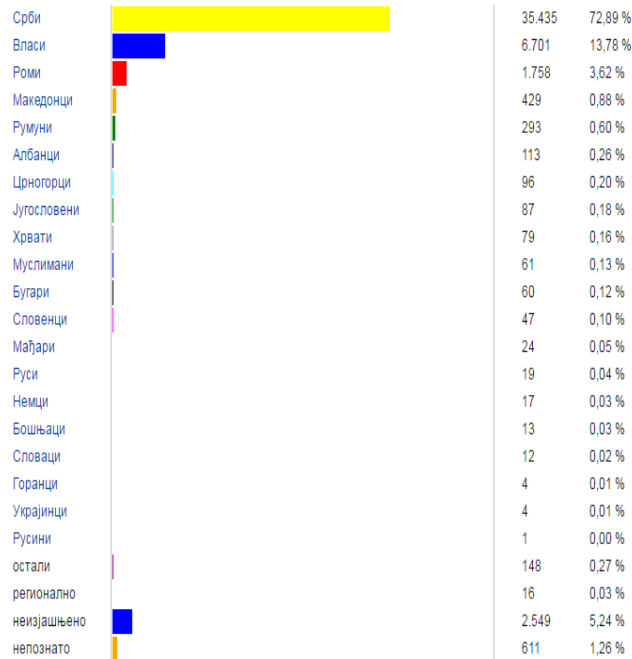
	Општина	Структура становништва у општини (%)	Структура становништва у округу (%)	Структура становништва у Србији (%)
Мушко	23871	49.10	48.88	48.69
Женско	24744	50.90	51.12	53.31
Укупно	48615	100	100	100

1.2.4. Етничка структура

Иако је последње две деценије дошло до великог померања становништва, то није утицало на промену националне структуре становништва коју чине 22 нације, од чега највише Срба (72.89%) затим Власи (13.78%), Роми (3.62%), Македонци (0.88%), лица која су се изјаснила као Југословени (0.18%), Црногорци (0,20%), Албанци (0,26%) и Румуни (0.60%), док је учешће осталих националних и етничких групација маргинално. На основу ових података се закључује да је Бор мултиетничка средина (График 1).

⁴ <http://www.stat.gov.rs/publikacije/>

⁵ Индекс старења представља однос младог (0-19) према старом (60 и више) становништву

График 1. Структура становништва по националности у Општини Бор⁶

1.2.5. Демографска кретања

Просечна годишња стопа пада становништва је 2,21%. Пад производње и опште лоше стање привреде Општине и окружења знатно је утицало на смањење стопе наталитета и повећање стопе миграције становништва.

Табела 6. Витални догађаји, 2011. година

	Општина	Округ	Србија
Живорођени	419	936	65598
Живорођени на 100 становника	8.6	7.4	9.13
Умрли	703	2213	102935
Умрли на 1000 становника	14.4	17.70	14.32
Природни прираштај	-284	-1277	-37337
Природни прираштај на 1000 становника	-5.8	-10.22	-5.20

Број градског становништва је по попису из 2011. године износио 34160 становника и исти је за 5227 становника мањи у односу на број градског становништва по попису из 2002. године, док је број сеоског становништва у посматраном периоду смањен за 1975 и по попису из 2011. године износи 14455 становника. Разлог оваквом негативном односу кретања градског у односу на сеоско становништво треба тражити у социо-економском развоју који треба бити усмерен ка пољопривреди и туризму, као алтернативним правцима развоја и евидентној тенденцији становништва ка повратку у села.⁷

Табела 7. Структура становништва према типу насеља, 2011. година

	Општина		Округ		Србија	
	Број	Учешће (%)	Број	Учешће (%)	Број	Учешће (%)
Градско становништво	34160		70880		4271872	
Остало становништво	14455		54112		2914990	
Укупно становништво	48615	100	124992	100	7186862	100

Према попису из 2011. године број градских домаћinstава је износио 12424, а сеоских 4679. У поређењу са подацима из 2002. године уочава се пад броја сеоских домаћinstава и смањење градских, као и последица свих горе наведених чињеница (вредности).

Према прелиминарним резултатима пописа из 2011. године у иностранству се са територије Општине Бор, налази 1030 лица, што представља незнатан број.

Број избеглих и расељених лица износи 937 (354 избеглих и 583 расељених лица). Овај број је смањен у односу на претходне године, јер се одређени број ових лица вратио у своја пребивалишта а други отишао у иностранство. Преостала лица су углавном смештена у колективним центрима и процес асимилације са домаћим становништвом добро напредује.

1.2.6. Образовна структура

Доминантан број становника спада у категорију радно – способног становништва (69,5%), што се може узети у обзир као значајан развојни потенцијал који ће опредељујуће утицати на тржиште рада и запосленост.

⁶ Група аутора, *Становништво, национална или етничка припадност - подаци по насељима*

⁷ <http://opstinabor.rs/>

У образовној структури становништва старог 15 и више година на подручју Општине Бор (2011. године), завршена средња школа је најчешћи вид образовања (41.95 %), на другом месту је основно образовање (24.49 %), док је 10.59 % становништва општине са вишом и високом стручном спремом.

Значајно је напоменути да је скоро 66 % становништва општине на нивоу основног и средњег образовања, што неспорно захтева веће ангажовање на образовању становништва кроз доквалификацију, преквалификацију и програме перманентног образовања.

У међународном периоду забележен је тренд смањења броја неписмених укупно 4406 становника или 4.03 % од укупне популације старих 10 и више година. Такође, треба напоменути да је стопа писмености 77.03 %.

Табела 8. Структура становништва старог 15 и више година према школској спреми и писмености 2011. године.

Становништво старо 15 и више година према школској спреми и полу, по градовима - БОР											
М-Ж	УКУПНО	БЕЗ ШК. СПР.	НЕПОТП. ОСН. ОБРАЗ.	ОСН. ОБРАЗ.	СРЕДЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ				СПЕЦ. ПОСЛЕ СР. ОБРАЗОВАЊА	ВИШЕ ОБРАЗ.	ВИС. ОБРАЗ.
					УКУПНО	ГИМН.	СРЕДЊЕ СТРУЧНЕ ШКОЛЕ У ТРАЈАЊУ				
		> 4ГОД.	< 4ГОД.								
У	41889	1061	5308	8909	21312	1585	8694	10284	749	1922	3287
М	20431	209	1552	4054	12034	582	5682	5067	703	948	1599
Ж	21458	852	3756	4855	9278	1003	3012	5217	46	974	1688
У	90	НЕПОЗНАТО									
М	35										
Ж	55										

1.2.7. Економско – социјалне прилике у Општини Бор

РТБ Бор, као једини домаћи произвођач бакра и племенитих метала, најзначајнија је карика у бакарном ланцу Србије, а својом активношћу подстиче и развој читавог региона, па је као такав одувек био и стожер развоја општине Бор. Рударско-топионарски басен Бор својим пословањем покреће укупна привредна збивања, учествује у обнови и изградњи инфраструктурних објеката у општини Бор, а помаже и оснивање и развој нових услужних и производних програма и погона, нарочито у сеоским срединама, као и афирмацију туристичких потенцијала. Позитивни ефекти на светској берзи обојених метала и глобалном финансијски резултат Басена Бор након две деценија рада са губицима, допринели су да РТБ Бор помаже Општини Бор у уређењу града: реновирају се градске фасаде, али и сеоске цркве, санирају се сеоски домови културе и објекти месних заједница. Изграђена су пет кружна тока саобраћаја, подигнути су споменици Ђорђу Вајферту, зачетнику рударства и Фрањи Шистеку, првом директору Француског друштва борских рудника бакра. Изграђен је амфитеатар у коме се изводе културно забавни програми направљене су фонтане испред Капије Бора, у центру града и на платоу Дома културе који је такође реконструисан и на коме је постављен декоративни штампани бетон. Изграђена су дечја игралишта и забавни паркови (скејт парк, и аква парк, хиподром иза Спортског центра Бор), зоолошки врт без ботаничке баште која се планира за нека боља времена и сл. Акције на уређењу града и даље спроводе РТБ Бор и Општина Бор.

Последњих година је у порасту број малих и средњих предузећа, приватних радњи за различите врсте услуга, а ако се томе додају и природне лепоте околине Бора, постоје могућности да се у будуће овај град бакра полако развије и у један туристички центар. Бор има могућности и потенцијале да развије и неке друге привредне гране, пре свега туризам јер околина Бора обилује природним лепотама међу којима су Борско Језеро и Брестовачка бања, у којој је смештено 10 извора термалних вода, потом Лазарев кањон са пећинама, а близу су и планине Црни Врх, Стол и Дубашница. Обновљен је хотел на Борском Језеру који пружа услуге туристима из целог света, изграђена је жичара и пуштена у рад ски стаза на Црном врху. Аеродром Бор је стављен у функцију за мале ваздухоплове, сваке године се ту већ пет година одржава аеромитинг.

Поред тога изграђени су ланци Текијанка и Лидл (чије се отварање очекује током 2018. године). Ради се и на отварању новог рудника „Чукару Пеки“ код Брестовца од стране RAKITA Exploration.

Изградња нове топионице донела је овом крају потпуно нов живот. Међусобна сарадња и партнерски однос комбината бакра и локалне самоуправе једини су начин да се побољша имиџ града. У Бору је без посла око шест хиљада радно способног становништва и то јесте један од највећих проблема. Активним мерама запошљавања Општина Бор покушава да реши тај проблем привремено преко НСЗ-а. Сиромаштво је, као и свуда у Србији значајан опште присутан друштвени проблем. Од усвајања новог Закона о социјалној заштити, у Бору се број корисника социјалне помоћи повећао се 800 особа, тако да тренутно 2800 људи прима материјалну помоћ, док основне егзистенцијалне потребе 300 борана остварује у народној кухињи. У најтежем положају су вишечлане породице, деца, незапослени, самохрани родитељи, као и особе са инвалидитетом.

У даљем развоју Бор је перспективно оријентисан на реструктурирање и диверсификација привреде кроз развој алтернативних праваца привредног развоја, са централном улогом РТБ комплекса на заустављање даљег погоршања виталних карактеристика становништва, кроз подстајање мере у запошљавању, школовању, унапређење услова на селу и на заштиту и унапређење животне средине. У свим овим развојним променама посебно су значајне могућности који се тичу потпуније валоризације вредних природних потенцијала.

1.3. SWOT АНАЛИЗА

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Бројност институција и организација</i> <ul style="list-style-type: none"> - У Бору постоји велики број институција, што је резултат чињенице да је Бор центар Борског округа • <i>Постојање институција које се баве младима</i> <ul style="list-style-type: none"> - Канцеларија за младе Бор преко које млади могу да комуницирају са Скупштином Општине Бор и Општинском управом. • <i>Бор је средњошколски центар</i> <ul style="list-style-type: none"> - У Гимназији „Бора Станковић“, Техничкој школи, Економско-трговинској школи, Електромашинској школи образује се око 2000 учесника узраста од 15 до 18 година • <i>Постојање Техничког факултета у Бору</i> • <i>Постојање Регионалног центра за таленте</i> <ul style="list-style-type: none"> - Регионални центар за таленте Бор један је од 14 регионалних центара у Србији, са традицијом од 20 година рада и преко 6000 учесника полазника Центра. • <i>Постојање Центра за континуирано образовање одраслих при средњој Техничкој школи у Бору.</i> • <i>Смештајни капацитети за студенте и средњошколце</i> <ul style="list-style-type: none"> - са пратећим просторијама у Студентском центру у Бору. • <i>Развијена медијска инфраструктура</i> <ul style="list-style-type: none"> - Постојање радио, ТВ станица као и штампаних медија, и информативних интернет сајтова локалног типа • <i>Општина Бор је мала средина и има брз проток информација</i> • <i>Бројни просторни капацитети за садржаје за младе</i> <ul style="list-style-type: none"> - Неколико простора за одржавање концерата, свирки, простори за обуке и радионице • <i>Бројни спортски терени за младе</i> • <i>Мултикултурална средина</i> • <i>Ентузијазам појединца који раде са младима</i> • <i>Бор има братске градове</i> <ul style="list-style-type: none"> - Крезо (Француска), Хмелници (Украјина), Китве (Замбија), Бар (Црна Гора) 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Лоша привредна ситуација</i> • <i>Велика незапосленост младих</i> • <i>Лоше финансијско стање младих</i> • <i>Недостатак сезонских послова који би били извор финансија за младе током летњег распуста</i> • <i>Слаба понуда места за излазак и квалитетно провођење времена младих како у граду, тако и на селу</i> <ul style="list-style-type: none"> - узрасне групе од 15 до 30 година којма је сужен избор културних, спортских, забавних и едукативних садржаја • <i>Слаба мобилност младих у самој општини, у региону, у земљи у посебно изражена флуктоација младих према иностранству</i> • <i>Лоша повезаност општине Бор са суседним прекограничним градовима у Румунији и Бугарској</i> • <i>Низак ниво социјалних искустава са вршњацима из других средина (земља и иностранство)</i> • <i>Локална средина не негује посебност и индивидуализам код младих</i> <ul style="list-style-type: none"> - Млади нису охрабрени да мисле, понашају се и изгледају другачије од устаљених шаблона • <i>Доминација стереотипа и предрасуда међу младима</i> • <i>Млади са села немају могућност посете дешавања у граду због лоших веза између села и града</i> • <i>У локалној средини млади нису препознати као стратешки приоритет нити као ресурс у који треба улагати</i> • <i>Гравитирање младих узраста од 18 до 30 година ка већим градовима</i> • <i>Одливање образованих младих људи, а посебно младих стручњака и научника из Бора у друге градове и земље</i> • <i>Слаба сарадња младих са младима из братских градова</i>

<ul style="list-style-type: none"> • Неке НВО реализују пројекте за младе дуже од 10 година • Општина Бор финансира пројекте организација за младе у омладинским организација путем јавних конкурса • Постојећа инфраструктура <ul style="list-style-type: none"> - Отворени и затворени базени, ЗОО врт, Биоскоп, Музичка школа, отворени и затворени спортски терени, Дом културе и Дом омладине 	
<p style="text-align: center;">Могућности</p> <ul style="list-style-type: none"> • Погранична општина – око 20 км до границе са Бугарском око 100 км до границе са Румунијом • Међународна сарадња као највећи вид сарадње и прикупљање финансија од стране донатора, • Међународна сарадња као шанса за размену искустава младих и усвајање нових знања, • Мултинационална и мултикултурална средина, • Постојање стратешких и планских докумената за младе на националном и регионалном нивоу • Развој туризма у општини Бор • РТБ као носилац целокупног развоја Борског округа • Аеродром Бор • Аеро клуб Бор • Постојање и развој смештајних капацитета на Савачи • Завршетак комплекса Јелен на Црном Врху 	<p style="text-align: center;">Претње</p> <ul style="list-style-type: none"> • Нестабилна економска ситуација • Лоша информисаност и низак степен образовања • Велике рестрикције посебно у институцијама система, пројектима и програмима • Поремећен систем вредности у друштву што се рефлектује на младе • Инертност и пасивност младих, појединаца и институцијама

ОДЕЉАК 2. КАНЦЕЛАРИЈА ЗА МЛАДЕ

2.1. КАНЦЕЛАРИЈА ЗА МЛАДЕ

Канцеларија за младе Општине Бор формирана је 18 фебруара 2011. године, на предлог савета за младе Општине Бор. Седиште канцеларије за младе се налази у улици: Ђорђе Вајферта 11, 19210 Бор, телефон: 030/424-362.

Канцеларија за младе представља сервис намењен младима, старосног доба од 15 до 30 година старости. Основна функција Канцеларије за младе је повезивање формалних, неформалних група младих и појединаца са постојећим структурама локалних самоуправа. Министарство омладине и спорта основано је 2007. године, потом први закон о младима 2011. године, када је и основана борска Канцеларија за младе, која сада ради на свом другом акционом плану за младе.

Акциони план за младе Општине Бор је документ који дефинише:

- Пресек тренутног стања и положаја младих и анализу (најизразитијих) потреба младих.
- Формулисање мере за решавање дефинисаних истражених потреба младих.

2.1.1. Сарадници Канцеларије за младе Општине Бор

У досадашњем раду Канцеларије за младе општине Бор успостављена је сарадња са свим локалним факторима који се баве омладинском политиком или индиректно утичу на младе на територији општине Бор. Сарадња је успостављена са образовним институцијама, полицијском управом, јавним предузећима, установама, невладиним организацијама, а у циљу да се успостави координација са локалном самоуправом на побољшању живота младих на локалном нивоу.

У досадашњем раду канцеларија за младе успоставила је сарадњу са следећим актерима битним за омладину на локалном нивоу:

1. Народна библиотека у Бору,
2. Технички факултет у Бору,
3. Штампарија радио и филм,
4. Студентски центар у Бору,
5. Алтернатива Бор,
6. Кокоро Бор,
7. Друштво младих истраживача Бор,
8. Центар за радно ангажовање,
9. Музеј рударства и металургије Бор,
10. Студентски парламент Техничког факултета у Бору,
11. Спортски центар Бор,
12. Ђачки парламенти средњих школа,
13. Тим креативних идеја,
14. Асоцијација за развој општине Бор,
15. Ромска иницијатива младих,
16. Полицијска управа Бор,
17. Дом омладине Бор,
18. Бор 030,
19. ИТ центар Бор,
20. Црвени крст.

Пројекти на којима је учествовала Општина Бор кроз рад Канцеларије за младе у периоду 2015 – 2017:

1. Буди матурант за пример – ОЕБС;
2. Покрени мозак, покрени тело – партнер;
3. Активирај се и волонтирај – партнер;
4. Млади у центру – партнер;
5. Млади у покрету – Зиманов фонд за младе;
6. Унапређење образовања као део слагалице који недостаје - партнер;
7. Ми смо екипа – партнер;
8. Насиље нема оправдања - партнер;
9. Мој живот је садржајан – МОС;
10. Мој живот је безбедан – МОС;
11. Тимочки научни торнадо – партнер;
12. ЛОКУП – летњи омладински културно ументнички програм;
13. Међународно радно истраживачки еколошко камп – партнер;
14. Дискриминација девојака у радном праву – партнер;
15. Млади као одговорни учесници у саобраћају;

Активности на обележавању битних датума за младе:

1. Дани студената,
2. Међународни дан младих,

3. Међународни дан борбе против АИДС-а,
4. Међународни дан људских права,
5. Светски дан здравља,
6. Светски планете земље,
7. Недеља младих,
8. Недеља борбе против насиља,
9. Међународни дан волонтирања,
10. Међународни дан људских права.

Стратешка документа израђена од стране Канцеларије за младе Општине Бор јесу:

1. Акциони план за каријерно вођење и саветовање младих.

Тренутно у свом раду Канцеларија за младе Општине Бор има једну особу привремено ангажовану на пословима координаторима канцеларије за младе општине Бор.

Од оснивања Канцеларије за младе основни задатак координатора био је израда стратешких докумената, која ће обезбедити стратешко и темељно лоцирање проблема младих, као и израду локалних акционих докумената којима ће кроз поступак усвајања на скупштинском нивоу Општине Бор предузети низ активности на побољшању услова за квалитетан живот младих у Бору. Како је текао развој канцеларије за младе, а просторни и финансијски капацитети за ангажовање додатне особе се нису мењали канцеларија за младе преузела је и улогу организатора појединих дешавања на годишњем нивоу. Тако да је кроз свој рад, од оснивања до данас учествовала у организацији и реализацији више од 20 (двадесет) пројеката за младе са територије општине Бор.

2.2. РАДНА ГРУПА ЗА ИЗРАДУ ЛАП-А

Радна група формирана је као привремено радно тело и има задатак да изради Локални акциони план за младе Општине Бор за период од 2018-2022. године и исти достави Општинском већу.

Радну групу чини 8 чланова из укупно 7 институција, тј. организација које се у локалној заједници баве младима.

Састав Радне групе је следећи:

- *Марија Перих*, председник радне групе и представник Дома омладине Бор,
- *Срећко Здравковић*, заменик председника и представник Канцеларије за младе Бор,
- *Снежана Ђорђевић*, стручни сарадник,
- *Марко Јовановић*, школски педагог,
- *Никола Пешић*, представник Алтернативе Бор,
- *Тијана Ђоковић*, представник Полицијске управе Бор,
- *Давор Хусејн*, представник Клуба Борци,
- *Моника Пунђејевић*, представник средњих школа у Бору.

Радна група за израду Локалног акционог плана Општине Бор заједно са координатором канцеларије за младе приступила је изради овог документа по методологији усвојеној од стране Министарства омладине и спорта.

Израда ЛАП-а за младе у Бору, текла је у три повезане фазе:

- Фаза прикупљања неопходних података,
- Фаза одређивања проблема и изазова за младе у Бору и околним насељима, и одређивања приоритета за 2018. годину,
- Фаза акционог планирања и буџетирања ЛАП-а за младе.

1. **Формирање прикупљања неопходних података** је подразумевала и препознавање ресурса (материјалних, финансијских, људских и документацијских) и локалног капацитета у сврху њиховог ангажмана на реализацији планираних активности за младе. Такође су прикупљени и основни подаци о организацијама и установама које се баве младима (адресе, бројеви телефона, тренутне активности), НВО сектору који окупљају младе.
2. **Фаза одређивања проблема и приоритета** за 2018 годину уследила је након што је Радна група у сарадњи са заинтересованим појединцима и организацијама кроз SWOT анализу проценила тренутну ситуацију у Бору која се односи на младе (анализа присутна као саставни део тог документа).

Ослањајући се на SWOT анализу, заинтересовани учесници препознали 5 општих проблема, који се сматрају решивим у локалној заједници.

Ови су проблеми рангирани по одређеним критеријумима (хитност решавања, бројност младих које проблем погађа, постојање надлежности у локалу којима се проблем решава и постајање локалних ресурса који могу да се укључе у решавање). Већи део најургентнијих проблема обједињен је у приоритетима за 2018. годину.

3. **Фаза акционог планирања** односила се на приоритетне области чији је решавање у 2018 години процењен за најбитније. Предложене су конкретне активности, као и њихови главни реализатори. Како би се проценила успешност активности у овој су фази постављени и конкретни индикатори успешности, а све су активности усклађене јасно и прецизно. Такође процењена су средства неопходна за остваривање планираних активности.

Промоција израде ЛАП-а

Током процеса израде ЛАП-а за младе, размишљало се и о промоцији самог плана, па су за промоцију коришћене следеће активности:

- Медија,
- Е-mail-а,

- Канцеларије за младе општине Бор.

Медији су такође бавили обавештени о одређеним фазама израде ЛАП-а за младе.

Предложени ЛАП за младе представља систем мера које се предлажу у раду са младима, базиране на брижљивој и опсежној анализи постојећег стања у општини Бор.

ОДЕЉАК 3 ПРИНЦИПИ И ВРЕДНОСТИ

Принципи вредности као вредносне категорији у изради локалног акционог плана општине Бор су:

Поштовање људских права – Обезбеђује се да сви млади имају иста права без обзира на пол, расну и националну припадност, религијско и политичко опредељење, сексуалну оријентацију, социјални статус, као и функционалне сметње / инвалидитет. Обезбеђују се равноправне могућности за развој младих засноване на једнаким правима, а у складу са потребама, валститим изборима и способностима.

Равноправност - Омогућава се да сви млади имају право на једнаке шансе, на информисање, на лични развој, доживотно учење, запошљавање у складу са разноврсним сопственим карактеристикама, изборима и способностима. Обезбеђује се поштовање родне равноправности, недискриминације, слободе, достојанства, безбедности, личног и друштвеног развоја младих.

Одговорност – Подстиче се и развија одговорност оних који раде са младима, као и одговорност младих у складу са њиховим могућностима.

Доступност – Препознају се и уважавају капацитети младих као важног друштвеног ресурса и исказује се поврење и подршка њиховим потенцијалима: млади знају, умеју и могу. Омогућава се и обезбеђује доступност свих ресурса младима. Обезбеђују се услови за очување здравља младих и квалитетно спровођење слободног времена. Афирмише се и стимулише постепено увођење и развијање инклузивног образовања на свим нивоима.

Солидарност – развија се интергенерацијска солидарност и улога младих у изградњи демократског грађанства. Подстичу се сви облици вршњачке солидарности, подстиче се култура ненасиља и толеранције међу младима.

Сарадња – Подржава се и обезбеђује слобода удруживања и сарадња са вршњацима и подстиче се интергенерацијска сарадња, на локалном, националном и међународном нивоу.

Активно учење младих – Обезбеђују се права, подршка, средства, простор и могућност како би млади учествовали у процесу доношења одлука, као и у активностима које доприносе изградњи бољег друштва.

Интеркултурализам – Омогућава се поштовање различитости у свим областима људског живота, толеранција, као и афирмација уметничких и креативних приступа усмерених на неговање и развијање интеркултуралног дијалога међу младима.

Целоживотно учење – Промовише се целоживотно учење у коем се афирмишу знање и вредности и омогућава стицање компетенција. Обезбеђује се повезивање формалних и неформалних облика образовања и развијање и успостављање стандарда у образовању.

Заснованост – Обезбеђује се да сви стратешки концепти, принципи и активности који се односе на младе буду засновани на утемељеним и релевантним подацима и резултатима истраживањима о младима.

Активности клуба за младе у оквиру канцеларије за младе су:

1. Активности на промовисању здравих стилова живота, и очувања здравља.
2. Активности на унапређењу свих облика запошљавања, samozapoшвања и свих облика предузетништва.
3. Активности на оснаживању активизма и повећање мобилности младих.
4. Активности на унапређењу културних спортских и других садржаја за младе.
5. Активности на унапређењу окружења за младе и социјална инклузија младих кроз интеркултурни дијалог и развој.
6. Активности на унапређењу окружења за младе кроз едукацију о превенцији полних болести и болести зависности.
7. Активности на оснаживању младих да се баве темама из области екологије и заштите животне средине.
8. Активности на организацији излета и семинара за најуспешније омладинце, волонтере канцеларије за младе, ученике средњих школа и факултета.
9. Подршка различитим културним, спортским и едукативним догађајима.
10. Активности на оснаживању младих кроз разне едукативне радионице на тему безбедности младих и организовању школа за младе новинаре.

3.1 ВИЗИЈА ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА МЛАДЕ

Млади у Бору активни равноправни учесници у свим областима друштвеног живота и имају једнака права и шансе за пуни развој својих потенцијала. То подразумева њихову активну улогу у породичном животу, образовању, запошљавању, здрављу и укупном друштвеном животу. Млади стичу нова знања и искуства, друже се и такмиче са својим вршњацима широм света, путују, али се и враћају у свој родни град, где активно, одговорно и вредно примењују сва стечена знања и остварују квалитет живота.

3.2 МИСИЈА ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА МЛАДЕ

Реализовање активности предвиђених ЛАП-ом одлучношћу и истрајношћу омладине општине Бор волонтерским ангажовањем уз подршку и разумевање локалне самоуправе и других организација и институција од општег интереса.

3.3 ИНТЕРВЈУИСАЊЕ МЛАДИХ О СОПСТВЕНИМ ПОТРЕБАМА

Анкету за потребе израде Локалног акционог плана за младе Општине Бор у периоду од 2018. до 2022. године активно је спровела волонтерска мрежа Канцеларије за младе и Алетернативе Бор током друге половине 2016. и прве половине 2017.

године.

Анкетирано је 800 младих људи из Бора који су сврстани у две групе:

1. Студенти,
2. Баци.

Циљ истраживања: је екстерна евалуација тренутног стања у областима од стратешког интереса за младе дефинисаних у Националној стратегији за младе као кључном механизму остваривања, координације и унапређења омладинске политике којим се ствара подржавајућа средина за младе и где се њихове иницијативе подстичу и уважавају. Спроведено истраживање основ је за праћење спровођења активности и достизања планираних резултата и специфичних циљева дефинисаних у Националној стратегији за младе. Стратегије препознаје девет стратешких циљева као жељених исхода када су у питању млади у областима од интереса за младе, између осталих и:

1. АКТИВИЗАМ И АКТИВНО УЧЕШЋЕ МЛАДИХ - унапређење правног и политичког оквира укључивања и учешће у процесима доношења одлука и развоју политика за младе; унапређење услова за волонтирање међу младима и за младе; повећање учешћа младих у заштити животне средине и одрживог развоја.
2. ИНФОРМИСАЊЕ МЛАДИХ - омогућење приступа потпуним, разумљивим и поузданим информацијама у складу са потребама; информисање и креирање садржаја за младе у складу са потребама; приступ и знање за коришћење нових технологија и интернета; заснивање знања о младима на релевантним подацима која се користе за планирање у свим областима и нивоима власти.

Узорачки оквир: испитаници старости од 15 до 30 (доња и горња старосна граница дефинисане од стране Министарства омладине и спорта). Извршена подела узорка према старосној структури, уз релативно равномерну заступљеност све три старосне групе: 15-19 година, 20-24 и 25-30 година. За прикупљање података коришћени инструмент јесте анкета, а метода која је коришћена за обраду истих јесте дескриптивна статистика.

Величина узорка: 800 испитаника.

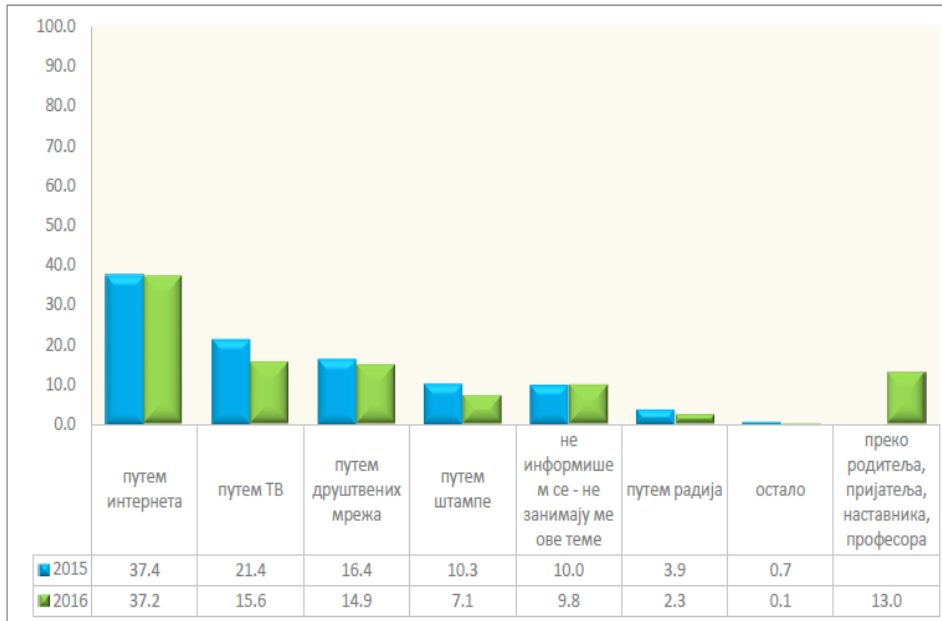
Територија: Општина Бор.

Структура упитника: Упитник се састоји од 43 питања која су затвореног типа, поред тога постоје два питања на које испитаници дају више одговора.

У наставку ће бити приказани резултати истраживања који су били вршени на територији општине Бор.

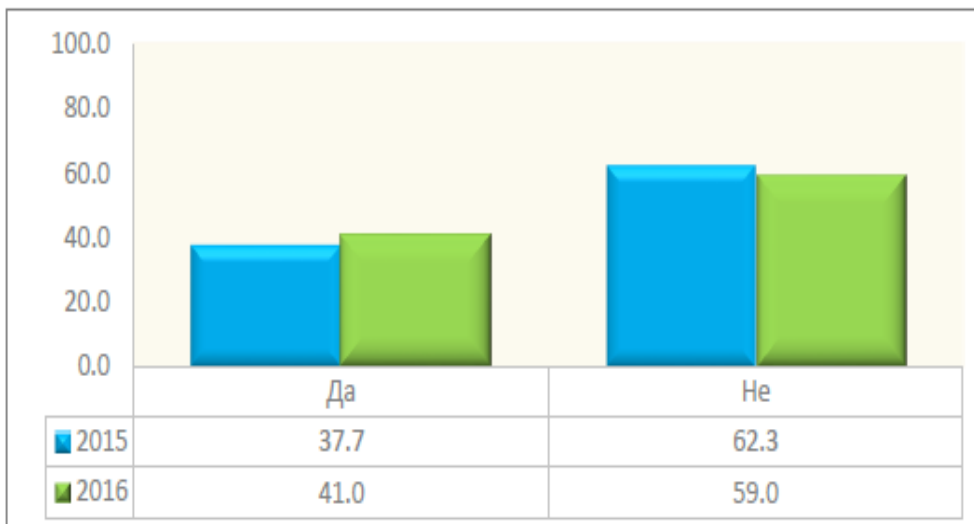
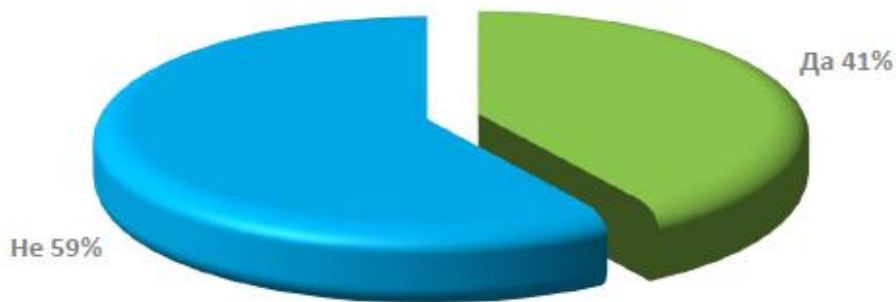
1. На који начин се информисете о темама од интереса за младе (запошљавање, праксе, образовање, здравље, мобилност, безбедност, волонтирање..)?

На приказаном графикону уочавамо да се млади о својим интересима највише информишу путем интернета (37,2%), затим се упола мањи проценат информише путем ТВ-а (15,6%). Најмањи проценат младих се информише путем радија.

2. Да ли имате довољно информација о потребама тржишта рада?

Анализом графикона уочавамо да (59%) младих мисли да нема довољно информација о потребама тржишта рада, док (41%) младих мисли да има довољно информација о потребама тржишта рада.

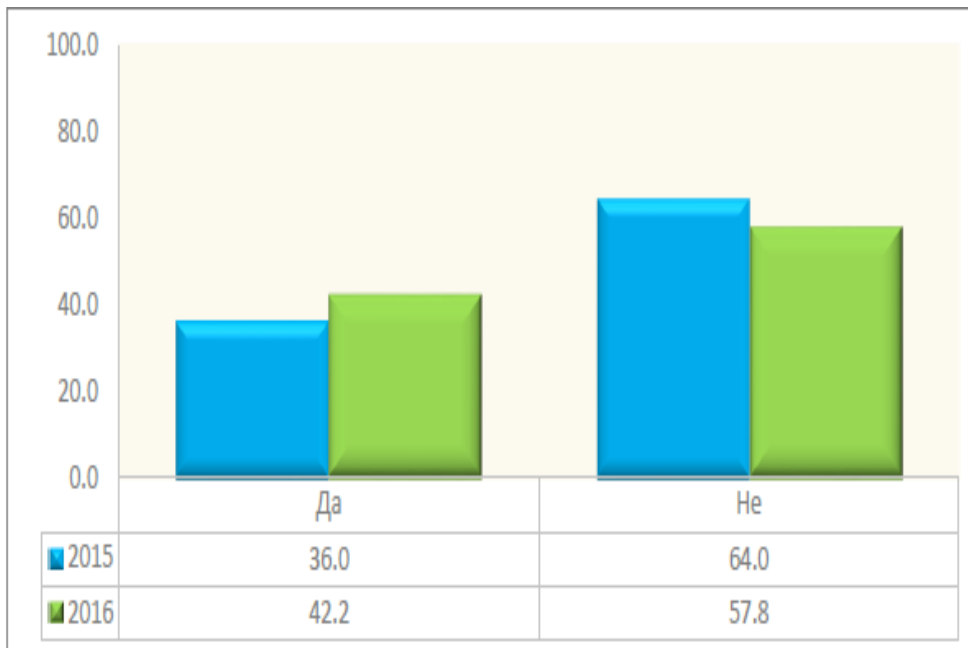
3. Из којих области вам највише недостају информације?

Подузорок испитаника који су дали одговор да немају довољно информација о потребама тржишта рада.

На приказаном графикону видимо да (41%) младих има довољно информација о потребама тржишта рада, а нешто већи проценат (59%) нема довољно информација о потребама тржишта рада. Највећи проценат младих не зна које информације недостају (20,6%), затим (3,4) младих је незаинтересовано, док најмањи проценат (0,2%) мисли да недостају информације о безбедности.

4. Да ли имате довољно информација о постојању различитих облика неформалног образовања за младе (семинари, тренинзи, радионице, конференције, обуке...)?

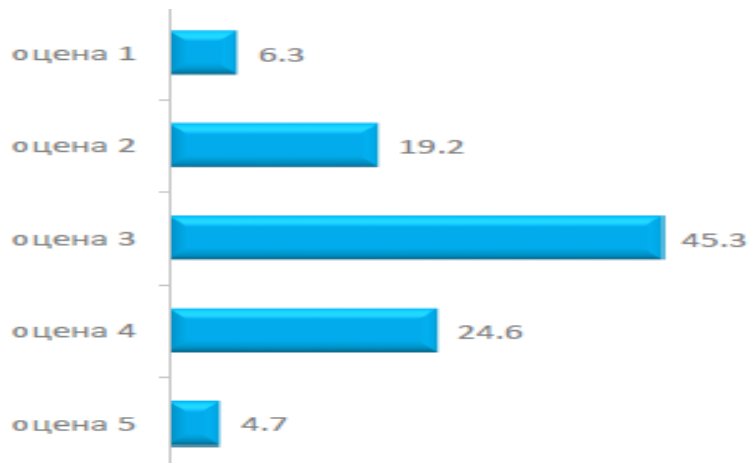
5. Из којих области вам највише недостају информације?

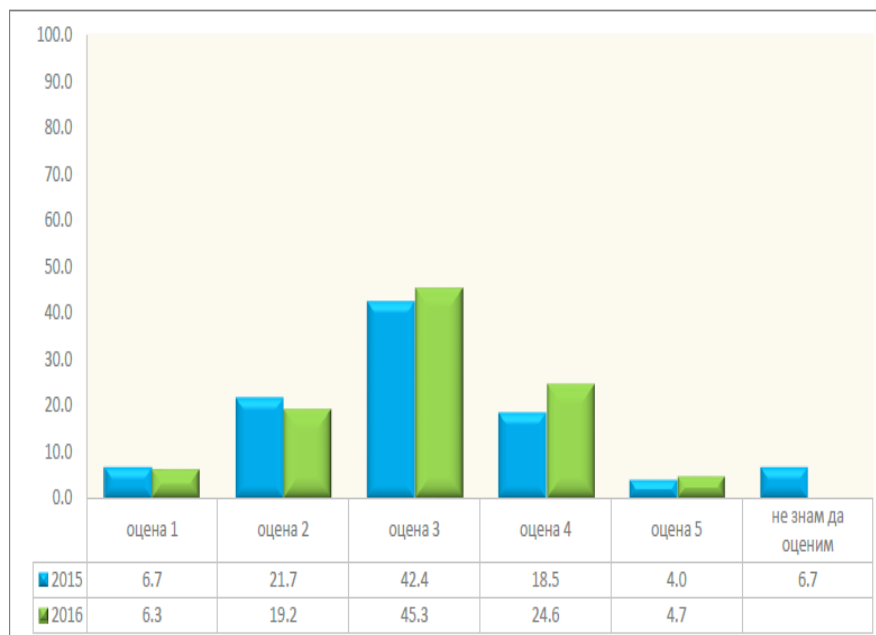
Подузорок испитаника који су дали одговор да немају довољно информација о постојању различитих облика неформалног образовања за младе.

Анализе показују да већи проценат (58%) младих нема довољно информација о постојању различитих облика неформалног образовања за младе, док (42%) каже да има довољно информација. Млади који мисле да нема довољно информација у највећем проценту не зна које им информације недостају (20,3%) док (5,3%) каже да фале информације о образовању, обукама и усавршавањима. Најмањи број младих (1%) мисли да недостају информације о запошљавању.

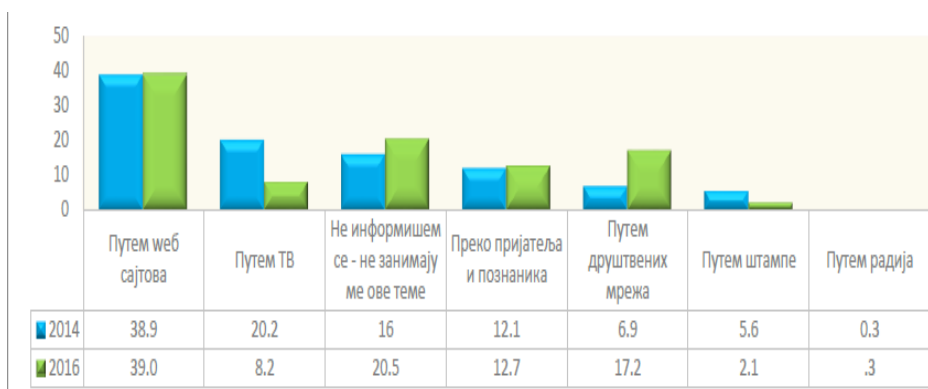
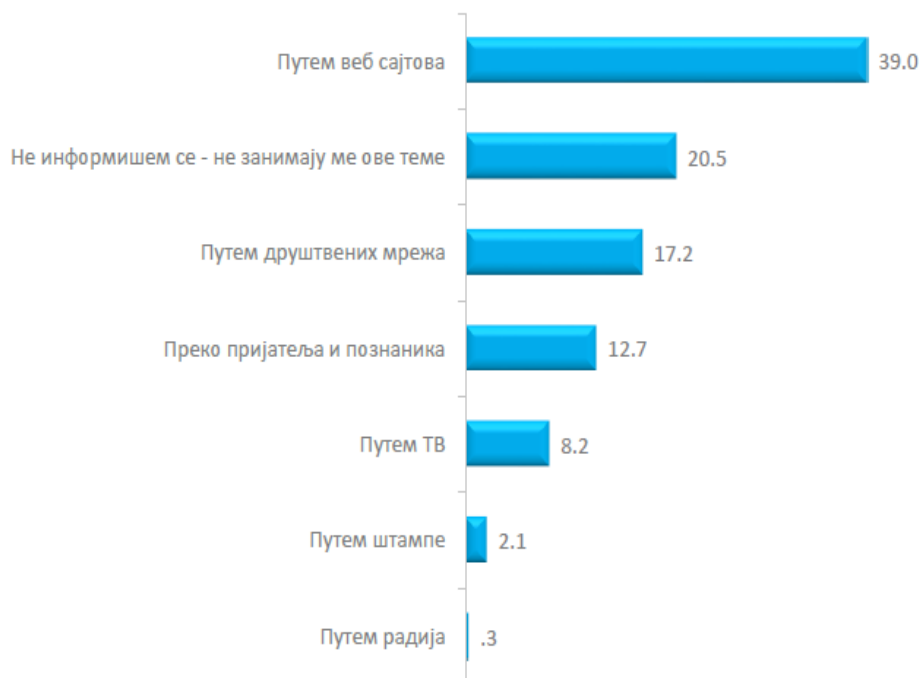
6. Како оцењујете квалитет доступних информација намењених младима? Оцените оценама 1-5 као у школи?

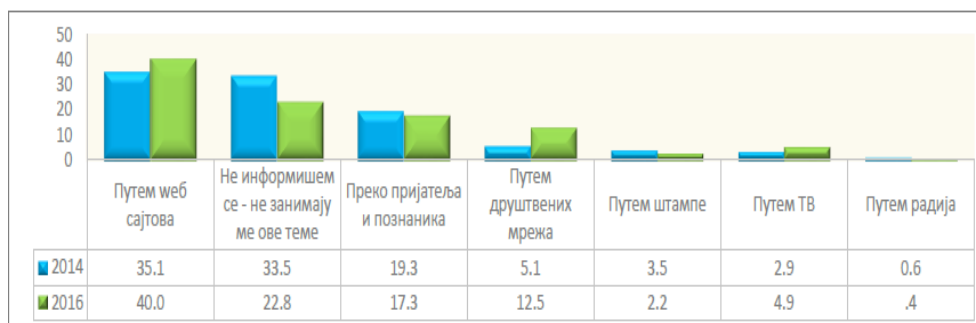
На приказаном графикону уочавамо да је највећи број младих квалитет доступних информација намењених младима оценило са оценом 3 (45,3%), а (24,6%) је дало оцену 4. Најмању оцену т.јест. 1 је дало (6,3%).

7. На који се начин највише информисете о темама везаним за ОБРАЗОВАЊЕ?

Анализом графикана запажамо да се млади о темама за образовање највише информишу путем веб сајтова (39,0%), док се најмањи број (0,3%) информише путем радија.

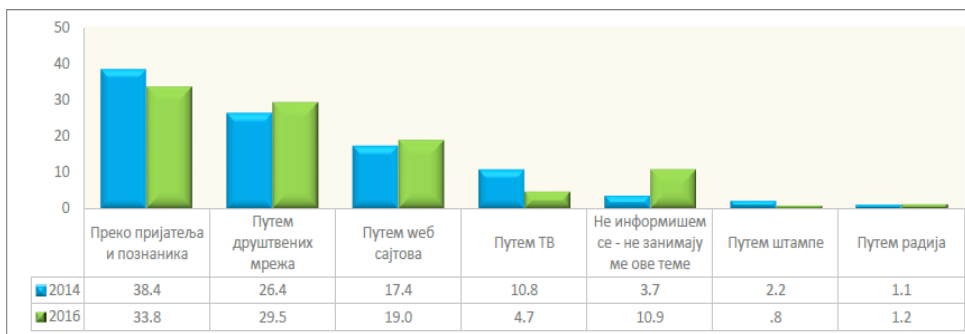
8. На који се начин највише информишете о темама везаним за ЗАПОШЉАВАЊЕ?

Анализом графикана запажамо да се највећи број младих (40,0%) о запошљавању информише путем веб сајтова, док се најмањи број млади (0,4%) информише путем радија.

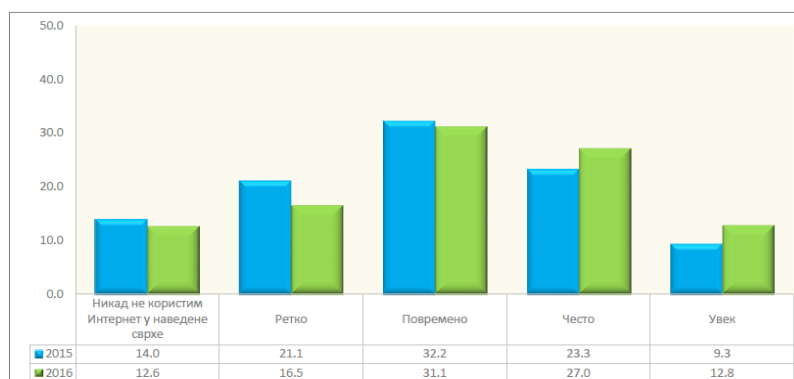
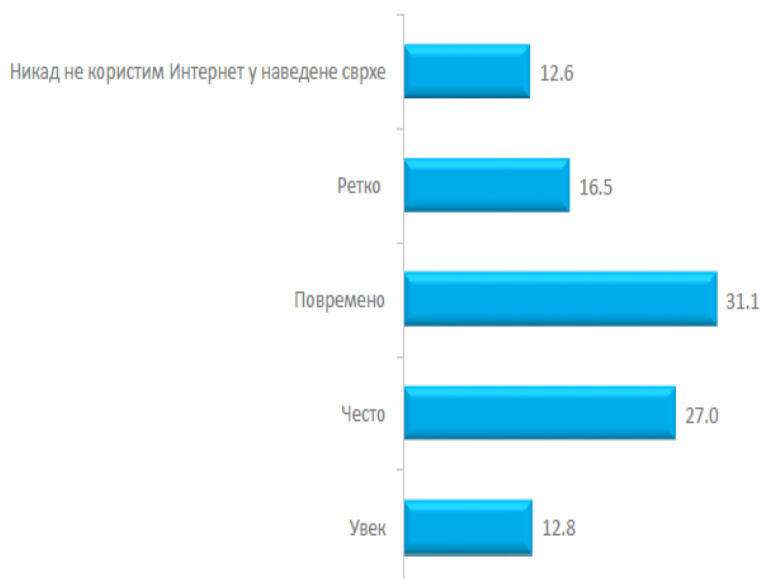
9. На који се начин највише информишете о темама везаним за ПРОВОЂЕЊЕ СЛОБОДНОГ ВРЕМЕНА?

Анализом графикана уочавамо да се највећи број млади (33,8) о информацијама о провођењу слободног времена информише преко пријатеља и познаника, док се нешто мањи број (29,5%) информише путем друштвених мрежа. Најмањи број младих се о овим информацијама информише путем штампе (0,8%)

10. У којој мери користите интернет за стицање формалног образовања и као додатни извор литературе за школовање?

Анализом графикана запажамо да највећи број младих (31,1%) користи Интернет за стицање формалног образовања и као додатни извор литературе за школовање док (12,6%) не користи интернет у наведене сврхе.

11. Да ли свакодневно користите интернет?

Одговори на постављено питање приказани су на наредном графикону и исказани процентуалним уделитема.

Анализом графикона видимо да знатно већи проценат младих (91%) користи интернет свакодневно, док свега (9%) не користи свакодневно.

12. За шта највише користите интернет?

Подузорок испитаника који свакодневно користе интернет. Постоји могућност давања вишеструких одговора. Приказ на 100%.

Када је реч о томе за шта млади највише користе интернет највећи проценат (21%) користи за друштвене мреже, затим мањи проценат (15,3%) користи интернет за претрагу информација (о производима, услугама, култури, спорту, забави и сл.) . Затим најмањи проценат младих интернет користи за куповину и плаћање путем Интернета (2,1%).

13. Када желите да се информисете путем интернета, какве информације тражите?

Тотал узорак. Постоји могућност давања вишеструких одговора. Приказ на 100%.

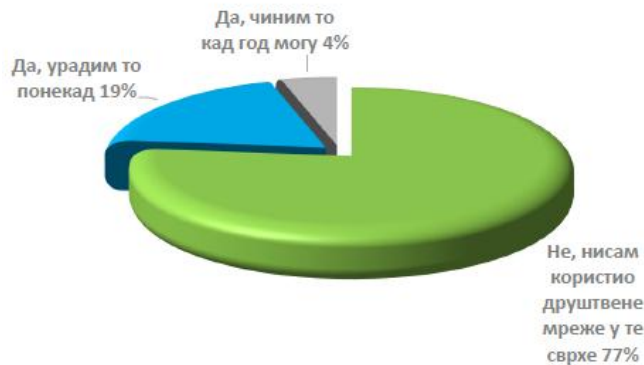

Остало: зависи шта ми треба у тренутку; за здравље; онлајн продаја; обуке образовног карактера; енциклопедија; речник речи; онлајн преводилац; о људима које сам упознао; о некој фирми која ме занима; о саветима за кување; како када...

На приказаном графикону уочавамо да највећи проценат (21,1%) младих када користе интернет траже информације о забави, док (20,2%) тражи информације о актуелним дешавањима у граду (култура, забава, спорт...). Само (1%) интернет користи у сврху да тражи посао.

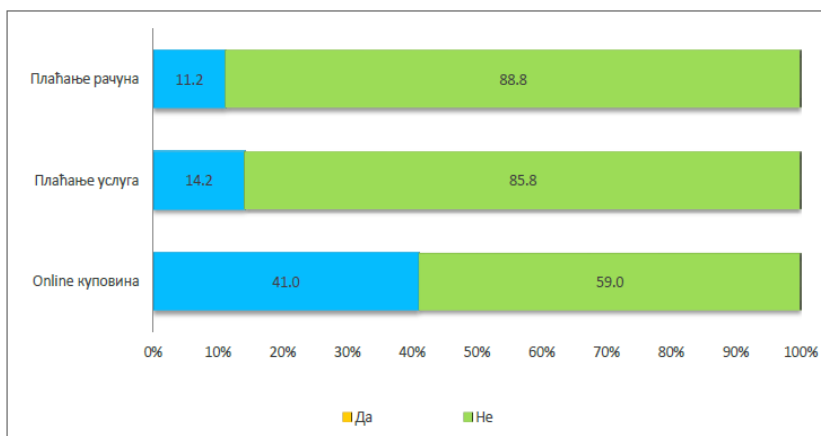
14. Да ли користите друштвене мреже како би указали на неки од проблема у заједници (вршњачко насиље, дискриминација, неки вид неправде, лоше стање у одређеној области и сл) и покренули ширу друштвену акцију?

Подзорак испитаника који користе друштвене мреже. Приказ на 100%.

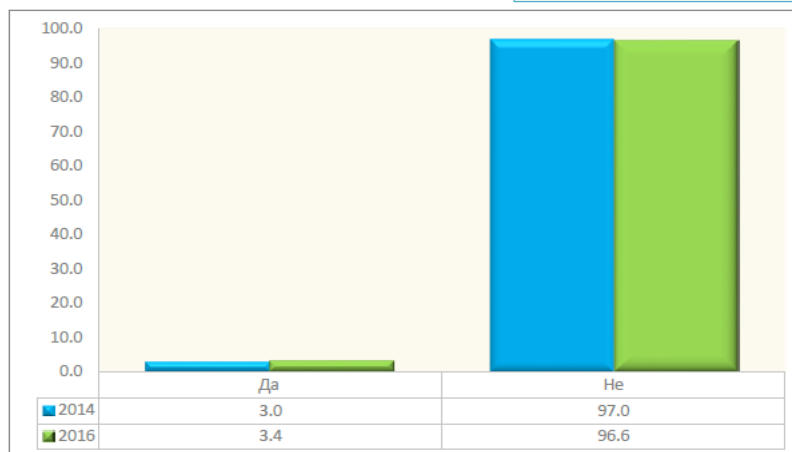
На приказаном графикону видимо да (77%) младих није користило друштвене мреже како би указали на неки од проблема у заједници (вршњачко насиље, дискриминација, неки вид неправде, лоше стање у одређеној области и сл) и покренули ширу друштвену акцију, док само (4%) је користило друштвене мреже у ту сврху.

15. Да ли користите интернет за?

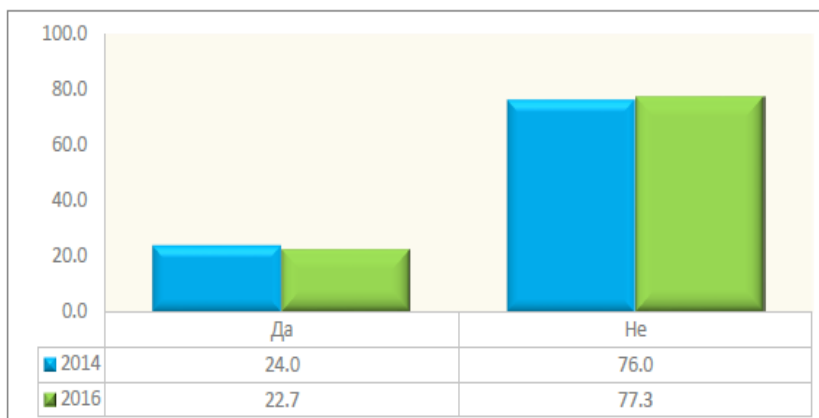
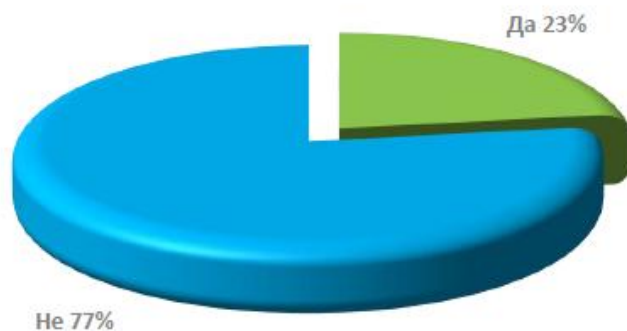
Анализом графикона уочавамо да највећи проценат младих (41,0) интернет користи за онлине куповину, затим скоро упола мањи проценат (14,2%) интернет користи за плаћање услуга. Најмањи проценат младих (11,2%) интернет користи за плаћање рачуна.

16. Да ли знате за неку конкретну активност или програм Министарства омладине и спорта?

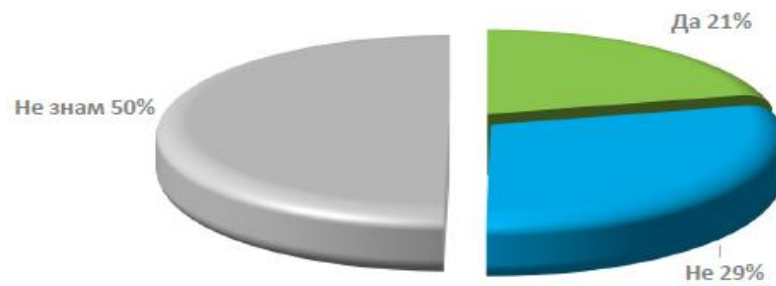
Анализе показују да знатно мањи број млади (3%) зна за неку конкретну активност или програм Министарства омладине и спорта, док (97%) не зна ни за једну активност или програм.

17. Да ли сте упознати са радом Фонда за младе таленте?

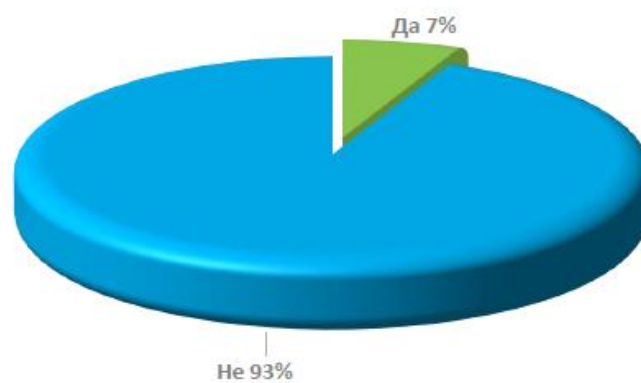
Анализе показују да је (23%) младих упознато са радом Фонда за младе таленте, док (77%) младих није упознато са истим.

18. Да ли сматрате да су млади маргинализована група?

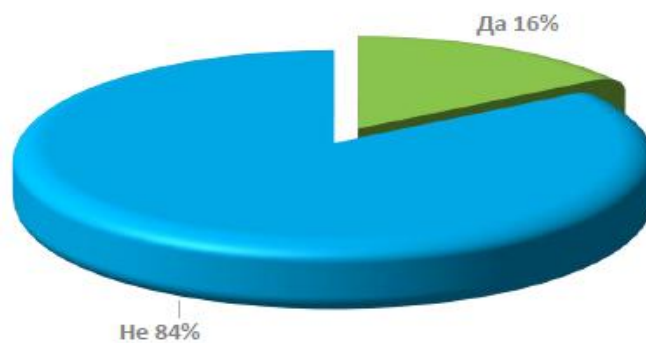
На приказаном графикону уочавамо да (21%) мисли да су млади маргинализована група, затим (29%) мисли да нису, док (50%) не зна да ли су млади амргинализована група.

19. Да ли сте члан неког удружења?

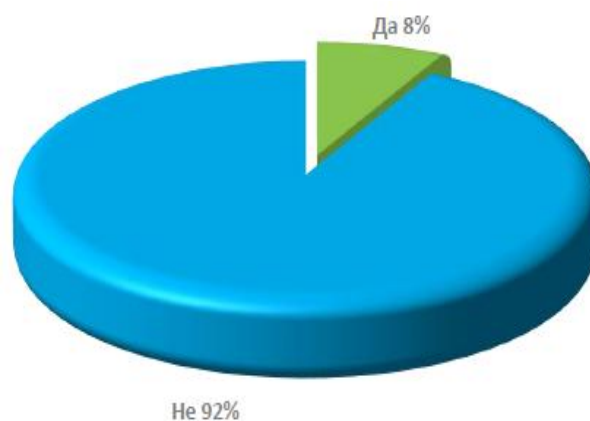
Анализом графиконом уочавамо да је (7%) младих члан неког удружења, док (93%) није члан неког удружења.

20. Да ли сте члан неког спортског клуба / организације?

На приказаном графикону уочавамо да је (16%) младих члан неког спортског клуба/организације, док (84%) није члан исте.

21. Да ли сте члан неког културно-уметничког друштва?

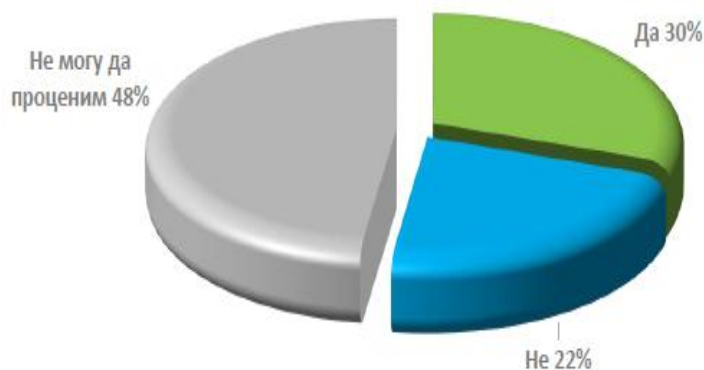
Анализом графика уочавамо да је (8%) младих члан неког културно-уметничког друштва, док (92%) није члан истог.

22. Да ли себе сматрате друштвено активном младом особом?

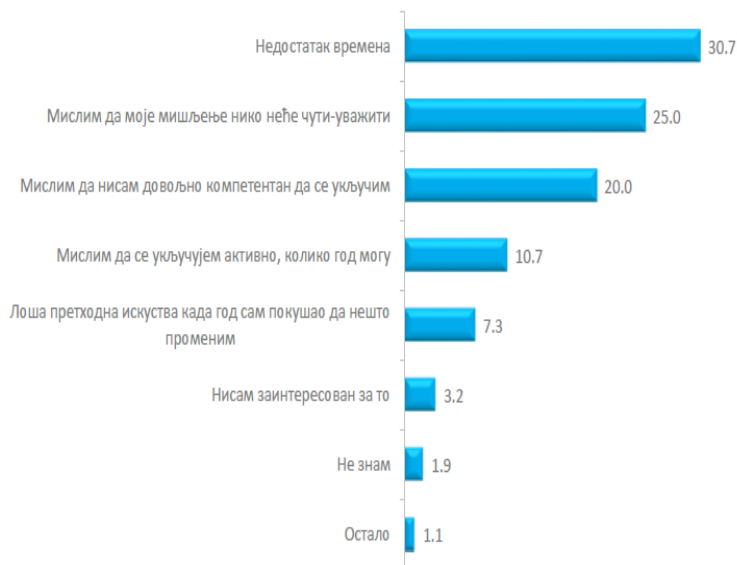
Анализе показују да (31%) младих сматра себе друштвено активном особом, затим (25%) младих нема став, док (23,4%) настоји да буде у току друштвених дешавања, али се лично не ангажује. Најмањи проценат (8,7%) мисли да активизам треба препустити онима који су за то меродавнији.

23. Да ли сте кроз различите форме активизма стекли вештине и знања која доприносе вашем личном развоју и бољој запошљивости?

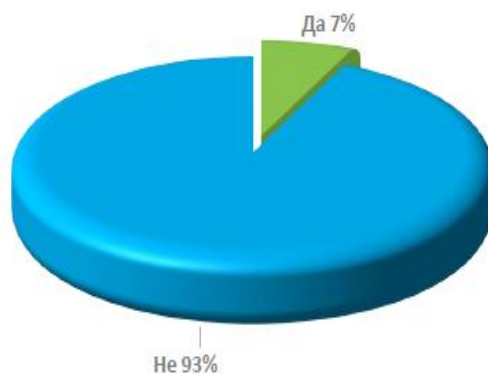
На графикону уочавамо да је (30%) младих кроз различите форме активизма стекло вештине и знања која доприносе њиховом личном развоју и бољој запошљивости, док (22%) мисли да кроз различите форме активизма није стекло вештине и знања која доприносе њиховом личном развоју и бољој запошљивости.

24. Из којих разлога се активније не укључујете у иницијативе које имају за циљ позитивне промене у друштвеном животу, на националном или нивоу локалне заједнице?

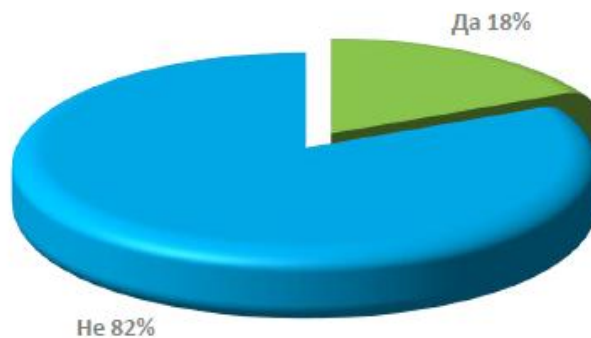
Анализом графикана уочавамо да највећи проценат младих (30,7%) да је разлог зашто се активније не укључују у иницијативе које имају за циљ позитивне промене у друштвеном животу, на националном или нивоу локалне заједнице недостатак времена, док (25%) мисли да њихово мишљење нико неће чути-уважити. Најмањи проценат не зна зашто не учествује у истом (1,9%).

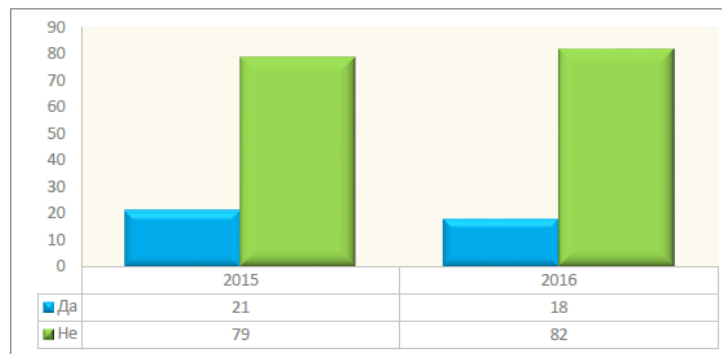
25. Да ли сте упознати са улогом локалног Савета за младе?

Анализом графикана уочавамо да је (7%) младих упознато са улогом локалног савета за младе, док (93%) није упознато са улогом локалног Савета за младе.

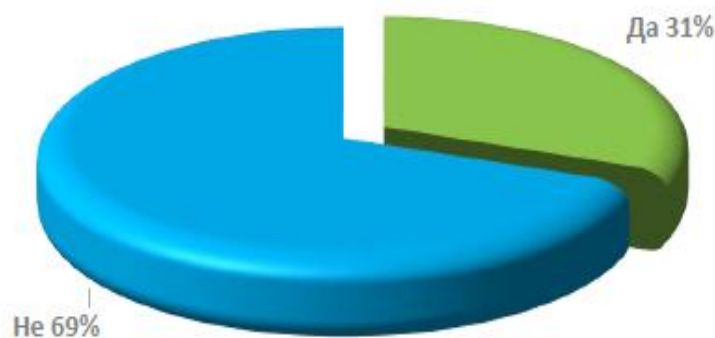
26. Да ли сте упознати са улогом локалне Канцеларије за младе?

На приказаном графикону уочавамо да (82%) младих није упознато са улогом локалне Канцеларије за младе, док (18%) јесте упознато са радом исте.

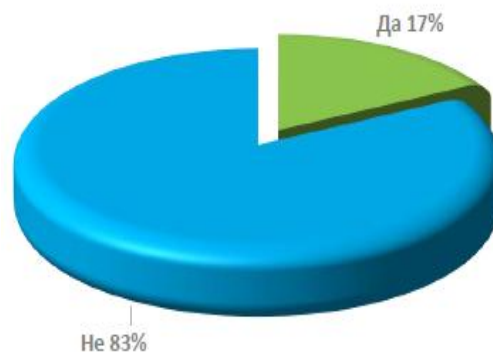
27. Да ли имате сазнања о постојању Канцеларије за младе у вашој општини?

Анализом графикона уочавамо да (31%) младих има сазнања о постојању Канцеларије за младе у њиховој општини / заједници, док (69%) нема сазнања о постојању исте.

28. Да ли сте користили услуге Канцеларије за младе?

Подузорок испитаника који имају сазнање о постојању Канцеларије за младе у њиховој општини. Приказ на 100%.

Анализе показују да је (17%) младих користило услуге Канцеларије за младе, док (83%) није користило услуге Канцеларије за младе.

29. Уколико јесте, наведите које услуге Канцеларије за младе сте користили?

Подузорок испитаника који су користили услуге Канцеларије за младе. Могућност давања вишеструких одговора. Приказ на 100%.

Анализом графикона уочавамо да је највећи проценат младих (18%) користило информисање путем интернета као услугу Канцеларије за младе, затим је (14,8%) младих посетило Канцеларију за младе због организоване активности од стране исте.

30. Које услуге Канцеларије за младе би за вас биле најкорисније?

Тотал узорак. Могућност давања вишеструких одговора. Приказ на 100%.

На приказаном графикону уочавамо да је највећи проценат младих (23,2%) рекло да је информисање била најкориснија услуга Канцеларије за младе. Док (20,1%) мисли да би најкориснија информација била неформално образовање. Најмањи проценат младих (10,4%) мисли да би организовање волонтера била најкориснија услуга Канцеларије за младе.

31. Да ли имате сазнања о постојању омладинског клуба у вашој заједници?

На графикону уочавамо да (13%) младих јесте упознато о постојању омладинског клуба у њиховој заједници, док је (6%) упознато да омладински клуб не постоји. Чак (81%) младих нема сазнања о постојању омладинског клуба у њиховој заједници.

32. Да ли мислите да начини активног учешћа младих (ученички/студентски парламенти, Савет за младе, Канцеларија за младе, Омладински клуб...) одговарају потребама и интересима младих?

Анализом графикона уочавамо да (15%) младих мисли да начин активног учешћа младих одговара потребама и интересима младих, док (27%) младих има супротно миљење. Већи проценат (58%) младих нема став о истој.

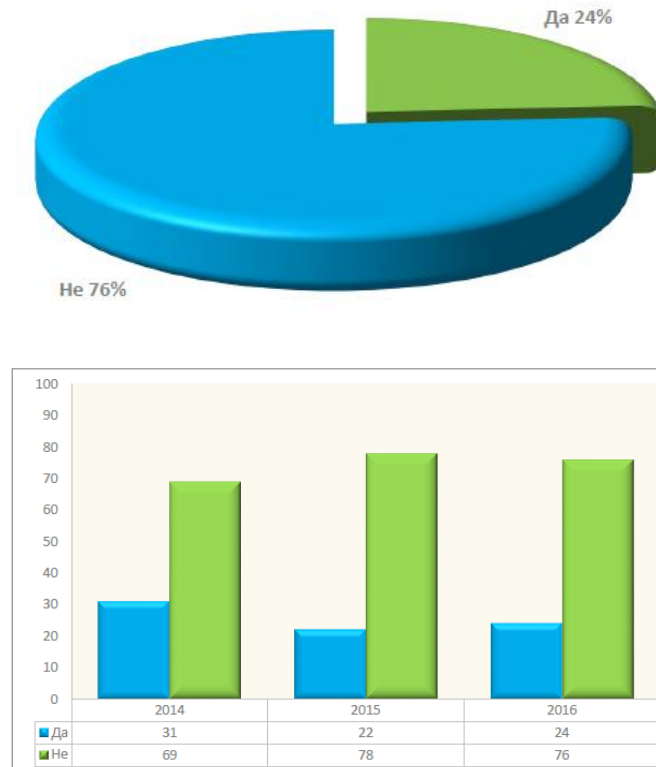
33. Који би по вашем мишљењу начини активног учешћа младих били више у складу са потребама и интересима младих?

Подузорок испитаника који мисле да начини активног учешћа младих одговарају потребама и интересима младих. Приказ на 100%.

Анализом графикона уочавамо да највећи проценат младих (55,4%) не зна који би начини активног учешћа младих били више у складу са потребама и интересима младих, затим (13,8%) мисли да је то укључивање у доношењу одлука.

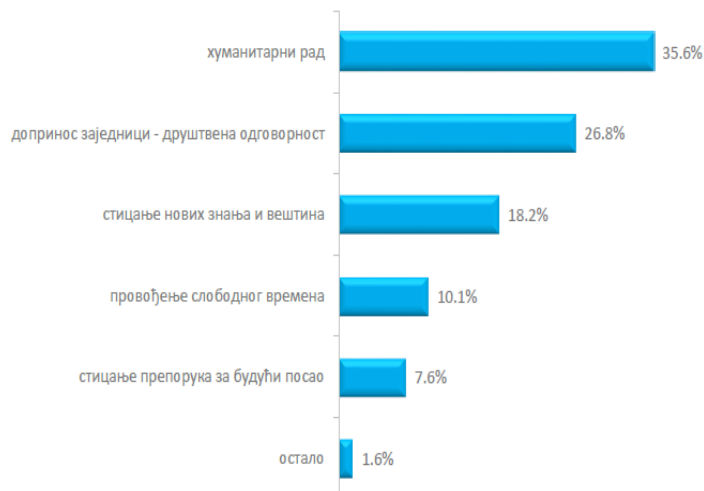
34. Да ли сте до сада учествовали у неким волонтерским активностима?

На приказаном графикону уочавамо да је (24%) младих до сада учествовало у неким волонтерским активностима, док нешто већи проценат (76%) није до сада учествовало у неким волонтерским активностима.

35. Из ког разлога сте се одлучили да волонтирате?

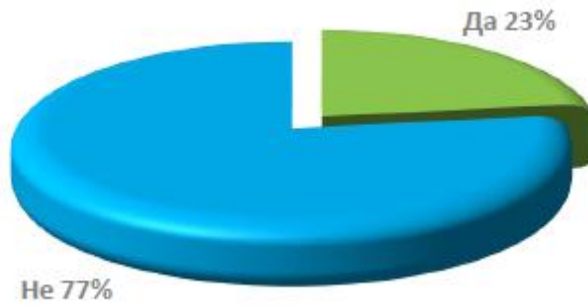
Подузорок испитаника који су до сада учествовали у неким волонтерским активностима. Постоји могућност давања вишеструких одговора. Приказ на 100%.

На приказаном графикону уочавамо да се највећи проценат младих (35,6%) одлучило да волонтира због хуманитарног рада, затим (26,8%) младих се за волонтирање одлучило ради доприноса заједници. Најмањи проценат младих (7,6%) се за волонтирање одлучило због стицања препорука за будући посао.

36. Да ли сте у претходних 12 месеци учествовали у волонтерским активностима које су за циљ имале промене у локалним заједницама?

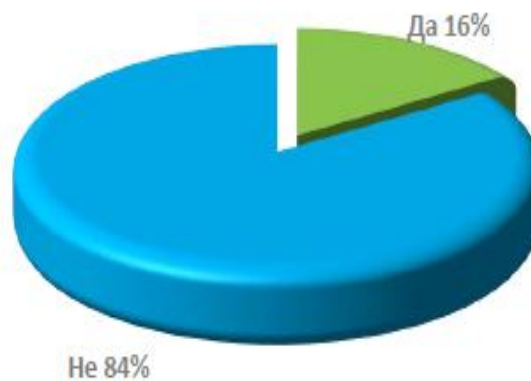
Подузорок испитаника који су до сада учествовали у неким волонтерским активностима. Приказ на 100%.

На приказаном графикону уочавамо да је (23%) младих у предходних 12 месеци учествовало у волонтерским активностима које су за циљ имале промене у локалним заједницама, док (77%) младих није учествовало у истом.

37. Да ли сте упознати са програмом Млади су закон?

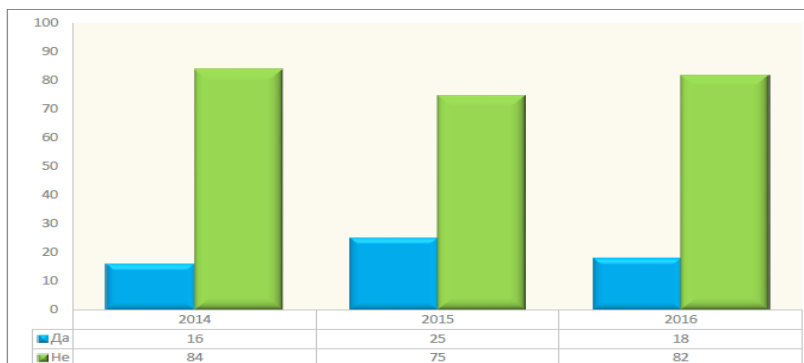
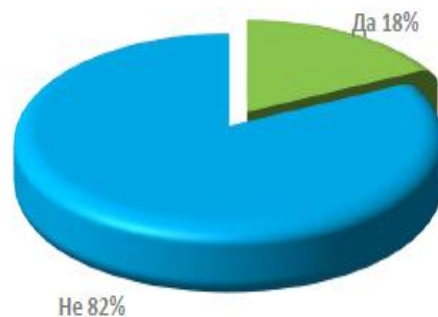
Подузорок испитаника који су до сада учествовали у неким волонтерским активностима. Приказ на 100%.

Анализом графикона уочавамо да је (16%) младих упознато са програмом Млади су закон, док (84%) није упознати са истим.

38. Да ли сте после волонтирања добили штампани сертификат као признање вашег учешћа?

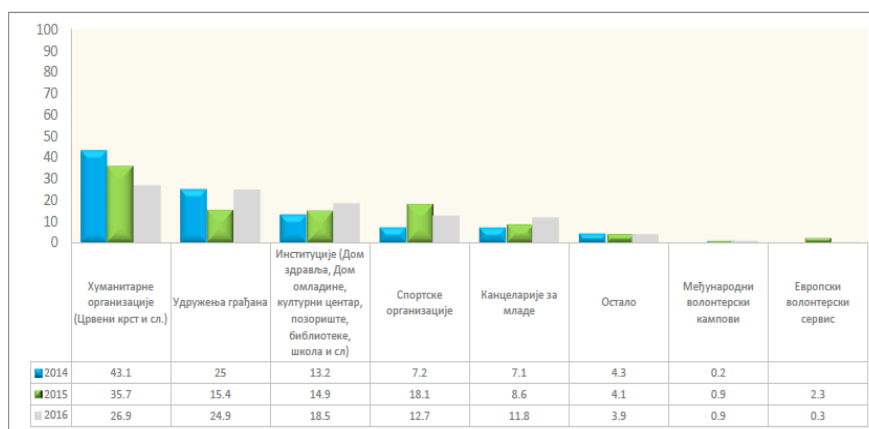
Подузорок испитаника који су до сада учествовали у неким волонтерским активностима. Приказ на 100%.

На приказаном графикону уочавамо да је (18%) младих после волонтирања добило штампани сертификат као признање њиховог учешћа, а (82%) није добило штампани сертификат.

39. У каквим организацијама сте до сада имали прилике да волонтирате?

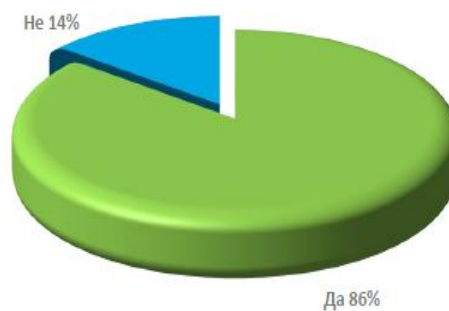
Подузорок испитаника који су до сада учествовали у неким волонтерским активностима. Постоји могућност давања вишеструких одговора. Приказ на 100%.

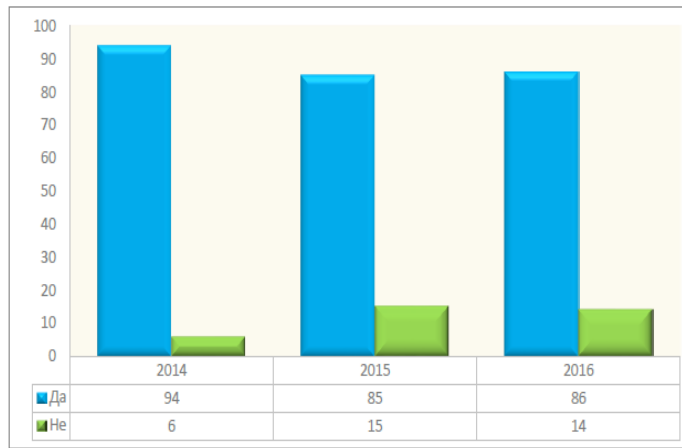

Анализом графикана уочавамо да је највећи проценат младих (26,9%) до сада имало прилике да волонтира у хуманитарним организацијама (Црвени крст и сл.), док је (24,9%) волонтирало у удружењима грађана. Најмањи проценат младих (0,3%) је имало прилике до сада да волонтира у Европском волонтерском сервису.

40. Да ли сте имали подршку породице за волонтирање?

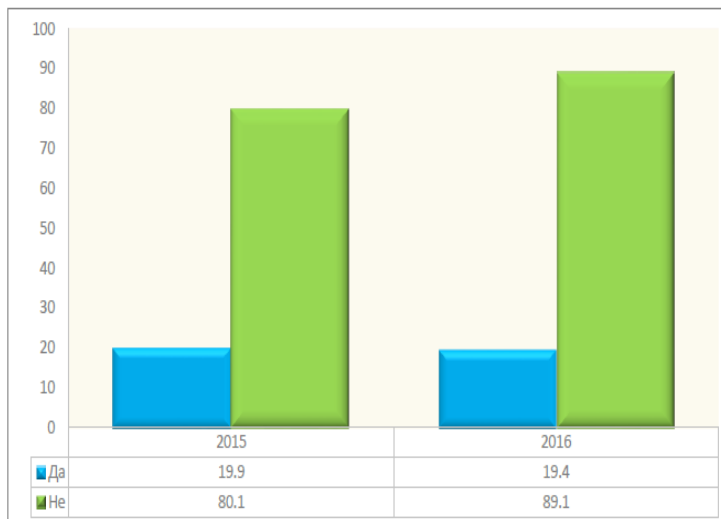
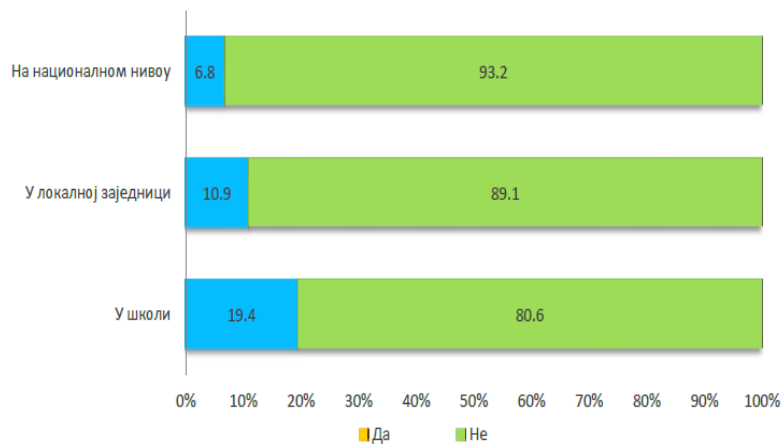
Подузорок испитаника који су до сада учествовали у неким волонтерским активностима. Приказ на 100%

На приказаном графикону учовамо да је (86%) младих имало подршку породице за волонтирање, док (14%) није имало подршку породице.

41. Да ли сматрате да сте адекватно укључени у процесе доношења одлука?

Анализом графикона видимо да када је у питању национални ниво већи број младих (93,1%) мисли да није адекватно укључено у процес доношења одлука, док (6,8%) мисли да јесте. Када је у питању локална заједница (89,1%) младих мисли да није адекватно укључено у процесу доношења одлука, а мањи проценат (10,9%) мисли да јесте. На крају имамо када је школа у питању већи проценат младих (80,6%) мисли да није адекватно укључено у процесу доношења одлука, док мањи проценат (19,4%) мисли да јесте адекватно укључено у процесу доношења одлука.

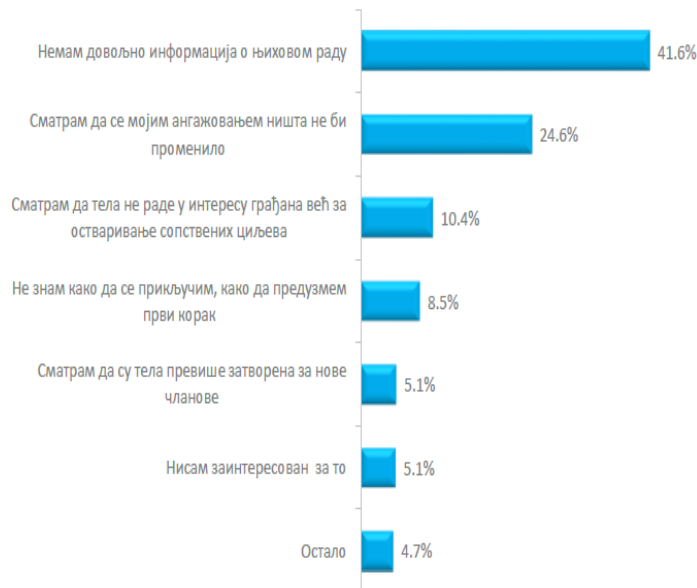
42. У раду ког тела које иницира или доноси одлуке од значаја за младе бисте били спремни да се ангажујете?

Анализом графикана уочавамо да је највећи проценат младих (56,2%) није спремно да се ангажује у ниједно од наведених тела које иницира или доноси одлуке од значаја за младе. затим мањи проценат (12,1%) младих је спремно да се ангажује у ученички-студентски парламент. Најмањи проценат младих (3,1%) жели да се ангажује у другом телу на нивоу локалне самоуправе.

43. Из ког разлога се не бисте ангажовали у раду неког тела које иницира или доноси одлуке од значаја за младе?

Подузорок испитаника који се не би ангажовали у раду неког тела. Приказ на 100%.

На приказаном графикону уочавамо да највећи проценат младих (41,%) се не би ангажовало у раду неког тела које иницира или доноси одлуке од значаја за младе јер нема довољно информација о њиховом раду. Знатно мањи проценат младих (24,6%) се не би ангажовало из разлога што сматрају да се њиховим ангажовањем не би ништа променило. Најмањи проценат младих није заинтересован за ангажовање (5,1%).

На основу структуре анкете није могуће направити хипотезе, нити зависне и независне варијабле. Питања су углавном затвореног типа са већ понуђеним одговорима и недефинисаним групама питања.

Истраживање које је спроведено показало је да се млади највише информишу о стању у друштву и проблемима за њих саме преко интернета. Највећи део младих нема адекватне информације са тржишта рада. Млади у општини Бор су слабије укључени у неке процесе, па самим тим нису задовољни процентом укључености у процес доношења одлука. Иако је у Бору број младих људи који ради у руководећим структурама адекватан, они се не консултују у процесу доношења одлука. Највећи део младих се о актуелним проблемима младих информише преко интернета односно друштвених мрежа. Степен укључености младих у проблеме везане за њихов развој је веома мали, што због информисаности што и због њихове инертности.

На основу ових резултата, а и досадашње праксе у раду са младима Канцеларија за младе је направила листу приоритета који се налазе у одељку испод. Поред тога дат је и списак активности које треба предузети да би се дошло до одређених резултата и помака у стварању бољих услова за младе.

ОДЕЉАК 4 ПРИОРИТЕТИ МЛАДИХ НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ БОР

Анализом свих прикупљених података и резултата Радне групе издвајају се следећи приоритети:

1. Каријерно вођење и професионална оријентација,
2. Формирање и рад Омладинског центра/Дома омладине,
3. Безбедност младих,
4. Екологија и заштита животне средине,
5. Култура и образовање младих.

1. КАРИЈЕРНО ВОЂЕЊЕ И ПРОФЕСИОНАЛНА ОРИЈЕНТАЦИЈА

1.1. Запошљавање и предузетништво младих

Као један од посебних видова запошљавања, препознаје се предузетништво. Предузетништво као пословна активност, старо је колико и људско друштво и није искључиво економски феномен.⁸ Везује се за све аспекте људског понашања и деловања, где је потребна креативност, иновација, рађање нових идеја, решавање проблема, реализација неког пословног подухвата на нов начин, а све у циљу задовољења човекових потреба и стварање профита. У ужем смислу, предузетништво је процес покретања новог бизниса – капацитет и спремност да се развија, организује и управља пословним подухватом, са свим ризицима и изазовима које то носи са собом, у намери да се направи профит. Предузетништво се може посматрати и као експлоатисање или искоришћавање пословних прилика које постоје на тржишту или које су настале као последица иновација, технолошких или друштвених промена. Предузетништво се тиче креирања нових вредности, проналажења прилика и идентификовања проблема на постојећим или новим тржиштима, решавања тих проблема на иновативан начин.

Предузетништво је најдинамичнији развојни ресурс, оријентисан на иновације и промене. Њега има релативно мало у светским размерама. Предузетници се сматрају херојима, спремни да преузму одговорност за сопствену каријеру (њен успех или неуспех). Способни да препознају шансу тамо где други виде „ништа“ или нешто што није вредно њиховог ангажовања. Спремни су да нешто направе од нуле“ без значајнијих иницијалних улагања да своје идеје доведу до практичне реализације.

Млади људи, односно млади предузетници могу бити посебно осетљиви на нове економске могућности и трендове, предузетништво пружа младим људима осећај корисности и припадања и помаже младим људима при развој нових вештина и искустава који могу да се примене и у многим другим ситуацијама у животу а не само у бизнису. Поготово је важно да се на формалном нивоу образовања промовише предузетнички начин размишљања, тако да буде усаглашен са наставним програмом, као хоризонтални елемент у свим сферама учења. Значај предузетништва, а посебно предузетништва младих се показује кроз: креирање могућности за samozapoшљавање и запошљавање младих људи, враћања и увођење маргинализованих група младих људи у привредне токове, утицај на неке од социо-психолошких проблема и деликвенције који настају под утицајем незапослености, промоцији иновативности и промоцији ревитализације локалних економија.

1.2. Незапосленост

Незапосленост је дужи низ година један од горућих проблема. Као један од највећих узрока таквог стања привредници најчешће наводе проблем неусклађености образовног система са реалним потребама привреде.⁹ Одређени број пријављених потреба за запошљавањем остаје непопуњен јер нема лица са одговарајућим знањима и вештинама, а са друге стране постоји велики број лица са занимањима за која не постоји потреба на тржишту рада. Сагледавање структуре запослених и потреба тржишта рада од кључног је значаја за конципирање предлога промена које се односе на образовне програме који ће се прилагодити потребама тржишта рада и у креирању програма запошљавања.

У августу 2016. године незапосленост младих износила 41,7% за младе узраста 15 -24 године, односно 33,27% за младе узраста 15 - 30 година. Поред тога, проблем је и то што су млади у Републици Србији неактивни на тржишту рада. У августу 2016.године, стопа неактивности младих узраста 15 - 24 године износила је 71,2%, док је за узраст 15 - 30 година стопа неактивности износила 52,87%. Таква стопа неактивности углавном се приписује дугом школовању и чињеници да највећи број студената не ради док студира. Поред тога, забрињава податак да скоро сваки десети млади не тражи посао, а није на школовању. Млади се суочавају са највећом опасношћу од губитка посла и имају најмање шанси да нађу посао. Фактори који су утицали на лоше индикаторе на тржишта рада младих и којима се могу објаснити разлике у стопи незапослености младих и одраслих је закаснило реструктурирање друштвених предузећа, као и неспособност привреде да креира нове послове, бар у формалном сектору.

Од свих неактивних лица која не траже посао због бриге о деци или одраслим неспособним лицима, 97% су жене, од чега је 54% узраста 15 - 34 године. Младе жене чине половину младих у Србији и њихова позиција је различита у односу на младе мушкарце на тржишту рада. Младе жене су знатно више изложене дискриминацији при запошљавању, првенствено због рађања, али и сексуалном узнемиравању. Посебно је неповољан положај младих Ромкиња, које су три пута мање запослене у односу на младе Роме, а знатно мање у односу на општу популацију младих.

Незапосленост је изузетно значајан проблем за нашу општину Бор чијем решавању се и у овој 2017. години мора прилазити још организованије, одлучније и одговорније уз ангажовање много већих сопствених ресурса као значајној допуни мера и средстава који се усмеравају са националног нивоа.

Познати статистички подаци о запослености у општини Бор односе се на годишњи просек за 2016. годину. Годишњи просек запослених био је 12.122 лица, од чега је 11.960 запослених лица а 162 лица су приватни предузетници.

⁸ Јовановић, И. *Предузетништво – ауторизована предавања*, 2011.

⁹ <http://www.nsz.gov.rs/live/trazite-posao/svi-poslovi>

У погледу запослености доминирају два производна сектора: прерађивачка индустрија и рударство. Настављен је пораст запослености у сектору за трговину и поправку моторних возила. У друштвеним делатностима највише упослених лица је у сектору за здравствену и социјалну заштиту и сектору за образовање.

Проблем незапослености један је од кључних приоритета у локалној заједници, који се негативно одражава на све друге сегменте друштвене заједнице и на све старосне структуре. Статистички подаци на крају месеца новембра 2016. године показују да у општини Бор има 5.701 незапослено лице што је смањење у односу на исти период претходне године од 0,8%. Млади и даље имају проблема са проналаском посла у Бору. Трећина (33%) од укупног броја незапослених млађа је од 30 година, а око 22% људи старије је од 50 година.¹⁰

Разматрани проблеми могу се груписати на следећа специфична проблемска подручја:

- Недовољно адекватних прилика за аплицирање на програме који поспешују запошљивост и запосленост младих и мала мотивисаност младих да се на њих пријављују.
- Млади не поседују потребна практична знања, вештине и компетенције које су тражене на тржишту рада.
- Предузетништво младих није адекватно развијено и није довољно препознат допринос предузетништва смањењу незапослености младих.
- Недостатак функционалног, свеобухватног, квалитетног и одрживог система каријерног вођења и саветовања младих.

За решавање уочених проблема локална заједница је себи поставила следеће специфичне циљеве:

1. Развијене услуге и механизми који поспешују запошљивост и запосленост младих кроз међусекторску сарадњу
2. Повећана усклађеност знања, вештина и компетенција које се стичу у процесу целоживотног учења, са потребама тржишта рада
3. Омогућени подстицајни услови за развој предузетништва младих
4. Развијен функционалан и одржив систем каријерног вођења и саветовања младих

1.3. образовање, васпитање и обука младих

Систем образовања је сложени низ процеса који утичу на велики део укупне популације. Поред стицања квалификације, основни циљ образовања је стицање квалитетних знања, вештина и ставова за лично остварење и развој, инклузију и запослење и стицање и развијање основних компетенција.

Примери добре праксе образовања, васпитања и обуке младих јесу уружења Образовни креативни центар, Алтернатива Бор и Друштво младих истраживача. Које су кроз своје програме: Обука за ИТ сектор, Иновативно образовање – део слагалице који недостаје и Тимочки научни торнадо, знатно допринели развоју образовања на територији општине Бор, па се препоручују наставци поменутих програма као би се што више допринело нашој локалној заједници. Овој грани знатно је допринела и Канцеларија за младе кроз своје програме Каријерно вођење и саветовање младих, пратим те на послу и едукативно креативних радионица мапе ума.

Према Попису становништва из 2011. године, имамо 2% становника старијих од десет година неписмено (жена је пет пута више, него мушкараца), 11% становништва старијег од 15 година има непотпуно основно образовање, 20,8% само основно и 48,9% становништва средње образовање. Само 16,2% становништва има завршено више или високо образовање. Доступност образовања у великој мери је смањена младима из осетљивих друштвених група. У категорији особа са инвалидитетом 53,3% узраста изнад 15 година има завршено основно образовање или непотпуно основну школу, док свега 6,6% има завршено више или високо образовање. Када је реч о припадницима ромске националне заједнице, укупно 87% има основно или ниже образовање, а мање од 1% има више и високо образовање.

Свакако не треба испустити из вида и чињеницу да ни надарени и талентовани млади нису у довољној мери подстакнути да развијају своје потенцијале. Значајан напредак учињен је оснивањем Фонда за младе таленте који на годишњем нивоу стипендира један број ученика и студената. Посебан проблем настаје када дипломци треба да се запосле, о чему сведочи дужина чекања на посао. На посао између две и четири године чека 18,5% особа са високим образовањем, а исти период у тражењу посла проведе и 15,6% особа са завршеном средњом школом.

Велики број младих са високим образовањем напустио је Бор или жели да напусти, и због тога је један од задатака овог плана да пронађе начин да младе људе мотивише да се професионално и лично усавршавају и своја знања и вештине уложе у друштвени, економски и културни напредак земље.

У контексту неформалног образовања од суштинске важности за младе је признавање компетенција стечених кроз омладински рад. Постоји иницијатива да се квалификације стечене у омладинском раду дефинишу кроз Национални оквир квалификација

Компетенције које се стичу у неформалном образовању кроз омладински рад значајне су за запошљивост младих, јер управо те компетенције послодавци траже приликом запошљавања. Постоји статистички значајна повезаност између дужине учешћа и фреквенције учешћа у програмима неформалног образовања у омладинском раду и степена и обима стечених компетенција младих.

Разматрани проблеми могу се груписати на следећа специфична проблемска подручја:

- Стручна знања и трансверзалне вештине младих и постојећи образовни профили нису у складу са личним и друштвеним потребама
- Унапређен је квалитет и доступност омладинског рада и обезбеђено његово препознавање

¹⁰ <http://opstinabor.rs>

- Унапређене су могућности равноправног приступа образовању за све и подршка младима из осетљивих друштвених група
- Омогућено препознавање и обезбеђена подршка развоју потенцијала надарених и талентованих младих

За решавање уочених проблема локална заједница је себи поставила следеће специфичне циљеве:

1. Обезбеђени су услови за развој креативности, иновативности и иницијативе младих и стицање компетенција у оквиру целоживотног учења
2. Унапређен је квалитет и доступност омладинског рада и обезбеђено његово препознавање
3. Унапређене су могућности равноправног приступа образовању за све и подршка младима из осетљивих друштвених група
4. Омогућено препознавање и обезбеђена подршка развоју потенцијала надарених и талентованих младих

2. ФОРМИРАЊЕ И РАД ОМЛАДИНСКОГ ЦЕНТРА / ДОМА ОМЛАДИНЕ

Стварање правног и политичког оквира који стимулише учешће и активизам младих могуће је једино уз креирање различитих, ефикасних механизма који ће омогућити њихово активно учешће у јавним политикама. Механизми којима ће се то урадити морају бити проактивни и одговарати потребама младих. Укључивање младих у развој политика за младе, реализацију различитих развојних пројеката, израду локалних стратешких докумената, рад радних група, процесу доношењу одлука, само су неки од ефикасних механизма којима се може повећати њихово ангажовање у битне друштвене токове. Од посебног је значаја укључивање младих у развој политика за младе, јер се тиме осигурава квалитетан одговор на све њихове потребе, али мора се имати у виду да се активизам младих најбоље развија и јача кроз групе какве су ОЦД, удружења која спроводе омладинске активности, КЗМ и сл.

У општини Бор је од 2008. до 2017. године четири пута покретана иницијатива за осивање Омладинског центра/Дома омладине. Оваква иницијатива до сада није наилазила на препознавање од стране представника доносиоца одлука. Главни разлог томе, како млади кажу, јесте неразумевање доносиоца одлука о моделу стубова функционисања омладинске политике. Како постоји пет стубова омладинске политике и сервиса који треба

да постоје у свакој локалној заједници већој од 30.000 становника, често су ови носиоци омладинских политика и њихов значај занемаривани.

Полазећи од истраживања потреба младих, спроведених од стране Канцеларије за младе Бор током августа-децембар 2016. године, као и истраживања удружења Србија у покрету о потребама младих спроведеног фебруара 2017. године показало се да је нашој општини неопходно оснивања Омладинског центра/Дома омладине коју ће сарађивати са свим удружењима и Канцеларијом за младе и представљати јединствено место окупљања младих. Стање и прилике су такве да локална удружења младих и удружења за младе нису у могућности да себи лако обезбеде простор за активности, те је потребно размишљати и о моделима подстицајног окружења за развој овог сектора.

Како је током 2017. године, од стране омладинских борских тимова удружења Србија у покрету, покренута иницијатива „Млади у центру“ која има за циљ оснивање Дома омладине / Омладинског центра у Бор, за коју је кроз рад са грађанима прикупила подршку 5.500 грађана и грађанки са територије општине Бор, подршку локалних одборника у СО Бор и подршку 23 удружења са територије општине Бор. Локална самоуправа препознала је значај подршке младима у види обезбеђивања простора и тако доделила младима простор за све планиране активности.

У договору представника доносиоца одлука на локалном нивоу и представника иницијативе „Млади у центру“ основано је удружење „Дом омладине Бор“ које има улогу једног од пет стубова носиоца омладинске политике на локалном новоу кроз вођење самог простора, као и креирање културно-едукативно-креативног садржаја за младе у сарадњи са Канцеларијом за младе.

Удружење „Дом омладине Бор“ је потисало споразуме о сарадњи са представницима 23 удружења са територије општине Бор које су сагласне да простор за Дом омладине / Омладински центар буде додељен једном удружењу (Дом омладине Бор), које ће у сарадњи са Канцеларијом за младе функционисати по моделу хаба, као и да ће простор давати на коришћење и другим организацијама, а за потребе реализовања свих активности које се тичу младих.

Овим се кроз сарадњу увезују два развојна стуба омладинске политике (Клуб канцеларије за младе и Дом омладине Бор/Омладински центар) који ће имати сталну сарадњу кроз програмску одрживост са једне стране, као и обезбеђивање финансијске одрживости кроз учешће локалне самоуправе за финансирање текућих трошкова (струје, воде, грејања, телефона и интернета) са друге стране.

Поменути простор представља место окупљања младих, који кроз Дом омладине / Омладински центар и Клуб Канцеларије за младе има задатак да надаље развијају различите моделе рада са младима и ради даље на усавршавају постојећих коју су се показали као пример добре праксе.

Пет стубова омладинске политике које треба оснажити (удружења младих, удружења за младе, Канцеларије за младе), а оно што не постоји (Дом омладине/Омладински центар и Клуб канцеларије за младе) основати на локалном нивоу:

1. Удружења младих
2. Удружења за младе
3. Омладински центар / Дом омладине
4. Канцеларија за младе
5. Клуб канцеларије за младе

Постављањем ових пет стубова омладинске политике омогућава се онима који спроводе омладинске активности, без сваке сумње, и који врше битну друштвену функцију, да граде подстицајнију средину за развој омладинског цивилног сектора, као и повољнију средину за промоцију и заштиту грађанског простора младих.

Све ово је веома значајно, јер се омогућава да млади могу да преузму виталну улогу, како у сопственом, тако и у развоју своје заједнице.

3. БЕЗБЕДНОСТ МЛАДИХ

3.1. Здравље и благостање младих

Болести зависности имају хроничан ток и доводе до тешких поремећаја психичког и телесног здравља младих, односно угрожавају или заустављају њихов правилан психо-физички развој. Све чешће до првог узимања дроге долази у узрасту од 11 до 13 година. Иницијалне супстанце су најчешће дуван, алкохол, канабиноиди, седативи, појединачно или у комбинацији, али то могу бити и опиоиди (посебно код девојака) и амфетамини.

Студије показују да се у прве сексуалне односе ступа веома рано, где се млади затичу физички и психички неспремни. Услед незнања, стида и непросвећености, највећи број њих не користи средства за контрацепцију, због чега предњаче међу вршњацима из Европе по броју оболелих од полно преносивих болести и намерним прекидима трудноће.

Млади су суочени са бројним стресовима и потребна им је подршка у ношењу са стресом (више од 50% средњошколаца наводи да је у протекле две године доживело бар један стресогени животни догађај).

Према доступним подацима више од две трећине одраслог становништва у Србији је физички неактивно. У Србији је гојазан скоро сваки пети одрасли становник (21,2%), сваки трећи становник пуши (34,7%), око 40% свакодневно или повремено конзумира алкохол, а скоро половина становништва има хипертензију (46,1%).

Младе у здравственом ризику одликују низак ниво знања и бриге о сопственом здрављу, недовољно коришћење служби здравствене заштите, незапосленост, стигма и дискриминација коју доживљавају од опште популације, рано сусретање са проблемима специфичним за одрасле, рано ступање у сексуалне односе, честа промена сексуалних партнера и коришћење алкохола, дувана и дрога. Ризик од обољевања и преношења болести у овој популацији је знатно већи у односу на општу популацију младих, те је неопходно посветити посебну пажњу креирању мера адекватних за бригу о здрављу младих у ризику.

Осамостаљивање младих у Србији отежано је услед лошег економског положаја младих и непостојања адекватне стамбене политике за младе. Ово за последицу има велику зависност младих од родитеља и појаву тзв. „продужене младости“ коју карактеришеостанак младих у родитељском дому и после 30. године живота. Млади који се одлуче на осамостаљивање од родитеља суочавају се са потешкоћама у проналажењу стамбеног простора услед високих тржишних цена изнајмљивања или куповине стамбених јединица.

Главни проблеми заштите животне средине су низак ниво свести о животној средини, недовољна едукација о животној средини и неадекватно учешће јавности у одлучивању. Велико је неразумовање важности и хитности решавања ових питања у циљу очувања здравља људи. Формално образовање из области заштите животне средине у оквиру васпитно-образовног процеса још увек није задовољавајуће. Недовољно неформално образовање из области заштите животне средине присутно је као последица недоступности одговарајућих информација и ограниченог интереса медија

Разматрани проблеми могу се груписати на следећа специфична проблемска подручја:

- Постоји тренд повећавања ризичног понашања и погоршања здравља младих. Млади немају доступне адекватне програме и услуге превенције
- Недовољна физичка активност младих, као фактор у настајању многих оболења. Значајно је одсуство подршке омладинских иницијатива за унапређење здравих стилова живота.
- Број младих који су изложени неком од ризика је у порасту. Непостојање адекватних програма превенције и услуга доводи до опадања квалитета њиховог здравља
- Непостојање услова за осамостаљивање младих (студената, запослених и незапослених младих, младих породица) услед лошег економског положаја и неразвијене стамбене политике за младе.
- Млади немају довољно знања о животној средини, нити развијену свест о значају животне средине и одрживог развоја.

За решавање уочених проблема локална заједница је себи поставила следеће специфичне циљеве:

1. Програми промоције здравља и превенције ризичног понашања младих су унапређени и доступни већем броју младих жена и мушкараца
2. Створени услови за развој здравих стилова живота младих жена и мушкараца
3. Унапређени услови за рад са младима у здравственом ризику
4. Унапређене мере за становање и осамостаљивање младих
5. Развијена одговорност младих жена и мушкараца према очувању животне средине

3.2. Безбедност младих

Када се разматра питање безбедности младих као посебне друштвене групе, неопходно је уважити специфичности ове групе и на пољу претњи којима су изложени и на пољу вредности које је потребно заштитити, а самим тим и начина на који се може постићи њихова безбедност.

Млади су значајан ресурс сваког друштва, са потенцијалом да постану активни и продуктивни, али за многе од њих, на путу њиховог развоја, постоје бројни безбедносни изазови, ризици и претње. То су изазови, ризици и претње који подстичу насилно понашање, екстремизам и нетолеранцију према различитим културним моделима и вредностима, утичу на пораст криминала, доводе до забрињавајућег пораста употребе опојних дрога и алкохола, коцкања, неговања небезбедних стилова живота у

саобраћају, на спортским и другим јавним манифестацијама, у јавном простору, несналажења у новим, неочекиваним, „ванредним“ ситуацијама, и слично.

С тим у вези, не постоји организован системски приступ ширења знања о безбедносним ризицима и претњама којима су млади изложени, као ни организован систем обуке за стицање вештина и способности за деловање у условима конкретне безбедносне претње. Уочено је и да не постоји довољно развијен координирани мултидисциплинарни приступ и међу-секторска сарадња у идентификовању, планирању и пружању услуга, које одговарају безбедносним потребама младих. Такође, да нису довољно ојачане институције заштите и није постигнута већа усклађеност програма намењених решавању питања безбедности младих са прописаним стандардима

Насиље можда јесте најчешћи проблем са којим се млади људи сусрећу у свакодневном животу, али не смемо искључити ни читав спектар других проблема. Разматрајући различите аспекте безбедности младих и претње које их окружују, не можемо искључити питање њихове безбедности у саобраћају, у ситуацијама природних катастрофа или елементарних непогода, деградације животне средине, различите облике социо-патолошких појава, трговине људима, различите модалитете дискриминације, неједнакости и сл.

Разматрани проблеми могу се груписати на следећа специфична проблемска подручја:

- Постојећи програми и пројекти су селективни у погледу обухвата безбедносних ризика и претњи којима су млади изложени, немају континуитет и не уважавају потребе младих жена и мушкараца према узрасту и према родним карактеристикама.
- Присутност вршњачког насиља, насиља међу навијачким групама, насиља у партнерским односима и према странцима, непоштовање људских и мањинских права и честа употреба и злоупотреба оружја.
- Велики удео младих се јавља као учиниоци кривичних дела и прекршаја, веома често усмерених такође према младим људима, а не постоје усклађен рад институција и разноврснији програми за ресоцијализацију и реинтеграцију.
- Велики удео младих се јавља као жртва и трпи последице насилног деликта, а не постоје усклађен рад институција и програми за њихову заштиту, као и ресоцијализацију и реинтеграцију.

За решавање уочених проблема локална заједница је себи поставила следеће специфичне циљеве:

1. Успостављено свеобухватно и континуирано образовање младих о безбедносним изазовима, ризицима и претњама, као и безбедном понашању.
2. Унапређени програми поштовања људских и мањинских права, родне равноправности, прихватања различитости, толеранције и неговања ненасилних начина комуникације.
3. Унапређени програми ресоцијализације и реинтеграције у раду са младима који су учиниоци кривичних дела и прекршаја.
4. Унапређени програми рада са младима који су жртве насиља.

Активности клуба канцеларије за младе у области безбедности младих су:

1. Активности на организацији програма за промоције здравља и превенције ризичног понашања младих су унапређени и доступни већем броју младих жена и мушкараца.
2. Активности на стварање услова за развој здравих стилова живота младих жена и мушкараца.
3. Активности на унапређењу услова за рад са младима у здравственом ризику.
4. Активности на унапређењу мера за становање и осамостаљивање младих.
5. Развијање одговорности младих жена и мушкараца према очувању животне средине.
6. Успостављање свеобухватног и континуираног образовања младих о безбедносним изазовима, ризицима и претњама, као и безбедном понашању.
7. Унапређење програма поштовања људских и мањинских права, родне равноправности, прихватања различитости, толеранције и неговања ненасилних начина комуникације.
8. Унапређење програма ресоцијализације и реинтеграције у раду са младима који су учиниоци кривичних дела и прекршаја.
9. Унапређење програма рада са младима који су жртве насиља.

4. ЕКОЛОГИЈА И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Недовољна укљученост младих у активности у вези са заштитом животне средине и борбе против климатских промена, као и у доношење одлука у овој области, произилази из чињенице да не постоји довољан број информација о начинима на које то могу да ураде. Међутим, недостатак информација није једини проблем који доводи до тога. Недовољно повезивање између сектора заштите животне средине, здравља и образовања, проблем сиромаштва и изостанак мултидисциплинарног приступа свакако доприносе увећању овог проблема.

Природне непогоде, саобраћајне несреће, производња и коришћење опасних материја, загађање ваздуха, воде и земљишта, указују на потребу едукације младих да препознају ризике по здравље у животној средини, како би се предузеле мере и активности за њихово отклањање или превазилажење. Са друге стране, повећање нивоа информисаности и њиховог знања о проблемима животне средине омогућиће њихово веће укључивање у идентификовање и тражење могућег решења за ове друштвено веома битне и комплексне проблеме.

Општина Бор као и све општине у Србији се у великој мери боре да подигну свест младих о заштити животне средине и борби против климатских промена и да их више укључе у програме који постоје у вези са овом темом. Организација „Друштво младих истраживача“ из Бора у сарадњи са осталим организацијама и институцијама и Канцеларијом за младе сваке године

организује традиционалну манифестацију „Еколошки дани Бора“ са разноврсним темама, пројектима и активностима у области екологије. Неке од активности који се спроводе у оквиру Еколошких дана Бора јесу Тимочки торнато и Бонис, као и обележавање важних еколошких датума. Млади истраживачи Србије су јединствена, непрофитна, невладина, нестраначка организација, у коју се добровољно укључују млади људи ради остваривања заједничких интересовања, идеја и циљева. Њихова визија је да буду покретачка снага за све којима је циљ да наша планета буде мирније, здравије и праведније место. Такође ту су и еколошки кампови (МОРИЕК), еколошка едукација у школама (смерови, студијске групе, ваннаставне и ваншколске активности – Зелени пакет, Дунавска кутила, фестивали, научно стручни скупови, школски планови заштите животне средине), затим запошљавање младих стручњака ССС и ВСС на еколошким пословима и у еколошким делатностима.

Највећи проблем у Бору представља загађење ваздуха. Извори загађења ваздуха у општини Бор су: рударство, металургија, индустријски објекти: енергетски објекти саобраћај, домаћинства и др.

Следећи проблем јесте водоснабдевање јер је поред основних животних потреба развој општине Бор захтевао је обезбеђење великих количина воде. Веће количине воде захватају се из подземних извора и због тога су губици из мреже веома велику и крећу се око 50%.

Након овог проблема ту је и проблем са отпадним водама чији су извори следећи: домаћинства, рударство, металургија, индустрија, пољопривреда. Количина отпадних вода из рударства и металургије је скоро три пута већа од количине отпадних вода из домаћинства

Када је у питању земљиште највећи део простора Општине Бор намењен је пољопривреди (47.6%) и шумама (45.0%), затим, рударским активностима (1.8%), насељима, водотоцима и саобраћајницама. Квалитет земљишта индиректно утиче на здравље људи јер загађујуће материје из земљишта прелазе у биљке и преко њих улазе уланце исхране. Затим ту је и отпад који је директни узрочник заразе и загађења: гасови, пожари на депонији, ширење непријатног мириса, директног контакта људи, домаћих животиња и птица са отпадом који је сигуран преносилац. Оно на чему се треба ставити велики акценат јесте очување наших природних ресурса и биодиверзитета. Регионалном просторним планом Тимочке крајине, који је усвојен 2011. године иницирана је заштита следећих простора очуване природе који се делом или у целини налазе на подручју општине Бор: подручје Кучаја, подручје планине Дели Јован, подручје планине Стол, подручје планина Мали и Велики крш.

Разматрани проблеми могу се груписати на следећа специфична проблемска подручја:

- Угрожено здравље младих.
- Недовољна свест младих о заштити и очувању животне средине.
- Реч младих не учествује у одлучивању у вези заштите животне средине и одрживог развоја.
- Недовољан број организованих и реализованих еколошких пројеката.
- Непотпуно организовано сакупљање комуналног отпада, нерегулисано одлагање различитих врста отпада, несанитаран начин одлагања отпада на градској депонији и неплански формираним сметлиштима и изостанак пречишћавања отпадних вода.
- Правни и политички оквир не подстиче и не стимулише учешће и активизам младих, јер не ствара адекватне услове за остваривање омладинског учешћа и активизма. Не постоје ефикасни механизми за интегрисање омладинских перспектива у јавне политике и учешће младих.
- Нема довољно развијених и изграђених капацитета за имплементацију и праћење омладинске политике по питању заштите животне средине. Удружења која спроводе омладинске активности немају услове који омогућавају континуиран рад и развој програма са младима и прилагођен и подржан систем комуникације са младима.

За решавање уочених проблема локална заједница је себи поставила следеће специфичне циљеве:

1. Превенирати и смањити ризике по здравље младих који могу потицати из животне средине.
2. Развијати свест и понашање младих у духу одрживог развоја, заштите животне средине, као и очувању природне баштине.
3. Обезбедити услове за активно учешће младих у доношењу одлука у вези заштите животне средине и одрживог развоја.
4. Спремност невладиних организација за креирање и реализацију еколошких пројеката и програма.
5. Побољшање капиталне регионалне и локалне инфраструктуре (пруга, путева, аеродрома у Бору, енергетске инфраструктуре, водоснабдевања, пречишћавања вода, депоновања отпада, итд.).
6. Унапређен је правни и политички оквир укључивања перспективе младих жена и мушкараца и учешће младих у процесима доношења одлука и развоју политика за младе.
7. Успостављени су услови за изградњу капацитета и синергију у раду и развоју и укључивање већег броја удружења која спроводе омладинске активности.
8. Унапређени услови за волонтирање међу младима и за младе.

5. КУЛТУРА И ОБРАЗОВАЊЕ МЛАДИХ

5.1. Култура младих

Истраживања су обухватила, између осталог, и културу и испитивање културних навика младих, показала су да млади не учествују довољно у креирању културних садржаја, као и да не постоји њихова уједначена понуда. На основу истраживања које је спровела Нинамедиа 2014. године, чак 81% младих у Србији сматра да млади не учествују довољно у културним активностима, док преко 70% младих сматра да нема довољно доступних културних садржаја за младе

Истраживање социјалних биографија младих у Србији наводи да врло битан предуслов за укљученост младих у културне и креативне активности представља приход њиховог домаћинства што је он већи, већи је и степен њиховог ангажовања. Исто истраживање је показало да се „чак четвртина младих сматра потпуно културно депривовано, јер у свом месту немају приступ садржајима које прижељкују”

Исто истраживање је показало да се „чак четвртина младих сматра потпуно културно депривирани, јер у свом месту немају приступ садржајима које прижељкују“. Око 83,5% младих ретко или никада не посећује музеје, а 75,4% никада или ретко посећује галерије, док 72,5% ретко или никада не посећује културно - историјске споменике и археолошка налазишта. Такође, 69% младих ретко или никада не посећује позоришне представе, 69,2% књижевне вечери, док 67% никада или ретко одлази у биоскоп“.

Поред тога морамо нагласити да у Бору постоји центар за инклузију Рома (Интеграциони центар). Такође постоји и национални савет Рома који се бави решавањем питања од значаја за ову мањинску заједницу, али се на локалном новоу укључила и Ромска иницијатива младих у програме развоја ромске деце кроз двогодишњи пројекта Раног развоја ромске деце. У општини Бор у наредном периоду препорука је и да се делегира Координатор за роме који ће помоћи омладини ове популације, поред инклузије рома и у све активности које спроводи Дом омладине Бор, Канцеларија за младе и локална удружења грађана. Поред тога Општина Бор је међу првима пројектно увела и информисање на ромском, као и влашком језику на локалној телевизији што је изузетно похвално и сматра се да је потребно наставити овај континуитет.

Разматрани проблеми могу се груписати на следећа специфична проблемска подручја:

- Подршка за креативно деловање младих и учешће у стварању културне понуде је недовољна и неадекватна,
- Информације о културним садржајима нису прилагођене младима, што умањује могућности њихове културне партиципације.

За решавање уочених проблема локална заједница је себи поставила следеће специфичне циљеве:

1. Обезбеђена је континуирана подршка развоју креативности младих и учешће младих у стварању и коришћењу културних садржаја,
2. Повећано коришћење културних садржаја међу младима.

5.2. Образовање младих

Образовање има значајну функција у сваком друштву. Путем образовања снажно се мења структура друштва породице и професија. Образовање је у ствари израз друштвеног система и као такав битан је сегмент настанка, развоја и даљег напретка сваког друштва.

Институционализација образовања, поред тог што се заснива на усвајању низа правила и друштвених вредности, огледа се и кроз знања и способности којима појединац овлада у процесу оспособљавања – школа припрема дете за његову улогу и допринос друштву у целини.

Ослањајући се на основну улогу различитих видова образовања – развој укупних потенцијала личности и усклађеност са друштвеним потребама - образовање се замишља као доживотни процес стицања знања, искуства, вештина и ставова са циљем да се омогући младој особи да препозна и оствари своје афинитете и потребе и постане самостална личност у друштву. На територији општине Бор делује један факултет, две више школе, четири средње школе и четрнаест основних школа, једна школа за децу са посебним потребама као и једна музичка школа.

Примери добре праксе неформалног образовања, васпитања и обуке младих јесу уружења Образовни креативни центар, Алтернатива Бор и Друштво младих истраживача. Које су кроз своје програме: Обука за ИТ сектор, Иновативно образовање – део слагалице који недостаје и Тимочки научни торнадо, знатно допринели развоју образовања на територији општине Бор, па се препоручују наставци поменутих програма као би се што више допринело нашој локалној заједници.

Дефинисање приоритетних проблема младих у образовању на територији општине Бор може се дефинисати кроз два вида образовања:

- *Формално образовање,*
- *Неформално образовање.*

Формално образовање: спора и недовољно ефикасна реформа школског система

Мрежа образовних профила у средњим школама не одговара потребама тржишта рада. Поред тога као главни проблеми у формалном образовању јављају се:

- Недостатак финансијских средстава за унапређење рада,
- Недостатак савремених наставних средстава и учила,
- Недовољно стицање практичног знања ученика током школовања,
- Недовољно развијање и богаћење ваншколских и ваннаставних активности,
- Лоша васпитна функција,
- Недостатак програма професионалног усавршавања наставника,
- Недовољна мотивисаност ученика за квалитетно учествовање у образовном процесу,
- Недовољна отвореност школа за друштвене процесе и промене из окружења.

Неформално образовање

Усвајањем Закона о образовању одраслих учињен је значајан напредак у стварању услова за признавање претходног учења стеченог кроз неформално образовање и информално учење. Међутим, још увек није усвојен стандард квалификација и стандарди стручних и кључних компетенција, што онемогућава практичну примену признавања претходног учења.

Основни проблем неформалног образовања у Србији је то што није у довољној мери препознато и признато. Разлоге недовољне развијености неформалног образовања треба тражити кроз програме неформалног образовања који се спроводе и реализују.

Евидентан недостатак квантитативне и квалитетне понуде неформалног образовања за лични и професионални развој младих, недовољна подршка програмима неформалног образовања, недовољна сарадња школа и друштвених актера који спроводе програм неформалног образовања, недовољно развијена свест и мотивација младих о потреби за сталним личним и професионалним развојем, недовољна информисаност младих о програмима неформалног образовања, недовољно уважавање образовних потреба младих.

У контексту неформалног образовања од суштинске важности за младе је признавање компетенција стечених кроз омладински рад. Постоји иницијатива да се квалификације стечене у омладинском раду дефинишу кроз Национални оквир квалификација.

Компетенције које се стичу у неформалном образовању кроз омладински рад значајне су за запошљивост младих, јер управо те компетенције послодавци траже приликом запошљавања. Постоји статистички значајна повезаност између дужине учешћа и фреквенције учешћа у програмима неформалног образовања у омладинском раду и степена и обима стечених компетенција младих.

Општи циљ

Стварање и унапређење услова за развој квалитетног формалног и неформалног образовања за младе на територији општине Бор.

Специфични циљеви:

- Развијање свести и мотивација младих о потреби за целоживотним личним и професионалним развојем и усавршавањем,
- Информисање младих о програмима формалног и неформалног образовања,
- Креирање годишњег програма неформалног образовања,
- Информисање и мотивисање ученика средњих школа на територији општине Бор да се активно укључе у рад ђачких парламената,
- Подизање капацитета ђачких парламената у средњим школама,
- Награђивање најбољих ученика и студената са територије општине Бор,
- Покретање иновативних приступа информисању и учењу,
- Помоћ наставницима средњих школа у професионалном усавршавању.

ОДЕЉАК 5 УСКЛАЂЕНОСТ СА НАЦИОНАЛНОМ СТРАТЕГИЈОМ ЗА МЛАДЕ

Локални акциони план за младе Општине Бор, у потпуности је усклађен са Националном стратегијом за младе коју је, на иницијативу Министарства омладине и спорта усвојила Влада Републике Србије.

Национална стратегија за младе усклађена је са Националном стратегијом Србије за приступање Европској Унији, Стратегијом за смањење сиромаштва, Стратегијом развоја социјалне заштите у Републици Србији, Националном стратегијом запошљавања, Националном стратегијом привредног развоја Србије, Миленијумским циљевима развоја, Стратегијом развоја здравља младих, Стратегијом развоја менталног здравља, Стратегијом унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији, Стратегијом развоја стручног образовања у Републици Србији и др, као и са одговарајућим међународним документима.

Планирајући како да ефикасно и на најбољи могући начин побољша положај младих, Општина Бор полази од општих стратешких циљева дефинисаних Националном стратегијом, а то су:

- Подстицање младих да активно учествују у друштву;
- Развијање сарадње младих и обезбеђивања услова за њихово учешће у доношењу одлука кроз одржив институционални оквир, а на основу потреба младих и у партнерству са младима;
- Изграђивање система информисања младих на свим нивоима и у свим областима;
- Обезбеђивање остваривања права на једнакост шанси свих младих у друштву, а посебно младих који живе у тешким условима;
- Подстицање и вредновање изузетних испољавања и постигнућа младих у различитим областима;
- Унапређивање могућности за квалитетно провођење слободног времена младих;
- Развијање отвореног, делотворног, ефикасног и праведног система формалног и неформалног образовања који је доступан свим младима и који је у складу са светским трендовима у образовању и контекстом образовања у Републици Србији;
- Подстицање и стимулисање свих облика запошљавања, samozapošljavanja, и предузетништво младих;
- Унапређење безбедности младих;
- Чување и унапређење здрављих младих, смањивање ризика и водећих поремећаја здравља и развијање здравствене заштите прилагођење младима;
- Оснаживање младих за иницијативе и активности које су у складу са основним циљевима одрживог развоја и заштите животне средине.

За сваки општи циљ дефинисани су специфични циљеви и мере за њихово остварење. Остваривање ових циљева биће усклађено са наведеним принципима и вредностима и препорукама датим у Националној стратегији за младе, континуирано праћено и вредновано, како би се у случају евентуалних потешкоћа, благовремено и на одговарајући начин реаговало. Спознајући унапређење положаја и услова за развој младих, који чини темељ напретка сваког друштва као један од кључних задатака локалне заједнице, биће учињени максимални напори како би се наведени стратешки циљеви у задатом временском оквиру, а у складу са реалним друштвеним околностима.

ОДЕЉАК 6 МЕХАНИЗМИ СПРОВОЂЕЊА СТРАТЕГИЈЕ

6.1. УПРАВЉАЊЕ У ПРОЦЕСУ СПРОВОЂЕЊА ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА МЛАДЕ

Главни актер у спровођењу (а претходно у изради) Акционог плана за младе јесте Канцеларије за младе, док главне активности и њихово спровођење надгледа Савет за младе. Локални координатор/ка чини спону између Канцеларије и надлежних из локалних самоуправа, Савета за младе, јавности и свих осталих учесника у послу који првенствено треба да буде партнерски и резултат сталног консултативног процеса међу свим заинтересованим друштвеним чиниоцима.

Под осталим кључним актерима подразумевају се, пре свега, институције и организације које спроводе програме за младе под окриљем општинске управе, а уз подршку релевантних владиних и невладиних институција и организација са републичког нивоа.

6.2. ПРАЋЕЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈА

Процес праћења (мониторинга) и евалуација спровођења Акционог плана за младе врше:

- Тим за мониторинг,
- Тим за евалуацију.

Тим за мониторинг – прати реализацију пројеката који су конкурсно изабрани и финансирају се из општинских средстава. Тим за мониторинг чине три представника следеће структуре:

- Локална самоуправа, стручни сарадник/ца из службе за финансије,
- Представник/ца локалне самоуправе (Канцеларија за младе),
- Представник/ца Савета за младе.

Процедуру мониторинга и начин и структуру извештавања формулисаће Савет за младе у сарадњи са Канцеларијом за младе. Тим за мониторинг своје извештаје доставља Локалном координатору/ки и Савету за младе.

Тим за евалуацију – прати и оцењује активности и резултате пројеката у реализацији и извештава тромесечно Савет за младе.

Тим за евалуацију чини 5 представника/ца следеће структуре:

- Представник/ца локалне самоуправе,
- Представник/ца Тима за мониторинг,
- Стручно лице из институције, која се бави пројектном тематиком.

ОДЕЉАК 7 ПРОМОЦИЈА ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА (ЛАП) ЗА МЛАДЕ

Наведени процес подразумева јавано представљање општинских приоритета у везу са питањима и проблемима младих, као и мерама за њихово решавање, кроз све расположиве медије на локалном или регионалном нивоу.

Интегрални текст ЛАП-а за младе треба да буде изложен на огласној табли Општине и на званичној општинској интернет презентацији, а грађани могу да у одређеном временском периоду доставе своје коментаре Канцеларије за младе.

Канцеларија за младе, у сарадњи са релевантним општинским телом/органом разматра пристигле коментаре, измене, ставове и одлучује да ли ће бити измена у ЛАП-у, да ли ће се радити у каснијем периоду ревизија истог, или је потребно додатно објаснити поједина питања грађанима.

ЗАКЉУЧАК

Стварање правног и политичког оквира који стимулише учешће и активизам младих могуће је једино уз креирање различитих, ефикасних механизма који ће омогућити њихово активно учешће у јавним политикама. Механизми којима ће се то урадити морају бити проактивни и одговарати потребама младих. Укључивање младих у развој политика за младе, реализацију различитих развојних пројеката, израду локалних стратешких докумената, рад радних група, процесу доношењу одлука, само су неки од ефикасних механизма којима се може повећати њихово ангажовање у битне друштвене токове. Од посебног је значаја укључивање младих у развој политика за младе, јер се тиме осигурава квалитетан одговор на све њихове потребе, али мора се имати у виду да се активизам младих најбоље развија и јача кроз групе какве су ОЦД, удружења која спроводе омладинске активности, КЗМ и сл.

Од оснивања Канцеларије за младе Бор, основни радни задатак био је израда стратешких докумената, која ће обезбедити стратешко и темељно лоцирање проблема младих, као и израду локалних акционих докумената којима ће кроз поступак усвајања на скупштинском нивоу Општине Бор предузети низ активности на побољшању услова за квалитетан живот младих у Бору. Како је текао развој Канцеларије за младе, а просторни и финансијски капацитети за ангажовање додетне особе се нису мењали, а локална удружења младих нису била довољно оснажена, Канцеларија за младе преузела је улогу организатора појединих дешавања на годишњем нивоу. Тако да је кроз свој рад, од оснивања до данас учествовала у организацији и реализацији више од 20 (двадесет) пројеката за младе са територије општине Бор.

Наредни кораци рада и развоја омладинске политике јесу подршка успостављању свих пет стубова омладинске политике у Бору (неки већ постоје: удружења младих, удружења за младе, Канцеларија за младе; али и оних који тек настају: Дом омладине/Омладински центар и Клуб канцеларије за младе) и оснажити их на локалном нивоу:

1. Удружења младих,
2. Удружења за младе,
3. Омладински центар / Дом омладине,
4. Канцеларија за младе и
5. Клуб канцеларије за младе.

Постављањем ових пет стубова омладинске политике омогућава се онима који спроводе омладинске активности, без сваке сумње, и који врше битну друштвену функцију, да граде подстицајнију средину за развој омладинског цивилног сектора, као и повољнију средину за промоцију и заштиту грађанског простора младих.

Све ово је веома значајно, јер се омогућава да млади могу да преузму виталну улогу, како у сопственом, тако и у развоју своје заједнице.

ЛИТЕРАТУРА

1. Јовановић, И. (2011): *Предузетништво, ауторизована предавања*, Технички факултет у Бору, Бор, стр. 3
2. Станковић, Б. (2017): *Бор-модеран град*, [Интернет], Доступно на: <http://tobor.rs>, Приступљено: 10.12.2017.
3. Сајт Општине Бор (2017): *Информације о Бору*, [Интернет], Доступно на: <http://opstinabor.rs/>, Приступљено: 7.12.2017.
4. Група аутора (2003): *Становништво, национална или етничка припадност - подаци по насељима*, Републички завод за статистику, Београд, стр. 69.
5. Сајт НСЗ (2017): *Послови у Бору*, [Интернет], Доступно на: <http://www.nsz.gov.rs/live/trazite-posao/svi-poslovi>, Приступљено: 7.12.2017.

Предлог финансијског плана за финансирање рада Канцеларије за младе општине Бор				
Приоритет	Активности	Очекивани резултат	Реализатори	Финансијска средства
1. Активности на промовисању здравих стилова живота и очувања здравља, лифлети, брошуре, постери	Настављање започетих и иницирање нових активности на промовисању здравих стилова живота и очувања здравља	-Промотивно-едукативне активности, штампање летака-флајера у циљу подизања свести младих о вредностима и здравим стиливима живота - Информисани и здравији млади	- КЗМ, - НВО	50.000.00
2. Унапређивање свих облика запошљавања, самозапошљавања и предузетништва младих	Наставак програма каријерног вођења и саветовања младих, професионална оријентација	- Млади успешно граде каријеру - Едуковани млади људи препознају своје капацитете и предности наставка школовања - Одржан низ едукација по питању професионалне оријентације младих, али и одржан низ реалних сусрета са преузећима или установама	КЗМ, ЛС, НВО, НСЗ, школе, факултет	100.000.00
	Помоћ младима на селу (Организовање едукативних радионица за младе на селу и сл.)	- Едуковани млади људи - Подигнута свест младих на селу о предностима и могућностима живота и рада на селу - Одржан низ едукација за младе и руралних средина и представљени програми који су им доступни	- КЗМ, - НВО	75.000.00
3. Оснаживање активизма и повећање мобилности младих	Тренинзи о писању пројеката и управљању пројектним циклусом (ПЦМ)	- Едуковани омладински радници и оснажен капацитет локалних НВО - Одржан тренинг / семинар о писању пројеката за преставнике омладинских организација са територије општине Бор	- КЗМ, - НВО	75.000.00
4. Унапређивање културних, спортских и других садржаја за младе	Организација манифестације Борско омладинско лето, организовање међународног дана младих (низ догађаја у склопу манифестације)	- Млади квалитетно проводе своје време - Повећана партиципација младих у креирању и посети културних и забавних програма - Организован низ едукација у току недеље младих као и низ едукација које ће бити доступне младима, обезбеђен материјал за те активности ангажовано удружење које ће спровести едукације, акције и обезбедити потребан материјал		200.000.00
5. Унапређивање окружења за младе, социјална инклузија младих, интеркултурни дијалог, развој толеранције	Едукативно креативне радионице за младе	- Смањен број насиља међу младима - Подигнута свест младих о родној равноправности - Инклузија младих Рома - Одржане едукације које ће подстићи смањење насиља међу младима повећану свест о родној равноправности као и важности инклузије	-Лок. и рег. НВО, - психолошко педагошка служба у школама, - КЗМ	50.000.00

6. Унапређивање окружења за младе, превенција од полно преносивих болести и болести зависности	Едукација против болести зависности и преносивих болести у оквиру обележавања дана људских права	<ul style="list-style-type: none"> - Подигнута свест младих о алармантној ситуацији, едуковани млади - Смањен број оболелих од ових болести међу младима - Едуковани млади људи владају темом превенције од ових болести - Одржана едукација за младе на тему превенције од полно преносивих болести, одржана акција у циљу скретање пажње на важност репродуктивног здравља 	<ul style="list-style-type: none"> - КЗМ, - НВО 	45.000.00
7. Оснаживање младих да се баве еколошким темама и заштитом животне средине	Едукативно креативне радионице и акције са младима за младе	<ul style="list-style-type: none"> - Едуковани млади на теми заштита животне средине - Укључени млади у организовање и реализовање радионица и еколошких акција - Организоване едукативно креативне едукације за младе са темом заштите животне средине 	<ul style="list-style-type: none"> - КЗМ, - НВО 	50.000.00
8. Средства за путне трошкове предвиђене за волонтере Канцеларије за младе и успешне појединце у борској заједници	Трошкови организовања едукативних и наградних излета за најактивније младе и истакнуте успешне појединце у средњим школама и факултету у Бору	<ul style="list-style-type: none"> - Млади препознају систем награђивања и труде се да се истакну и буду што успешнији у области њиховог интересовања - Едуковани младих на тим излетима кроз различите обиласке културних баштина и мотивисани због прилике да негде пугују - Одржане радионице/едукације за младе на излетима, ангажовано удружење за спровођење ове едукације 	<ul style="list-style-type: none"> - КЗМ, - НВО 	80.000.00
9. Подршка различитим културним, едукативним, музичким и спортеким догађајима	Активности подршке организовања и реализовања различитих културних, едукативних, музичких и спортеких догађаја	<ul style="list-style-type: none"> - Млади квалитетно проводе своје време - Повећана партиципација младих у креирању културних, едукативних, музичких, спортеких и забавних програма - Оснажени млади и повећан капацитет локалних НВО - Одржан едукативни програм за младе, кроз који ће се млади развијати на пољу културе, едукације, музике и спорта 	<ul style="list-style-type: none"> - КЗМ, - НВО 	120.000.00
10. Оснаживање младих у реализацији тренинг / курса школе младих новинара и програма безбедности младих на интернету	Едукативно информативне радионице за младе на тему новинарства, битности преношења релевантних информација и подршке програма безбедности младих у виртуелном свету	<ul style="list-style-type: none"> - Информисани и обучени млади - Едуковани млади људи препознају своје капацитете и предности наставка бављења темом новинарства и подстицања кроз интерактивне радионице на безбедност код младих у виртуелном свету - Одржан семинар за младе новинаре и све заинтересоване младе који желе да се развијају у области преношења информација и повећања информисаности код младих 	<ul style="list-style-type: none"> - КЗМ, - НВО 	75.000.00

11. Канцеларијски материјал	Набавка канцеларијскиг материјала (столице и столови, ормар)	- Општа функционалност простора - Канцеларије за младе и Клуба канцеларије за младе	- КЗМ, - ЛС	100.000.00
12. Лап топ рачунари	Набавка 3 (четири) лап топ рачунара за Канцеларију за младе	- Млади имају рачунар за рад оснажени млади у подстакнута мобилност код младих у раду акција и на терену за које је потребан и Лап топ уређај	- КЗМ, - ЛС	135.000.00
13. Услуге обављања посла координатора Канцеларије за младе и координатора Клуба за младе	Ангазовано 2 (две особе) за обављање послова рада у Канцеларији за младе и послова ангажовања у Клубу Канцеларије за младе	- Ангазована особа по уговору за обављање посла координатора Канцеларије за младе и координатора Клуба КЗМ	- КЗМ, - ЛС	765.000.00
14. Трошкови телефона	Обезбеђивање постојања сабилне телефонске конекције у просторији Канцеларије за младе и Клуба за младе	- Општа функционалност простора Канцеларије за младе	- КЗМ, - ЛС	30.000.00
15. Трошкови интернета	Обезбеђивање постојања сабилне интернет конекције у просторији Канцеларије за младе и Клуба за младе	- Општа функционалност простора Канцеларије за младе	- КЗМ, - ЛС	25.000.00
УКУПАН БУЏЕТ КАНЦЕЛАРИЈЕ ЗА МЛАДЕ ЗА 2018. ГОДИНУ				1.975.000,00

Предлог плана рада Канцеларије за младе општине Бор за период 2019 - 2022 године

Приоритет	Активност	Очекивани	Реализатори
1. Активности на промовисању здравих стилова живота и очувања здравља, лифлети, брошуре, постери	Настављање започетих и иницирање нових активности на промовисању здравих стилова живота и очувања здравља	- Промотивно-едукативне активности, штампање летака- флајера у циљу подизања свести младих о вредностима и здравим стиливима живота - Информисани и здравији млади	- КЗМ, - НВО
2. Унапређивање свих облика запошљавања, самозапошљавања и предузетништва младих	Наставак програма каријерног вођења и саветовања младих, професионална оријентација	- Млади успешно граде каријеру - Едуковани млади људи препознају своје капацитете и предности наставка школовања	КЗМ, ЛС, НВО, НСЗ, школе, факултет
	Помоћ младима на селу (Организовање едукативних радионица за младе на селу и сл.)	- Едуковани млади људи - Подигнута свест младих на селу о предностима и могућностима живота и рада на селу	- КЗМ, - НВО
3. Оснаживање активизма и повећање мобилности младих	Тренинзи о писању пројеката и управљању пројектним циклусом (ПЦМ)	- Едуковани омладински радници и оснажен капацитет локалних НВО	- КЗМ, - НВО

4. Унапређивање културних, спортских и других садржаја за младе	Организација манифестације Борско омладинско лето, организовање међународног дана младих(низ догађаја у склопу манифестације)	- Млади квалитетно проводе своје време - Повећана партиципација младих у креирању и посети културних и забавних програма	- КЗМ, - ЛС - НВО
5. Унапређивање окружења за младе, социјална инклузија младих, интеркултурни дијалог, развој толеранције	Едукативно креативне радионице за младе	- Смањен број насиља међу младима - Подигнута свест младих о родној равноправности - Инклузија младих Рома	-Лок. и рег. НВО, - психолошко педагошка служба у школама, - КЗМ
6. Унапређивање окружења за младе, превенција од полно преносивих болести и болести зависности	Едукација против болести зависности и преносивих болести у оквиру обележавања дана људских права	- Подигнута свест младих о алармантној ситуацији, едуковани млади - Смањен број оболелих од ових болести међу младима - Едуковани млади људи владају темом превенције од ових болести	- КЗМ, - НВО
7. Оснаживање младих да се баве еколошким темама и заштитом животне средине	Едукативно креативне радионице и акције са младима за младе	- Едуковани млади на теми заштита животне средине - Укључени млади у организовање и реализовање радионица и еколошких акција	- КЗМ, - НВО
8. Средства за путне трошкове предвиђене за волонтере Канцеларије за младе и успешне појединце у средњим школама и факултету у Бору	Трошкови организовања едукативних и наградних излета за најактивније младе и истакнуте успешне појединце у средњим школама и факултету у Бору	- Млади препознају систем награђивања и труде се да се истакну и буду што успешнији у области њиховог интересовања - Едуковани младих на тим излетима кроз различите обиласке културних баштина и мотивисани због прилике да негде путују	- КЗМ, - НВО
9. Подршка различитим културним, едукативним, музичким и спортским догађајима	Активности подршке организовања и реализовања различитих културних, едукативних, музичких и спортских догађаја	- Млади квалитетно проводе своје време - Повећана партиципација младих у креирању културних, едукативних, музичких, спортских и забавних програма - Оснажени млади и повећан капацитет локалних НВО	- КЗМ, - НВО
10. Оснаживање младих у реализацији тренинг / курса школе младих новинара и програма безбедности младих на интернету	Едукативно информативне радионице за младе на тему новинарства, битности преношења релевантних информација и подршке програма безбедности младих у виртуелном свету	-Информисани и обучени млади - Едуковани млади људи препознају своје капацитете и предности наставка бављења темом новинарства и подстицања кроз интерактивне радионице на безбедност код младих у виртуелном свету	- КЗМ, - НВО
11. Канцеларијски материјал	Набавка канцеларијскиг материјала (столице и столови, ормар)	-Општа функционалност простора Канцеларије за младе и Клуба канцеларије за младе	- КЗМ, - ЛС

12. Услуге обављања посла координатора Канцеларије за младе и координатора Клуба за младе	Ангазовано 2 (две особе) за обављање послова рада у Канцеларији за младе и послова ангажовања у Клубу Канцеларије за младе	-Ангазована особа по уговору за обављање посла координатора Канцеларије за младе	- КЗМ, - ЛС
13. Трошкови телефона	Обезбеђивање постојања сабилне телефонске конекције у просторији Канцеларије за младе и Клуба за младе	-Општа функционалност простора Канцеларије за младе	- КЗМ, - ЛС
14. Трошкови интернета	Обезбеђивање постојања сабилне интернет конекције у просторији Канцеларије за младе и Клуба за младе	-Општа функционалност простора Канцеларије за младе	- КЗМ, - ЛС
15. Трошкови струје, воде, грејања за простор Канцеларије за младе и простора Клуба канцеларије за младе	Обезбеђивање постојања сабилног амбјента за младе у просторијама Канцеларије за младе и Клуба канцеларије за младе	-Општа функционалност простора Канцеларије за младе и простора Клуба канцеларије за младе	-КЗМ, - ЛС

116

На основу члана 43. Статута општине Бор („Службени лист општине Бор“, бр. 6/15-пречишћен текст) и члана 28. Одлуке о Правобранилаштву општине Бор („Службени лист општине Бор“, бр. 30/14), Скупштина општине Бор, на седници одржаној 19. јуна 2018. године, донела је

РЕШЕЊЕ**о постављењу Општинског правобраниоца општине Бор****I**

Поставља се Боса Јанаћковић, дипломирани правник, из Бора, за Општинског правобраниоца општине Бор, на период од пет година, почев од дана доношења овог решења.

II

Постављењем, Боси Јанаћковић престаје положај, односно функција Општинског јавног правобраниоца на основу члана 40. Одлуке о Правобранилаштву општине Бор („Службени лист општине Бор“, бр. 30/14).

III

Ово решење ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у "Службеном листу општине Бор".

Образложење

Општинско веће општине Бор, је дана 12.6.2018. године предложило Скупштини општине Бор да за Општинског правобраниоца општине Бор постави Босу Јанаћковић, дипломираног правника из Бора.

Скупштина општине Бор је разматрајући предлог Општинског већа општине Бор, број 021-6/2018-IV од 12.6.2018. године утврдила да Боса Јанаћковић испуњава услове за постављење за Општинског правобраниоца општине Бор, јер је до сада вршила функцију Општинског јавног правобраниоца, односно да испуњава услове из члана 30. и члана 31. Одлуке о Правобранилаштву општине Бор („Службени лист општине Бор“, бр. 30/14).

Према одредбама члана 28. Одлуке о Правобранилаштву општине Бор („Службени лист општине Бор“, бр. 30/14), Општинског правобраниоца на предлог Општинског већа поставља Скупштина општине, на период од пет година.

Имајући у виду горе изнете чињенице и горе цитиране одредбе прописа, Скупштина општине Бор је

прихватила предлог Општинског већа општине Бор број: 021-6/2018-IV од 12.6.2018. године и поставила Босу Јанаћковић за Општинског правобраниоца општине Бор, на мандатни период од пет година, с обзиром да испуњава све прописане услове за постављење на наведену функцију.

Скупштина општине Бор је уједно утврдила да постављењем Општинског правобраниоца општине Бор, Боси Јанаћковић престаје положај, односно функција Општинског јавног правобраниоца на основу члана 40. Одлуке о Правобранилаштву општине Бор („Службени лист општине Бор“, бр. 30/14).

На основу изнетог, донето је решење као у диспозитиву.

ПОУКА О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ: Против овог решења може се покренути управни спор, тужбом, у року од 30 дана од дана пријема овог решења. Тужба се предаје Управном суду у Београду непосредно или преко поште.

Број: 021-9/2018- I**У Бору, 19. јуна 2018. године****СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОР****ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.****117**

На основу члана 43. Статута општине Бор („Службени лист општине Бор“, бр. 6/15-пречишћен текст) и члана 29. Одлуке о Правобранилаштву општине Бор („Службени лист општине Бор“, бр. 30/14), Скупштина општине Бор, на седници одржаној 19. јуна 2018. године, донела је

РЕШЕЊЕ**о постављењу заменика Општинског правобраниоца општине Бор****I**

Поставља се Бојана Буђелан, дипломирани правник, из Бора, за заменика Општинског правобраниоца општине Бор, на период од пет година, почев од дана доношења овог решења.

II

Постављењем, Бојани Буђелан престаје положај, односно функција заменика Општинског јавног правобраниоца на основу члана 40. Одлуке о

Правобранилаштву општине Бор ("Службени лист општине Бор", бр. 30/14).

III

Ово решење ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у "Службеном листу општине Бор".

Образложење

Општинско веће општине Бор, је дана 12.6.2018. године предложило Скупштини општине Бор да за заменика Општинског правобраниоца општине Бор постави Бојану Буђелан, дипломираног правника из Бора.

Скупштина општине Бор је разматрајући предлог Општинског већа општине Бор, број 021-7/2018-IV од 12.6.2018. године утврдила да Бојана Буђелан испуњава услове за постављење за заменика Општинског правобраниоца општине Бор, јер је до сада вршила функцију заменика Општинског јавног правобраниоца, односно да испуњава услове из члана 30. и члана 31. Одлуке о Правобранилаштву општине Бор ("Службени лист општине Бор", бр. 30/14).

Према одредбама члана 29. Одлуке о Правобранилаштву општине Бор, Скупштина општине на предлог Општинског већа поставља заменика Општинског правобраниоца на период од пет година.

Имајући у виду горе изнете чињенице и горе цитиране одредбе прописа, Скупштина општине Бор је прихватила предлог Општинског већа општине Бор број: 021-7/2018-IV од 12.6.2018. године и поставила Бојану Буђелан за заменика Општинског правобраниоца општине Бор, на мандатни период од пет година, с обзиром да испуњава све прописане услове за постављење на наведену функцију.

Скупштина општине Бор је уједно утврдила да постављењем заменика Општинског правобраниоца општине Бор, Бојани Буђелан престаје положај, односно функција заменику Општинског јавног правобраниоца на основу члана 40. Одлуке о Правобранилаштву општине Бор ("Службени лист општине Бор", бр. 30/14).

На основу изнетог, донето је решење као у диспозитиву.

ПОУКА О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ: Против овог решења може се покренути управни спор, тужбом, у року од 30 дана од дана пријема овог решења. Тужба се предаје Управном суду у Београду непосредно или преко поште.

Број: 021-10/2018- I
У Бору, 19. јуна 2018. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОР

ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.

118

На основу члана 46. Закона о јавним предузећима ("Службени гласник РС", бр. 15/16), члана 136. Закона о општем управном поступку ("Службени гласник РС", бр. 18/16) и члана 43. Статута општине Бор ("Службени лист општине Бор", бр. 6/15-пречишћен текст), Скупштина општине Бор, на седници одржаној дана 19. јуна 2018. године, донела је

РЕШЕЊЕ

о престанку мандата вршиоца дужности директора Јавног предузећа за стамбене услуге "Бор" Бор

I

Лидији Начић, дипломираном правнику из Бора, престаје мандат вршиоца дужности директора Јавног предузећа за стамбене услуге "Бор" Бор даном доношења овог решења, због подношења оставке.

II

Ово решење ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у "Службеном листу општине Бор".

Образложење

Скупштина општине Бор је Решењем број: 022-108/2017-I од 1.9.2017. године ("Службени лист општине Бор", бр. 18/17), именовала Лидију Начић, дипломираног правника из Бора, за вршиоца дужности директора Јавног предузећа за стамбене услуге „Бор“ Бор на период до именовања директора Јавног предузећа за стамбене услуге „Бор“ Бор, по спроведеном јавном конкурсру, а најдуже на период од годину дана.

Дана 21.5.2018. године Лидија Начић поднео је писмену оставку на место в.д. директора Јавног предузећа за стамбене услуге „Бор“ Бор.

Општинско веће општине Бор је, сагласно својим овлашћењима из члана 46. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 129/07 и 83/14-др. закон и 101/16 – др. закон) и члана 67. Статута општине Бор ("Службени лист општине Бор", бр.6/15-пречишћен текст), предложило Скупштини општине Бор да донесе решење о престанку мандата вршиоца дужности директора Јавног предузећа за стамбене услуге „Бор“ Бор.

Сходно напред наведеном Скупштина општине Бор одлучила је као у диспозитиву овог решења.

ПОУКА О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ: Против овог решења може се покренути управни спор, тужбом. Тужба се предаје Вишем суду у Зајечару непосредно или преко поште.

Број: 022-52/2018-I
У Бору, 19. јуна 2018. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОР

ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.

119

На основу члана 52. Закона о јавним предузећима ("Службени гласник РС", бр. 15/16), члана 136. Закона о општем управном поступку ("Службени гласник РС", бр. 18/16) и члана 43. Статута општине Бор ("Службени лист општине Бор", бр. 6/15- пречишћен текст), Скупштина општине Бор, на седници одржаној дана 19. јуна 2018. године, донела је

РЕШЕЊЕ

о именовању вршиоца дужности директора Јавног предузећа за стамбене услуге „Бор“ Бор

I

Именује се Владимир Станковић, магистар наука из области индустријског менаџмента, из Бора, за вршиоца дужности директора Јавног предузећа за стамбене услуге „Бор“ Бор, на период до именовања директора Јавног предузећа за стамбене услуге „Бор“ Бор, по спроведеном јавном конкурсру, а најдуже на период од једне године, почев од дана доношења овог решења.

II

Ово решење ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у "Службеном листу општине Бор".

Образложење

Досадашњем вршиоцу дужности директора Јавног предузећа за стамбене услуге „Бор“ Бор, Лидији Начић из Бора, престао је мандат вршиоца дужности

директора Јавног предузећа за стамбене услуге „Бор“ Бор, због подношења оставке.

Није расписан јавни конкурс за именовање директора Јавног предузећа за стамбене услуге „Бор“ Бор и код таквог стања, а у циљу несметаног функционисања и ради обезбеђивања континуитета у обављању делатности за коју је Јавно предузеће за стамбене услуге „Бор“ Бор основано, потребно је именовати вршиоца дужности директора Јавног предузећа за стамбене услуге „Бор“ Бор у складу са чланом 52. Закона о јавним предузећима јер јавно предузеће не може да обавља делатност без законског заступника.

Општинско веће општине Бор предложило је Владимири Станковића, магистар наука из области индустријског менаџмента из Бора, да се именује за вршиоца дужности директора Јавног предузећа за стамбене услуге "Бор" Бор.

Сходно напред наведеном Скупштина општине Бор одлучила је као у диспозитиву овог решења.

ПОУКА О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ: Против овог решења може се покренути спор тужбом. Тужба се предаје Вишем суду у Зајечару непосредно или преко поште.

Број: 022-93/2018-I
У Бору, 19. јуна 2018. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОР

ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.

120

На основу члана 32. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр.129/07, 83/14 – др. закон и 101/16 – др. закон), члана 136. Закона о општем управном поступку ("Службени гласник РС", бр. 18/16) и члана 43. Статута општине Бор Бор ("Службени лист општине Бор", бр.6/15 – пречишћен текст), Скупштина општине Бор, на седници одржаној дана 19. јуна 2018. године, донела је

РЕШЕЊЕ

о именовању директора Установе Спортски центар "Бор" у Бору

I

Именује се Бојана Длбокић Дубочанин, дипломирани инжењер индустријског менаџмента из Бора, за директора Установе Спортски центар "Бор" у Бору, на период од пет година, почев од дана доношења овог решења.

II

Ово решење ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у "Службеном листу општине Бор".

Образложење

Чланом 32. став 1. тачка 9. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр.129/07, 83/14 – др. закон и 101/16 – др. закон) и чланом 43. став 1. тачка 10. Статута општине Бор ("Службени лист општине Бор", бр.6/15 – пречишћен текст) предвиђено је да Скупштина општине именује и разрешава управни и надзорни одбор, именује и разрешава директоре јавних предузећа, установа, организација и служби чији је оснивач.

На основу члана 22. – 27. Статута Установе Спортски центар "Бор" у Бору, бр.689 од 2.6.2017.године, Управни одбор Установе Спортски центар "Бор" у Бору донео је Одлуку о расписивању конкурса за именовање директора Установе физичке културе у Установи Спортски центар "Бор" у Бору на мандатни период од 5 година и расписао Јавни конкурс, бр.843 од

12.5.2018.године који је објављен у дневном листу "Данас" дана 23.5.2018.године и у складу са чланом 19. Статута општине Бор доставио оснивачу, дана 4.6.2018.године Извештај о спроведеном конкурс за именовање директора Установе физичке културе у Установи Спортски центар "Бор" у Бору на мандатни период од 5 година, бр.969 од 4.6.2018.године, са комплетном поднетом документацијом на конкурс од стране оба кандидата.

Према Извештају Управног одбора Установе, на конкурс су се благовремено пријавила два кандидата, са комплетном документацијом и то: Бојана Длбокић Дубочанин, дипломирани инжењер индустријског менаџмента из Бора и Адријана Пуповац, дипломирани економиста из Бора. По спроведеној процедури конкурса за избор директора Установе, Управни одбор Установе Спортски центар "Бор" у Бору дао је мишљење да обе кандидаткиње испуњавају услов за именовање директора Установе физичке културе у Установи Спортски центар "Бор" у Бору.

На основу Извештаја Управног одбора Установе, Општинско веће општине Бор је, сагласно својим овлашћењима из члана 46. Закона о локалној самоуправи и члана 67. Статута општине Бор, предложило Скупштини општине Бор да за директора Установе Спортски центар "Бор" у Бору именује Бојану Длбокић Дубочанин, дипломираног инжењера индустријског менаџмента, из Бора, јер испуњава услове конкурса.

Скупштина општине Бор прихватила је предлог Општинског већа општине Бор и одлучила као у диспозитиву овог решења.

ПОУКА О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ: Против овог решења може се покренути спор тужбом. Тужба се предаје Вишем суду у Зајечару непосредно или преко поште.

Број: 022-61/2018-I
У Бору, 19. јуна 2018. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОР

ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.

121

На основу члана 32. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр.129/07, 83/14 – др. закон и 101/16 – др. закон), члана 136. Закона о општем управном поступку ("Службени гласник РС", бр. 18/16) и члана 43. Статута општине Бор Бор ("Службени лист општине Бор", бр.6/15 – пречишћен текст), Скупштина општине Бор, на седници одржаној дана 19. јуна 2018. године, донела је

РЕШЕЊЕ

о разрешењу вршиоца дужности директора Установе Спортски центар "Бор" у Бору

I

Бојана Длбокић Дубочанин, дипломирани инжењер индустријског менаџмента из Бора, разрешава се дужности вршиоца дужности директора Установе Спортски центар "Бор" у Бору, даном доношења овог решења.

II

Ово решење ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у "Службеном листу општине Бор".

Образложење

Скупштина општине Бор је Решењем број: 022-97/2017-I од 28. јула 2017.године именovala Бојану Длбокић Дубочанин, дипломираног инжењера

индустријског менаџмента, из Бора, за вршиоца дужности директора Установе Спортски центар "Бор" у Бору, до избора директора по јавном конкурс, а најдуже на период до годину дана од дана доношења решења.

Како је у међувремену спроведен и окончан поступак јавног конкурса и Бојана Длбокић Дубочанин именована за директора Установе Спортски центар "Бор" у Бору, јер испуњава услове из јавног конкурса, то је на основу овлашћења из члана 32. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр.129/07, 83/14 – др. закон и 101/16 – др. закон) и члана 43. Статута општине Бор ("Службени лист општине Бор", бр.6/15 – пречишћен текст), и у складу са чланом 136. Закона о општем управном поступку, Скупштина општине Бор одлучила је као у диспозитиву овог решења.

ПОУКА О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ: Против овог решења може се покренути спор тужбом. Тужба се предаје Вишем суду у Зајечару непосредно или преко поште.

Број: 022-94/2018-I
У Бору, 19. јуна 2018. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОР

ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.

122

На основу члана 59. Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС“, бр. 15/16) и члана 43. Статута општине Бор („Службени лист општине Бор“, бр. 6/15 - пречишћен текст), Скупштина општине Бор, на седници одржаној 19. јуна 2018. године, донела је

Р Е Ш Е Њ Е

о давању сагласности на Одлуку о изменама и допунама Програма пословања Јавног комуналног предузећа „Топлана“ Бор за 2018. годину

I

Даје се сагласност на Одлуку о изменама и допунама Програма пословања Јавног комуналног предузећа „Топлана“ Бор за 2018. годину који је усвојио Надзорни одбор Јавног комуналног предузећа „Топлана“ Бор, на седници одржаној 06.06.2018. године, под бројем 57/5-2018.

II

Ово решење објавити у "Службеном листу општине Бор".

Број:023-15/2018-I
У Бору, 19. јуна 2018. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОР

ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.

123

На основу члана 61. Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС“, бр. 15/16) и члана 43. Статута општине Бор („Службени лист општине Бор“, бр. 6/15 – пречишћен текст), Скупштина општине Бор, на седници одржаној 19. јуна 2018. године, донела је

Р Е Ш Е Њ Е

о давању сагласности на Одлуку о изменама Програма коришћења субвенција Јавног комуналног предузећа „Топлана“ Бор за 2018. годину

I

Даје се сагласност на Одлуку о изменама Програма коришћења субвенција Јавног комуналног предузећа „Топлана“ Бор за 2018. годину, који је усвојио

Надзорни одбор Јавног комуналног предузећа „Топлана“ Бор, на седници одржаној 06.06.2018. године под бројем 57/4-2018.

II

Ово решење објавити у "Службеном листу општине Бор".

Број: 023-16/2018-I
У Бору, 19. јуна 2018. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОР

ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.

124

На основу члана 59. Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС“, бр. 15/16) и члана 43. Статута општине Бор („Службени лист општине Бор“, бр. 6/15 - пречишћен текст), Скупштина општине Бор, на седници одржаној 19. јуна 2018. године, донела је

Р Е Ш Е Њ Е

о давању сагласности на Програм о измени Програма пословања Јавног комуналног предузећа „Водовод“ Бор за 2018. годину

I

Даје се сагласност на Програм о измени Програма пословања Јавног комуналног предузећа „Водовод“ Бор за 2018. годину који је усвојио Надзорни одбор Јавног комуналног предузећа „Водовод“ Бор, на седници одржаној 11.06.2018. године, под бројем 1507/5.

II

Ово решење објавити у "Службеном листу општине Бор".

Број:023-17/2018-I
У Бору, 19. јуна 2018. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОР

ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.

125

На основу члана 61. Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС“, бр. 15/16) и члана 43. Статута општине Бор („Службени лист општине Бор“, бр. 6/15 – пречишћен текст), Скупштина општине Бор, на седници одржаној 19. јуна 2018. године, донела је

Р Е Ш Е Њ Е

о давању сагласности на Програм о измени Програма коришћења субвенција Јавног комуналног предузећа „Водовод“ Бор за 2018. годину

I

Даје се сагласност на Програм о измени Програма коришћења субвенција Јавног комуналног предузећа „Водовод“ Бор за 2018. годину, који је усвојио Надзорни одбор Јавног комуналног предузећа „Водовод“ Бор, на седници одржаној 11.06.2018. године, под бројем 1507/4.

II

Ово решење објавити у "Службеном листу општине Бор".

Број: 023-18/2018-I
У Бору, 19. јуна 2018. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОР

ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.

126

На основу члана 59. Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС“, бр. 15/16) и члана 43. Статута општине Бор („Службени лист општине Бор“, бр. 6/15 - пречишћен текст), Скупштина општине Бор, на седници одржаној 19. јуна 2018. године, донела је

РЕШЕЊЕ

**о давању сагласности на Одлуку о усвајању прве
Измене Програма пословања Јавног предузећа „
Зоолошки врт“ Бор за 2018. годину**

I

Даје се сагласност на Одлуку о усвајању прве Измене Програма пословања Јавног предузећа „Зоолошки врт“ Бор за 2018. годину који је усвојио Надзорни одбор Јавног предузећа „Зоолошки врт“ Бор, на седници одржаној 04.06.2018. године, под бројем 242/2018.

II

Ово решење објавити у "Службеном листу општине Бор".

Број:022-65/2018-I**У Бору, 19. јуна 2018. године****СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОР**

**ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.**

127

На основу члана 61. Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС“, бр. 15/16) и члана 43. Статута општине Бор („Службени лист општине Бор“, бр. 6/15 – пречишћен текст), Скупштина општине Бор, на седници одржаној 19. јуна 2018. године, донела је

РЕШЕЊЕ

**о давању сагласности на Одлуку о усвајању прве
Измене Програма коришћења буџетске помоћи -
субвенција Јавног предузећа „ Зоолошки врт“ Бор
за 2018. годину**

I

Даје се сагласност на Одлуку о усвајању прве Измене Програма коришћења буџетске помоћи - субвенција Јавног предузећа „Зоолошки врт“ Бор за 2018. годину, коју је усвојио Надзорни одбор Јавног предузећа „Зоолошки врт“ Бор, на седници одржаној 04.06.2018. године, под бројем 243/2018.

II

Ово решење објавити у "Службеном листу општине Бор".

Број: 022-66/2018-I**У Бору, 19. јуна 2018. године****СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОР**

**ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.**

128

На основу члана 59. Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС“, бр. 15/16) и члана 43. Статута општине Бор („Службени лист општине Бор“, бр. 6/15 - пречишћен текст), Скупштина општине Бор, на седници одржаној 19. јуна 2018. године, донела је

РЕШЕЊЕ

**о давању сагласности на Програм о изменама
Програма пословања Јавног комуналног предузећа
„3. октобар“ Бор за 2018. годину**

I

Даје се сагласност на Програм о изменама Програма пословања Јавног комуналног предузећа „3. октобар“ Бор за 2018. годину који је усвојио Надзорни одбор Јавног комуналног предузећа „3. октобар“ Бор, на седници одржаној 28.05.2018 године, под бројем 666.

II

Ово решење објавити у "Службеном листу општине Бор".

Број:023-13/2018-I**У Бору, 19. јуна 2018. године****СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОР**

**ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.**

129

На основу члана 568. Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС“, бр.36/11, 99/11, 83/14 –др.закон, 5/15 и 44/18 и члана 43. Статута општине Бор ("Службени лист општине Бор", бр. 6/15 – пречишћен текст) Скупштина општине Бор, на седници одржаној дана 19. јуна 2018. године донела је

РЕШЕЊЕ

**о давању сагласности на Одлуку о измени Одлуке о
образовању огранка Јавног комуналног предузећа
„3. октобар“ Бор**

I

Даје се сагласност на Одлуку о измени Одлуке о образовању огранка Јавног комуналног предузећа „3. октобар“ Бор коју је донео Надзорни одбор Јавног комуналног предузећа „3. октобар“ Бор под бројем 721, од 11.06.2018. године.

II

Ово решење објавити у „ Службеном листу општине Бор“.

Број: 023-22/2018-I**У Бору, 19. јуна 2018. године****СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОР**

**ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.**

130

На основу члана 116. и 117. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр.88/17), члана 136. Закона о општем управном поступку ("Службени гласник РС", бр.18/16) и члана 43. Статута општине Бор ("Службени лист општине Бор", бр.6/15 – пречишћен текст), Скупштина општине Бор, на седници одржаној дана 19. јуна 2018. године, донела је

РЕШЕЊЕ**о разрешењу члана Школског одбора
ОШ "Свети Сава" у Бору****I**

Разрешава се Милан Славковић, дужности члана Школског одбора ОШ "Свети Сава" у Бору, представник запослених.

II

Ово решење ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у "Службеном листу општине Бор".

Образложење

Законом о основама система образовања и васпитања, у члану 116. став 2. одређено је да орган управљања чине по три представника из реда запослених у установи, родитеља, односно других законских заступника и три представника на предлог јединице локалне самоуправе. Истим чланом, у ставу 5. одређено је да чланове органа управљања установе именује и разрешава скупштина јединица локалне самоуправе, а председника бирају чланови већином гласова од укупног броја чланова органа управљања.

Скупштина општине Бор је Решењем број: 022-86/2014-I од 18.7.2014. године ("Службени лист општине Бор", бр.23/14) именовала Милана Славковића, као представника запослених, за члана Школског одбора ОШ "Свети Сава" у Бору.

ОШ "Свети Сава" у Бору, је актом број:356 од 15.5.2018. године обавестила Скупштину општине Бор да је разлог захтева за разрешење неспојивости рада на радном месту секретара школе и обављања функције у органу управљања.

Закон о основама система образовања и васпитања, у члану 116. став 9. тачка б. прописано је да у орган управљања не може бити именовано лице које обавља послове секретара или помоћника директора те установе.

Чланом 117. став 3. тачка 4. Закона одређено је да ће скупштина јединице локалне самоуправе разрешити, пре истека мандата, поједине чланове, укључујући и председника у случају да се покрене иницијативу за разрешење члана органа управљања на предлог овлашћеног предлагача.

Имајући у виду напред наведено, Скупштина општине Бор је одлучила као у диспозитиву овог решења.

Поука о правном средству: Против овог решења може се покренути управни спор, тужбом, у року од 30 дана од дана пријема овог решења. Тужба се предаје Управном суду у Београду непосредно или преко поште.

Број: 022-48/2018-I

У Бору, 19. јуна 2018. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОР

**ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.**

131

На основу члана 116. и 117. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр.88/17), члана 136. Закона о општем управном поступку ("Службени гласник РС", бр.18/16) и члана 43. Статута општине Бор ("Службени лист општине Бор", бр.6/15 – пречишћен текст), Скупштина општине Бор, на седници одржаној дана 19. јуна 2018. године, донела је

РЕШЕЊЕ**о именовању члана Школског одбора
ОШ "Свети Сава" у Бору****I**

Именује се Тамара Стошић, за члана Школског одбора ОШ "Свети Сава" у Бору, представник запослених.

II

Ово решење ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у "Службеном листу општине Бор".

III

Мандат именованом траје до истека мандата Школског одбора који је именован Решењем број:022-86/2014-I од 18.7.2014.године ("Службени лист општине Бор", бр.23/14).

Образложење

Законом о основама система образовања и васпитања, у члану 116. одређено је да чланове органа управљања установе именује и разрешава скупштина јединице локалне самоуправе, а председника бирају чланови већином гласова од укупног броја чланова органа управљања. Орган управљања чине по три представника из реда запослених у установи, родитеља, односно других законских заступника и три представника на предлог јединице локалне самоуправе. Чланове органа управљања из реда запослених предлагава испитно-образовно, односно наставничко веће, а из реда родитеља – савет родитеља тајним изјашњавањем. Истим чланом у ставу 13. одређено је да скупштина јединице локалне самоуправе доноси решење о именовању органа управљања.

ОШ "Свети Сава" у Бору, је актом број:356 од 15.5.2018.године доставила предлог овлашћеног предлагача за именовање новог члана Школског одбора, Тамаре Стошић из Бора, као представника родитеља, уместо Милана Славковића, јер је разрешен дужности на основу члана 117. став 3. тачка 4. Закона о основама система образовања и васпитања.

Увидом у Извештај ПУ Бор, И број:05/16/3/235-4-471/18 од 9.5.2018.године, утврђено је да именована није осуђивана за кривична дела утврђена у члану 116. став 9. тачка 1. Закона о основама система образовања и васпитања.

С обзиром да је овлашћени предлагач предложио новог кандидата за члана Школског одбора, Скупштина општине Бор је одлучила као у диспозитиву овог решења.

Поука о правном средству: Против овог решења може се покренути управни спор, тужбом, у року од 30 дана од дана пријема овог решења. Тужба се предаје Управном суду у Београду непосредно или преко поште.

Број: 022-95/2018-I

У Бору, 19. јуна 2018. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОР

**ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.**

132

На основу члана 107. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09-испр. 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14 и 145/14), и члана 43. Статута општине Бор ("Службени лист општине Бор", бр.6/15 – пречишћен текст), Скупштина општине Бор, на седници одржаној дана 19. јуна 2018. године, донела је

Р Е Ш Е Њ Е
О ОБРАЗОВАЊУ КОМИСИЈЕ ЗА УРБАНУ
КОМАСАЦИЈУ

I

Образује се Комисија за урбану комасацију на подручју дела Плана Генералне регулације градског насеља Бор - за индустријску зону уз државани пут Селиште-Бор-Зајечар ИБ-37 у просторној целини 5 и за зону породичног становања са већим окућницама у просторној целини 6 (у даљем тексту: Комисија) у следећем саставу:

1. Милена Стројић, дипломирани правник са положеним правосудним испитом, председник;
- Радмило Гушевац, дипломирани правник, заменик председника;
2. Бранимир Живановић, одговорни урбаниста, члан;
- Ратомир Радовић, одговорни урбаниста, заменик члана;
3. Драгана Николић, стручно лице запослено у у органу управе надлежном за послове Урбанизма, члан;
- Драган Јеленковић, стручно лице запослено у у органу управе надлежном за послове Урбанизма, заменик члана;
4. Томислав Вучковић, дипломирани инжењер геодезије, члан;
- Радица Лалић, инжењер геодезије, заменик члана;
5. Борислав Станковић, судски вештак за процену вредности грађевинског земљишта, члан;
- Миломир Вељковић, судски вештак за процену вредности грађевинског земљишта, заменик члана;

Стручне и административне послове Комисије обавља секретар Комисије.

За секретара Комисије именује се Марија Велкова, дипломирани инжењер архитектуре, запослена у Општинској управи Бор.

За заменика секретара именује се Весна Драгашановић Кочовски, дипломирани правник, запослена у Општинској управи Бор.

II

Задатак Комисије утврђен је Законом о планирању и изградњи.

Мандат Комисије траје 5 година.

Комисија може, по потреби, образовати поткомисију за комасациону процену земљишта, поткомисију за процену вредности дугогодишњих засада и објеката као и друга стручна тела за преузимање појединих радњи у поступку комасације.

III

Накнада за рад Комисије и поткомисија утврдиће се посебним актом Општинског већа општине Бор.

IV

Ово решење ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у „Службеном листу општине Бор“.

Број: 020-39/2018-I

У Бору, 19. јуна 2018. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОР

ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.

133

На основу члана 43. Статута општине Бор ("Службени лист општине Бор", бр. 6/15 пречишћен текст), Скупштине општине Бор, на седници дана 19. јуна 2018. године, донела је

Р Е Ш Е Њ Е

о именовану Комисије за утврђивање назива улица и тргова

I

У Комисију за утврђивање назива улица и тргова именују се:

- за председника
Слободан Јовановић

- за чланове:

1. Драгана Игњатовић,
2. Драгана Николић,
3. Александра Стојковић,
4. Слободан Голубовић,
5. Мирослав Радисављевић,
6. Златана Глигоров

II

Задатак Комисије је да утврђује предлоге назива улица, тргова или других делова насељених места у складу са Одлуком о утврђивању назива улица и тргова ("Службени лист општине Бор", бр. 14/08, 13/09 и 6/11).

III

Мандат именованим члановима Комисије идентичан је мандату Скупштине у којој су именовани.

IV

На питања у вези начина рада Комисије сходно се примењују одредбе Пословника Скупштине општине Бор за рад сталних радних тела.

У случају одсутности председника Комисије седницу Комисије сазива, односно седницом председава најстарији члан Комисије.

V

Ступањем на снагу овог решења престаје да важи Решење о именовану Комисије за утврђивање назива улица и тргова ("Службени лист општине Бор", бр. 6/11).

VI

Ово решење ступа на снагу даном доношења а објавиће се у "Службеном листу општине Бор".

Број: 020-40/2018-I

У Бору, 19. јуна 2018. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОР

ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.

134

На основу члана 43. Статута општине Бор ("Службени лист општине Бор", бр. 6/15-пречишћен текст), Скупштина општине Бор, на седници одржаној 19. јуна 2018. године, донела је

**ЗАКЉУЧАК
о заинтересованости општине Бор за изградњу МС
коридора Исток**

I

Општина Бор је заинтересована и пружа пуну подршку изградњи МС коридора Исток, који је мулти модалан и који подразумева између осталог изградњу ауто-пута који би требало да прође у близини Бора.

Изградњом МС коридора Исток створиће се услови за прикључење на ауто-пут, привлачење нових инвестиција и бржи развој општини Бор.

II

Општина Бор ће активно пружати сваку помоћ и учествовати у реализацији овог пројекта, у складу са својим могућностима.

III

Овај закључак објавити у "Службеном листу општине Бор".

**Број: 352-440/2018-I
У Бору 19. јуна 2018. године**

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОР

**ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.**

135

На основу члана 64. Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС“ бр. 15/16) и члана 67. Статута општине Бор („Службени лист општине Бор“, бр. 6/15 – пречишћен текст) Општинско веће општине Бор, на седници одржаној 12. јуна 2018. донело је

**ЗАКЉУЧАК
о усвајању Информације о степену усклађености
планираних и реализованих активности из програма
пословања јавних предузећа, друштва капитала и
других облика организовања на који се примењује
Закон о јавним предузећима а чији је оснивач
општина Бор за период 01.01.2018. год. до
31.03.2018.године**

Члан 1.

Усваја се Информација о степену усклађености планираних и реализованих активности из програма пословања јавних предузећа, друштва капитала и других облика организовања на који се примењује Закон о јавним предузећима чији је оснивач општина Бор за период 01.01.2018. год. до 31.03.2018. године.

Члан 2.

Овај закључак објавити у „Службеном листу општине Бор“.

**Број: 023-12/2018-IV
У Бору, 12. јуна 2018. године**

**О П Ш Т И Н А Б О Р
О П Ш Т И Н С К О В Е Ћ Е**

**ПРЕДСЕДНИК,
Александар Миличић, с.р.**

136

На основу члана 20. став 1. тачка 29. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 129/07, 83/14-др. закон и 101/16-др. закон), члана 67. Статута општине Бор ("Службени лист општине Бор", бр. 6/15-пречишћен текст), на основу Писма о намери општине Бор о сарадњи са Министарством финансија – Сектором за уговарање и финансирање програма из средстава Европске уније (ЦФЦУ) на имплементацији пројекта „Техничка помоћ за унапређење животних и стамбених услова ромске популације у неформалним насељима“, Општинско веће општине Бор, на седници одржаној 15. јуна 2018. године, донело је

РЕШЕЊЕ

**о формирању Мобилног тима за социјалну инклузију
Рома**

Члан 1.

Формира се Мобилни тим за социјалну инклузију Рома (у даљем тексту: Мобилни тим) као привремено тело Општинског већа општине Бор, у оквиру активности предвиђених пројектом „Техничка помоћ за унапређење животних и стамбених услова ромске популације у неформалним насељима“ (у даљем тексту: Пројекат) који реализује Министарство финансија, Сектор за уговарање и финансирање програма из средстава Европске уније (ЦФЦУ) у оквиру ИПА 2013 (ЕуропаАид/135640/ИХ/СЕР/РС),а у сарадњи са корисницима пројекта, Министарством грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре и Канцеларијом за људска и мањинска права (у даљем тексту: Пројекат).

Мобилни тим се формира за потребе реализације мера и активности дефинисаних Оперативним планом Мобилног тима за период јун – децембар 2018. године, Оперативним планом Мобилног тима за 2019. годину, као и активности предвиђених Пројектом „Техничка помоћ унапређењу животних и стамбених услова ромске популације у неформалним насељима“.

Члан 2.

Задаци Мобилног тима за социјалну инклузију Рома су да:

- Учествује у изради Локалног акционог плана за социјално укључивање Рома,
- Изради шестомесечни Оперативни план за период јун – децембар 2018. године и поднесе га Општинском већу на усвајање и реализује активности у складу са усвојеним Оперативним планом,
- Изради годишњи Оперативни план Мобилног тима за 2019.годину са финансијском проценом трошкова за његову имплементацију и реализује активности у складу са усвојеним Оперативним планом,
- Реализује редовне посете ромским насељима у циљу информисања о правима која је могуће остварити пред надлежним институцијама,
- Редовно размењује информације од значаја за унапређење положаја ромске популације, у складу са Законом о заштити података о личности,
- Испитује потребе ромске заједнице у Општини, посебно у областима образовања, становања, здравствене и социјалне заштите, запошљавања и др. областима релевантним за социјалну инклузију Рома,
- Сарађује и координира активности са другим органима (на локалном и националном нивоу), установама и предузећима чији је оснивач Општина, оранизацијама цивилног друштва и др. актерима у заједници, а у циљу побољшања и унапређања положаја Рома,

-Учествује у активностима којима се промовише интеркултуралност Рома,
 - Обавештава јавност о својим активностима и о положају Рома у општини Бор,
 - Предузима и друге активности од значаја за унапређење положаја Рома у општини Бор, у складу са релевантним законима и општим актима општине Бор.

Члан 3.

Обавезни састав Мобилног тима за социјалну инклузију Рома чине:

1. Координатор за ромска питања Миријана Жикић, запослена у Општинској управи општине Бор, у својству координатора Мобилног тима,
2. Здравствена медијаторка Марина Синановић, ангажована од стране Министарства здравља по основу уговора о делу, члан,
3. Педагошки асистент Саша Каменовић, ангажована од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја, по основу уговора на одређено време у Основној школи „Вук Караџић“, члан,
4. Педагошки асистенткиња Јелена Антић, ангажована од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја, по основу уговора на одређено време у Предшколској установи „Бамби“, члан,
5. Представник Центра за социјални рад Виолета Стевановић, члан,
6. Саветник за запошљавање НСЗ Филијала Бор, Бојан Марковић, члан,
7. Начелник Општинске управе општине Бор Љубинка Јелић, члан.

У реализацију активности од значаја за социјално укључивање Рома могу бити укључени и представници других релевантних актера: одељења општинске управе, институција (предузећа, установа) чији је оснивач јединица локалне самоуправе, организација цивилног друштва (удружења Рома и др. удружења чија је мисија усмерена ка унапређењу положаја маргинализованих и вулнерабилних група) и др.

Међусобни односи Мобилног тима и представника других релевантних актера биће дефинисани протоколима о сарадњи.

Обавезна садржина протокола о сарадњи биће дефинисана Правилником о раду Мобилног тима.

Овлашћује се координатор Мобилног тима да у складу са Оперативним планом, иницира сарадњу и са другим релевантним актерима у заједници (јавни, приватни, цивилни сектор) и пружи подршку у изради предлоге протокола о сарадњи и њиховом закључивању.

Члан 4.

Процесна и материјално правна питања од значаја за функционисање Мобилног тима, права и обавезе чланова/ца и сл., биће регулисана Правилником о раду Мобилног тима.

Правилник о раду Мобилног тима биће израђен најкасније у року од 60 дана од дана доношења Решења о његовом формирању.

Члан 5.

Мандат Мобилног тима за социјалну инклузију Рома траје до истека важења Оперативног плана за 2019.годину.

Члан 6.

Средства за реализацију активности Мобилног тима за социјално укључивање Рома предвиђених Оперативним планом обезбеђују се у буџету општине Бор.

Чланови Тима не примају посебну накнаду за учешће у раду Мобилног тима.

Члан 7.

Координатор Мобилног тима је задужен да Општинском већу подноси годишњи извештај о раду Мобилног тима и реализацији активности предвиђених Оперативним планом.

Садржина годишњег извештаја Мобилног тима биће дефинисана Правилником о раду Мобилног тима.

Годишњи извештај се подноси најкасније до 31.јануара текуће године за претходну годину.

Члан 8.

Ово решење ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у „Службеном листу општине Бор“.

Број: 90-1/2018-IV

У Бору, 15. јуна 2018. године

О П Ш Т И Н А Б О Р

О П Ш Т И Н С К О В Е Ћ Е

**ЗАМЕНИК ПРЕДСЕДНИКА,
Бранко Перић, с.р.**

137

На основу члана 69. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013-испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015-др.закон, 103/2015, 99/2016 и 113/2017) и члана 27. Одлуке о буџету општине Бор за 2018.годину („Службени лист општине Бор“ 30/2017), председник општине Бор доноси

Р Е Ш Е Њ Е

о употреби средстава текуће буџетске резерве

1.Из средстава утврђених Одлуком о буџету општине Бор за 2018.годину („Службени лист општине Бор“ бр. 30/2017), у Разделу 5-Општинска управа Бор, Глава 1- Општинска управа Бор, Програм 15- Опште услуге локалне самоуправе, Програмска класификација - 0602-0009- Текућа буџетска резерва, функција 160 – Опште јавне услуге неклаसификоване на другом месту, позиција 224 и економска класификација 49912 - “Текућа резерва”, одобравају се средства у износу од **521.100 динара Општинској управи Бор.**

2. Средства из става 1. овог решења распоређују се у оквиру Раздела 5- Општинска управа Бор, Глава 5.1.- Општинска управа Бор, Програм 10- Средње образовање и утврђује се нови пројекат:

2003-III- Пројекат: Израда пројектне документације за реконструкцију зграде школске радионице Машинско-електротехничке школе, функција 920- Средње образовање, са позицијом и економском класификацијом:

-170-1-511-Зграде и грађевински објекти– Израда пројектне документације– 521.100 динара.

3.О реализацији овог решења стараће се Одељење за финансије Општинске управе Бор.

4.Решење доставити: Општинској управи Бор, Одељењу за финансије Општинске управе и архиви.

5.Ово решење објавити у „Службеном листу општине Бор „.

Образложење

На основу исказане потребе Одељења за планирање и развој, потребно је обезбедити средства за измирење обавезе из 2017.године за израду пројектне документације за реконструкцију зграде школске радионице Машинско-електротехничке школе по рачуну број 06/РВ-2018 од 01.03.2018.године (Уговор о јавној набавци број 404-819/2017-III/01 од 06.12.2017.године).

Обзиром да средства за ову намену нису планирана Финансијским планом Општинске управе Бор за 2018.годину, а самим тим ни Одлуком о буџету општине Бор за 2018.годину, без предлога Одељења за финансије, користити средства текуће буџетске резерве у износу од 521.100 динара.

На основу напред наведеног, одлучено је као у диспозитиву решења.

Број: 401- 338 / 2018-II
У Бору, 18.05.2018. године

Председник општине Бор,
Александар Миликић, с.р.

138

На основу члана 69. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС” бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013-испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015-др.закон, 103/2015, 99/2016 и 113/2017) и члана 27. Одлуке о буџету општине Бор за 2018.годину («Службени лист општине Бор» 30/2017), председник општине Бор доноси

РЕШЕЊЕ **о употреби средстава текуће буџетске резерве**

1.Из средстава утврђених Одлуком о буџету општине Бор за 2018.годину («Службени лист општине Бор» бр. 30/2017), у Разделу 5-Општинска управа Бор, Глава 1- Општинска управа Бор, Програм 15- Опште услуге локалне самоуправе, Програмска класификација - 0602-0009- Текућа буџетска резерва, функција 160 – Опште јавне услуге неklasификоване на другом месту, позиција 224 и економска класификација 49912 - “Текућа резерва”, одобравају се средства у износу од **500.000 динара Општинској управи Бор.**

2. Средства из става 1. овог решења распоређују се у оквиру Раздела 5- Општинска управа Бор, Глава 5.1.- Општинска управа Бор, Програм 9- Основно образовање и утврђује се нови пројекат:

2002-II7- Пројекат: Израда пројектно техничке документације за реконструкцију фискултурне сале у ОШ Станоје Миљковић у Брестовцу, функција 912- Основно образовање, са позицијом и економском класификацијом:

-167-1-511-Зграде и грађевински објекти– Израда пројектне документације– 500.000 динара.

3.О реализацији овог решења стараће се Одељење за финансије Општинске управе Бор.

4.Решење доставити: Општинској управи Бор, Одељењу за финансије Општинске управе и архиви.

5.Ово решење објавити у „Службеном листу општине Бор „,

Образложење

На основу исказане потребе Одељења за планирање и развој, потребно је обезбедити средства за израду пројектно техничке документације за реконструкцију фискултурне сале ОШ Станоје Миљковић у Брестовцу.

Обзиром да средства за ову намену нису планирана Финансијским планом Општинске управе Бор за 2018.годину, а самим тим ни Одлуком о буџету општине Бор за 2018.годину, без предлога Одељења за финансије, користити средства текуће буџетске резерве у износу од 500.000 динара.

На основу напред наведеног, одлучено је као у диспозитиву решења.

Број: 401- 339 / 2018-II
У Бору, 18.05.2018. године

Председник општине Бор,
Александар Миликић, с.р.

139

На основу члана 69. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС” бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013-испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015-др.закон, 103/2015, 99/2016 и 113/2017) и члана 27. Одлуке о буџету општине Бор за 2018.годину («Службени лист општине Бор» 30/2017), председник општине Бор доноси

РЕШЕЊЕ **о употреби средстава текуће буџетске резерве**

1.Из средстава утврђених Одлуком о буџету општине Бор за 2018.годину («Службени лист општине Бор» бр. 30/2017), у Разделу 5-Општинска управа Бор, Глава 1- Општинска управа Бор, Програм 15- Опште услуге локалне самоуправе, Програмска класификација - 0602-0009- Текућа буџетска резерва, функција 160 – Опште јавне услуге неklasификоване на другом месту, позиција 224 и економска класификација 49912 - “Текућа резерва”, одобравају се средства у износу од **100.000 динара Општинској управи Бор.**

2.Средства из става 1. овог решења распоређују се у оквиру Раздела 5- Општинска управа Бор, Глава 5.1.- Општинска управа Бор, Програм-1-Становање, урбанизам и просторно планирање, програмска активност 1101-0003- Управљање грађевинским земљиштем, функција 620- Развој заједнице, на позицију 69 и економску класификацију 424-Специјализоване услуге.

3.О реализацији овог решења стараће се Одељење за финансије Општинске управе Бор.

4.Решење доставити: Општинској управи Бор, Одељењу за финансије Општинске управе и архиви.

5.Ово решење објавити у „Службеном листу општине Бор „,

Образложење

На основу исказане потребе Одељења за урбанизам, грађевинске, комуналне, имовинско-правне и стамбене послове, потребно је обезбедити средства за израду програма урбане комасације за индустријску зону уз државни пут Селиште-Бор-Зајечар ИБ-37 у просторној целини 5, и за зону породичног становања са већим окућницама у просторној целини 6, који је потребан ради прецизног дефинисања свих трошкова и активности у спровођењу урбане комасације.

Обзиром да средства за ову намену нису планирана Финансијским планом Општинске управе Бор за 2018.годину, а самим тим ни Одлуком о буџету општине Бор за 2018.годину, без предлога Одељења за финансије, користити средства текуће буџетске резерве у износу од 100.000 динара.

На основу напред наведеног, одлучено је као у диспозитиву решења.

Број: 401- 340 / 2018-II
У Бору, 18.05.2018. године

Председник општине Бор,
Александар Миликић, с.р.

140

На основу члана 69. Закона о буџетском систему ("Службени гласник РС" бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013-испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015-др.закон, 103/2015, 99/2016 и 113/2017) и члана 27. Одлуке о буџету општине Бор за 2018.годину («Службени лист општине Бор» 30/2017), председник општине Бор доноси

РЕШЕЊЕ**о употреби средстава текуће буџетске резерве**

1.Из средстава утврђених Одлуком о буџету општине Бор за 2018.годину («Службени лист општине Бор» бр. 30/2017), у Разделу 5-Општинска управа Бор, Глава 1- Општинска управа Бор, Програм 15- Опште услуге локалне самоуправе, Програмска класификација - 0602-0009- Текућа буџетска резерва, функција 160 – Опште јавне услуге неklasификоване на другом месту, позиција 224 и економска класификација 49912 - "Текућа резерва", одобравају се средства у износу од **78.700 динара Општинској управи Бор** за Основну школу „3.октобар“ Бор.

2. Средства из става 1. овог решења распоређују се у оквиру Раздела 5- Општинска управа Бор, Глава 5.1.- Општинска управа Бор, Програм 9- Основно образовање и васпитање, Програмска класификација - 2002-0001- Функционисање основних школа, функција 912 – Основно образовање, на позицију 159 и економску класификацију 4631- Текући трансфери осталим нивоима власти (за Основну школу „3.октобар“ Бор -економска класификација 422).

3.О реализацији овог решења стараће се Одељење за финансије Општинске управе Бор.

4.Решење доставити: Општинској управи Бор, Одељењу за финансије Општинске управе и архиви.

5.Ово решење објавити у „Службеном листу општине Бор „

Образложење

На основу исказане потребе Основне школе „3.октобар“ Бор, потребно је обезбедити средства за измирење обавеза (створених изнад средстав планираних Финансијским планом школе, због веома великог броја окружних и републичких такмичења ученика) за трошкове путовања ученика на такмичења.

Како средства за ову намену нису планирана у довољном обиму Одлуком о буџету општине Бор за 2018.годину, без предлога Одељења за финансије, користити средства текуће буџетске резерве у износу од 78.700 динара.

На основу напред наведеног, одлучено је као у диспозитиву решења.

Број: 401- 342/ 2018-II
У Бору, 23.05.2018. године

Председник општине Бор,
Александар Миликић, с.р.

141

На основу члана 65. Статута општине Бор ("Службени лист општине Бор", бр.6/15 – пречишћен текст) и члана 11. Одлуке о задовољавању потреба и интереса грађана у области спорта у општини Бор ("Службени лист општине Бор", бр.22/17), председник општине Бор, донео је

РЕШЕЊЕ**о изменама Решења о образовању Комисије за оцену програма у области спорта којима се задовољавају потребе и интереси грађана у области спорта у општини Бор****I**

У Решењу о образовању Комисије за оцену програма у области спорта којима се задовољавају потребе и интереси грађана у области спорта у општини Бор ("Службени лист општине Бор", бр.11/18) тачка III мења се и гласи:

"III

Лица из тачке I овог решења именују се на период од четири године."

II

У тачки IV став 3. брише се.

III

Ово решење ступа на снагу даном доношења и објавиће се у "Службеном листу општине Бор".

Број: 66-8/2018-II-01

У Бору, 5. јуна 2018. године

ОПШТИНА БОР

ПРЕДСЕДНИК,
Александар Миликић, с.р.

142

На основу члана 42. у вези са чланом 48. Закона о локалним изборима ("Службени гласник РС", бр.129/07, 34/10 – одлуке УС и 54/11), Изборна комисија општине Бор, на седници одржаној дана 07.06.2018. године у 14,00 часова, донела је

РЕШЕЊЕ**I**

Мандат одборника Скупштине општине Бор СТАНКОВИЋ ВЛАДИМИРА, коме мандат престаје због подношења оставке, припада предлагачу изборне листе: АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ – Зато што волимо Бор – Српска напредна странка – Ивица Дачић – Социјалистичка партија Србије, и додељује се:

Ред. Бр.на Листи	Име и презиме	Година рођења	Занимање	Пребивалиште
28	Миломир Милановић	1967	Машински техничар	Бор, Бранка Радичевића 5/1

II

Мандат се додељује по прибављеној писаној сагласности кандидата за одборника и трајаће до истека мандата одборника коме је престао мандат.

III

Ово Решење објавити у "Службеном листу
општине Бор"

Број: 013-2/136/2018
У Бору 07.06.2018. године

ИЗБОРНА КОМИСИЈА ОПШТИНЕ БОР

ПРЕДСЕДНИК
Радмило Гушевац, с.р.

САДРЖАЈ

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОР

108. Одлука о потврђивању мандата одборника Скупштине општине Бор.....	1
109. Одлука о приступању регулисању међусобних односа поводом започете изградње стамбене зграде у Бору на локацији „Мулен Руж“.....	1
110. Одлука о допунама Одлуке о постављању и уклањању мањих монтажних објеката и других објеката привременог карактера на површинама јавне намене на територији општине Бор.....	2
111. Одлука о допуни Одлуке о мрежи основних школа на територији општине Бор.....	2
112. Одлука о изменама Одлуке о образовању Канцеларије за младе.....	2
113. Предлог Одлуке о стављању ван снаге Одлуке о окончању поступка ликвидације Јавног предузећа "Борски туристички центар" Бор – у ликвидацији	3
114. Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за подручје територије општине Бор у 2018. години	3
115. Локални акциони план за младе општине Бор за 2018 – 2022. године.....	27
116. Решење о постављењу Општинског правобраниоца општине Бор	72
117. Решење о постављењу заменика Општинског правобраниоца општине Бор.....	73
118. Решење о престанку мандата вршиоца дужности директора Јавног предузећа за стамбене услуге "Бор" Бор.....	73
119. Решење о именовању вршиоца дужности директора Јавног предузећа за стамбене услуге "Бор" Бор.....	74
120. Решење о именовању директора Установе Спортски центар "Бор" у Бору.....	74
121. Решење о разрешењу вршиоца дужности директора Установе Спортски центар "Бор" у Бору.....	75
122. Решење о давању сагласности на Одлуку о изменама и допунама Програма пословања Јавног комуналног предузећа „Топлана“ Бор за 2018. годину.....	75
123. Решење о давању сагласности на Одлуку о изменама Програма коришћења субвенција Јавног комуналног предузећа „Топлана“ Бор за 2018. годину.....	75
124. Решење о давању сагласности на Програм о измени Програма пословања Јавног комуналног предузећа „Водовод“ Бор за 2018. годину.....	76
125. Решења о давању сагласности на Програм о измени Програма коришћења субвенција Јавног комуналног предузећа „Водовод“ Бор за 2018. годину.....	76
126. Решење о давању сагласности на Одлуку о усвајању прве Измене Програма пословања Јавног предузећа „Зоолошки врт“ Бор за 2018. годину.....	76
127. Решење о давању сагласности на Одлуку о усвајању прве Измене Програма коришћења буџетске помоћи-субвенција Јавног предузећа „Зоолошки врт“ Бор за 2018. годину.....	76
128. Решење о давању сагласности на Програм о изменама Програма пословања Јавног комуналног предузећа „3. октобар“ Бор за 2018. годину.....	77
129. Решење о давању сагласности на Одлуку о измени Одлуке о образовању огранка Јавног комуналног предузећа „3. октобар“ Бор.....	77
130. Решење о разрешењу члана Школског одбора ОШ "Свети Сава" у Бору.....	77
131. Решење о именовању члана Школског одбора ОШ "Свети Сава" у Бору.....	78
132. Решење о образовању Комисије за урбану комасацију.....	78
133. Решење о именовању Комисије за утврђивање назива улица и тргова.....	79
134. Закључак о заинтересованости општине Бор за изградњу МС коридора Исток.....	79

ОПШТИНСКО ВЕЋЕ

135. Закључак о усвајању Информације о степену усклађености планираних и реализованих активности из програма пословања јавних предузећа, друштва капитала и других облика организовања на који се примењује Закон о јавним предузећима а чији је оснивач општина Бор за период 01.01.2018. год. до 31.03.2018.године..... 79
136. Решење о формирању Мобилног тима за социјалну инклузију Рома 80

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ БОР

137. Решење о употреби средстава текуће буџетске резерве број: 401-338/2018-II ("Службени лист општине Бор", бр.24/18)..... 81
138. Решење о употреби средстава текуће буџетске резерве број: 401-339/2018-II ("Службени лист општине Бор", бр.24/18)..... 81
139. Решење о употреби средстава текуће буџетске резерве број: 401-340/2018-II ("Службени лист општине Бор", бр.24/18)..... 82
140. Решење о употреби средстава текуће буџетске резерве број: 401-342/2018-II ("Службени лист општине Бор", бр.24/18)..... 82
141. Решење о изменама Решења о образовању Комисије за оцену програма у области спорта којима се задовољавају потребе и интереси грађана у области спорта у општини 83

ИЗБОРНА КОМИСИЈА ОПШТИНЕ БОР

142. Решење број: 013-2/136/2018 ("Службени лист општине Бор", бр.24/18)..... 83

ИЗДАВАЧ: Општина Бор – **Служба за скупштинске послове**, ул. Моше Пијаде 3 Бор
 ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: Слободан Баца, тел: 423 255 лок. 140
 ТЕЛЕФОНИ: Редакција 423 255 лок. 140; Служба претплате 423 255 лок. 149
 УПЛАТНИ РАЧУН: 840 – 745151843 – 03, остали приходи у корист нивоа Општине Бор,
 позив на број 97 17-027
 ШТАМПА: Служба за скупштинске послове